

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

10 - 16 Mayıs Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
10-16 MAYIS 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
İTHALAT GERİLEDİ	7
MERKEZ BANKASINDAN ENFLASYONDA DÖVİZ KURU İTİRAFI	8
GÜVEN EROZYONU!	8
TÜRKİYE BORÇLA AYAKTA DURABİLİYOR	10
ÇEKTE KARMAŞA!	10
ENFLASYON YANIGINI HER GEÇEN GÜN BÜYÜYOR, İKTİDAR İSE SADECE SEYREDİYOR	11
661 BİN KİŞİ İŞSİZLER ORDUSUNA MI KATILDI?	12
VATANDAŞ TAM KAPANMADA BORÇ KAPANI İÇİNDE	13
VATANDAŞA DESTEKSİZ KAPANMA, YANDAŞA TAM GARANTİ ÖDEMESİ	13
VATANDAŞI DESTEKSİZ BIRAKMANIZ YETMEDİ, ZAMLARLA BEZDİRİYORSUNUZ	14
THY'YE KARTAL İMAM HATİP MEZUNU BİR GENEL MÜDÜR DAHA	15
MİLLETE TASARRUF DİYANETE LÜKS HAYAT	15
KAMUNUN PARASI YİNE YANDAŞTA	16
TAM KAPANMA DEĞİL TAM SEFALET	16
SPORCULAR CEZA İLE KARŞI KARŞIYA	17
HER SAAT 11 YURTTAŞIMIZI YİTİRDİK	19
TURİZM İÇİN ÜLKEMİZİN SAĞLIĞI TEHLİKEYE ATILIYOR!	20
CHP'DEN TAM KAPANMADA DESTEK PAKETİ ÖNERİSİ: "SEN SAĞLIĞINI KORU, BEN DESTEK OLURUM TÜRKİYE'M"	20
1 MAYIS'TA; KADINLARIN SALGINDA BİR YILI	23
SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM	25
DOWN SENDROMLU BİREYLERİN EĞİTİMİ VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR	26
GÖRME ENGELLİLER İÇİN HAYAT, COVID- 19 SALGININDAN SONRA DAHA DA ZORLAŞTI	31
YAŞLI NÜFUS HIZLA ARTIYOR, SORUNLARI YOK SAYILIYOR!	32
ŞEKER FABRİKALARI GİTTİ, SIRA ARAZİLERDE!	35
AKP, ANAYASAL SUÇ İŞLİYOR!	36
ÜLKE YÖNETİLMİYOR SAVRULUYOR!	37
ANAYASAYA AYKIRI GENELGELERLE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER KISITLANAMAZ	37
BİR İNSAN HAKLARI EYLEM PLANI MASALI	39
İKTİDAR KAMUDA KIYIMA HAZIRLANIYOR, YASAKLAR DIŞINDA İCRAATI KALMADI	40
İKLİM KRİZİ İLE MÜCADELE EDİLMEZSE TÜRKİYE'DE GSHİY'NİN YÜZDE 10,3'Ü KAYBEDİLECEK	40
İKİZDERELİLER, CENGİZİN TAŞ OCAĞINA KARŞI DİRENİYOR	41
ÜLKENİN TAPUSUNU CENGİZ'E VERDİLER	42
YÖNETİLEMİYEN DIŞ POLİTİKA EKSENİNDE ÜLKEMİZİN İTİBARI SAVRULUYOR!	43
TÜRKİYE'DE BELEDİYECİLİĞİN ÖYKÜSÜ VE İŞLEMLERİ	48
128 MİLYAR DOLARIN BUHARLAŞTIRILMASINDA KAMU ZARARI 259 MİLYAR TL	50

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

10-16 MAYIS 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*10 Mayıs Dünya Psikologlar Günü

*11 Mayıs 2013'de Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde arka arkaya iki patlama oldu. Patlamada 52 kişi hayatını kaybederken, 150'nin üzerinde kişi de yaralandı.

*12 Mayıs Uluslararası Hemşireler Günü

*13 Mayıs 2014'de Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. tarafından işletilen bir madende çıkan yangın sonucunda, 301 maden işçisi hayatını kaybetti, 80 işçi yaralandı.

* 13-14-15 Mayıs Ramazan Bayramı

*14 Mayıs 1972de Bülent Ecevit, CHP kurultayında Atatürk ve İsmet İnönü'den sonra CHP'nin üçüncü Genel Başkanı seçildi.

*14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü

*14 Mayıs Dünya Eczacılık Günü

*15 Mayıs Uluslararası Aile Günü

*15 Mayıs Havacılık Şehitlerini Anma Günü

*16 Mayıs 1919'de Mustafa Kemal Paşa, Türk Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak üzere İstanbul'dan Samsun'a doğru yola çıktı.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-İşsizlik Sigortası

- Birikimi hızla eriyen İşsizlik Sigortası Fonu 10 milyondan fazla gerçek işsiz bulunmuş bu dönemde mart ayında sadece 200 bin işsize işsizlik ödeneği ödedi.
- Salgın nedeniyle çalışanlara yapılan nakit ücret desteği ve kısa çalışma ödemesi gibi ödemeleri yapan İşsizlik sigortası Fonunun toplam varlığı da 9 Nisan 2021 tarihi itibarıyla 91,3 milyar liraya kadar geriledi.
- Kaynakları daha önce de işsizlerden çok, hükümetin destek politikaları aracılığıyla işverenlere aktarılan Fonun toplam varlığı salından önce (Aralık 2019 itibarıyla) 131,5 milyar lira düzeyinde bulunuyordu.
- 2020 yılının tümünde 38,3 milyar lira, bu yılın ilk üç aylık döneminde de toplam 10,9 milyar lira olmak üzere salgın döneminde 49,2 milyar lira geliri bulunan Fonun, aynı dönemdeki giderleri ise 89 milyar lirayı buldu.

-İmalat Sanayii Kapasite Kullanımı

- İmalat sanayi sektörünün mart ayında yüzde 74,7 olan kapasite kullanım oranı nisanda yüzde 75,9'a yükseldi. Bu aynı zamanda son 12 ayın en yüksek kapasite kullanım oranı.
- Kapasite kullanım oranı salgın nedeniyle geçen yıl nisan ayında yüzde 61,6'ya kadar gerilemişti.
- Ocak-Nisan 2021 dönemindeki ortalama kapasite kullanım oranı da geçen yılın aynı dönemine göre 3,1 puan artarak yüzde 75,2 oldu.

-Dış Ticaret

- TÜİK'in açıklamasına göre bu yılın ilk çeyreğinde Türkiye'nin ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,2 oranında artarak 49 milyar 986 milyon dolara yükseldi.
- Aynı dönemde ithalat ise yüzde 9.6 oranında yükselerek 61 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dış ticaret açığı ise 13 milyar dolardan 11 milyar dolara geriledi.
- Dış ticaret açığında yaşanan azalmaya rağmen, turizm ve taşımacılık gibi diğer döviz geliri kalemlerindeki azalma eğiliminin devam etmesi nedeniyle cari işlemler açığı geçen yıla göre artmaya devam ediyor. Turizm gelirlerinde bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 40 oranında bir daralma olmuştu.

-Merkez Bankasının Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); geçen hafta (9 -16 Nisan haftasında) **865 milyon dolar** azalarak 22 Nisan itibarıyla **88 milyar 767 milyon dolar** geriledi.
- Brüt döviz rezervi 1 milyar 740 milyon dolar azalarak **47 milyar 946 milyon dolar** indi, altın varlıkları 875 milyon dolar artarak 40 milyar 730 milyon dolara yükseldi..
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1 milyar 620 milyon dolar azalarak 90 milyar 684 milyon dolara inerken, bilançosunda gözükmeyen döviz ve altın swap borçları ise 193 milyon dolar artarak 59 milyar 832milyon dolara çıktı.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları** 1 milyar 42 milyon dolar azalarak **150 milyar 921 milyon dolar** geriledi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (Kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde) swap borçları dahil **net rezervi eksi -59,9 milyar dolar** oldu.
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezerv (eksi) – **48,4 milyar dolar** oldu.

-Sıcak Para

- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kağıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 16 - 22 Nisan haftasında 3,3 milyar dolara yakın küçülerek **76 milyar dolara kadar geriledi.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki portföylerinin 21,8 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 7,7 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıdı, 30,7 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 15,8 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak - 22 Nisan günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarında net olarak 1,4 milyar dolarlık satış yaptılar. Swap alacaklarını da 4,8 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı 6,2 milyar dolar oldu.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 48 milyar lira artarak 3 trilyon 699 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 13,2 milyar lira artarak ve 1 trilyon 663 milyar liraya çıktı.
- 907 milyon dolar azalarak 247,8 milyar dolara inen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kur artışı yüzünden 34,9 milyar lira artarak 2 trilyon 35 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Geçen ay bir miktar çözülme yaşanan döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 55'e çıktı.
- Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- Dolarizasyon; gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,3 olarak gerçekleşti. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 19 – 27 Nisan günleri arasında 491 milyon dolar azalarak 158,6 milyar dolara indi.

Krediler

- Bankaların mali kesim dışındaki kesimlere verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 19 -27 Nisan günleri arasında, 34,5 milyar liralık artışla 3 trilyon 790 milyar liraya çıktı.
- Bu dönemde TL krediler 8,3 milyar lira, döviz kredilerinden TL karşılığında 40,3 milyar liralık artış yaşandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 203 milyon dolar daha artarak 167,3 milyar dolara çıktı.
- **Yıl başından buyana döviz kredilerinde dolar cinsinden yüzde 1, TL kredilerde faiz oranlarının yükselmesine rağmen yüzde 12,5 gibi yüksek bir artış yaşandı. Kredi talebindeki bu artış, ekonomik aktiviteyi artırırken enflasyonun kontrolünü güçleştiriyor.**

-Bankaların Karı

- Bankacılık sektörü bu yılın ilk çeyreğinde 16 milyar lira net kar elde etti. Sektörün karı geçen yılın aynı dönemine göre sadece yüzde ,3 oranında artış gösterdi.
- Sektörün karının düşük oranda artması kamu mevduat bankalarının karının geçen yıla göre yüzde 63,8 oranında azalarak 4,4 milyar liradan 1,6 milyar liraya gerilemesi belirleyici oldu.
- Aynı dönemde yerli mevduat bankalarının karı yüzde 26,5 artarak 5,7 milyar liraya, yabancı sermayeli mevduat bankalarının karı da yüzde 36,2 oranında artarak 5,1 milyar liraya çıktı.
- Sektörün aktifleri bu yılın ilk üç aylık döneminde yüzde 6,2, öz kaynakları ise yüzde 0,5 oranında büyüdü.

-KOBİ'lerin Banka Borcu 879 Milyar Lira

- Küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise bu yılın ilk üç aylık döneminde 30,4 milyar lira artarak mart sonunda 879,2 milyar liraya yükseldi.
- BDDK'nın verilerine mart sonu itibariyle göre toplam 3 milyon 921 bin 332 KOBİ'nin bankacılık sektörüne kredi borcu bulunuyor.
- Bunların 278 bin 706'sı ise bankalara olan borçlarını zamanında ödeyemediği için takibe alınmış durumda bulunuyor. KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 56,3 milyar lira.

-Tarım Sektörünün Banka Borcu 140 Milyarı Geçti

- Tarım sektörünün bankacılık sistemine olan kredi borçları da bu yılın ilk çeyreğinde 21,2 milyar lira artarak 140,4 milyar liraya yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Kamu bankalarının tarım sektöründen olan alacaklarının 14,4 milyar lira artarak 1/3,3 milyar liraya yükseldiği bu dönemde sektörün özel bankalara olan borcu da 3,8 milyar lira artarak 37,1 milyara çıktı.
- 140,4 milyar liralık borcun 4,8 milyar liralık kısmı, sektörün geri ödemesini zamanında yapamadığı için bankalar tarafından takibe alınan kredilerden oluşuyor.

-Vatandaşın Banka Borcu 860 Milyar

- **Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu ise 16- 22 Nisan günleri arasında 1,7 milyar lira daha artarak 859,7 liraya yükseldi.**
- Bu borcun 707,8 milyar lirası tüketici kredilerinden, 151,9 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor.
- Son hafta tüketici kredilerinde 1,6 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 95 milyon liralık artış yaşandı.
- **BORÇLU SAYISI: (Tabloda 352'nci satır)** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borçlarının 25 milyar lira arttığı bu yılın ilk çeyreğinde, tüketici kredisi borcu bulunan vatandaş sayısı da 430 bin kişi daha artarak mart sonu itibariyle 34 milyon 434 bin kişiye çıktı.

-Vatandaşın Ödediği Faiz

- Özellikle 2020 yılında hükümetin, doğrudan gelir desteği vermek yerine borçlanma koşullarını kolaylaştırarak kredi almaya teşvik ettiği vatandaşların bankalara ödediği faiz ise yüzde 30,4 oranında arttı.
- Geçen yılın ilk çeyreğinde 19,6 milyar lira olan vatandaşların bankalara tüketici kredisi ve kredi kartları sedeniyle bankalara ödediği faiz bu yıl aynı dönemde 25,3 milyar lira oldu.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 22 Nisan itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,24 puan artarak yüzde 18,87'ye çıkarken, ticari kredi faizleri ise 2,22 puan artarak yüzde 21,07 oldu.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın ortalama faizi de 30 Nisan itibariyle de yüzde 19 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 30 Nisan günü yüzde 18,08 faiz oranıyla **(gösterge faiz)** işlem gördü.
- Beş yıl vadelinin faizi yüzde 18,60'a, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 18,49'a yükseldi.
- Faiz oranları bir önceki haftaya göre iki yıl vadelide 0,01 puan, 5 yıl vadelide yüzde 0,18 puan, on yıl vadelide ise 0,10 puan azaldı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta yüzde 1,5 oranında azalarak 424,03'ten 417,69'a indi.
- **Türkiye hala en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor.**
- **Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 189,8 düzeyinde bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 7,8'le Danimarka. Risk priminin yüksek seyretmesi Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerinin yüksekliğini gösteriyor.**
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değerle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-Karşılıksız Çekler

- Bu yıl ocak-mart döneminde toplam 33 bin 276 çek bankalara ibrazında karşılıksız çıktı. Karşılıksız çıkan çeklerin parasal tutarı ise 2,7 milyar lira oldu.
- Karşılıksız çıkan çek sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41,2, parasal tutarı ise yüzde 19,4 oranında azaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Birden fazla çeki karşılıksız çıkanlar tek kişi sayılarak yapılan belirlemeye göre bu dönemde toplam 5 bin 850 kişinin çeki karşılıksız kaldı.
- Aynı dönemde 12 bin 842 kişi hakkında da çek yasağı kararı alındı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 30 Nisan günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 2 milyon 629 bin 487 yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 651 bin 582 bin adet arttı.
- Aynı dönemde 2 milyon 846 bin 402 dosyada sonuçlandırıldı.
- Geçen yıl nisan ayından itibaren üç ay süreyle icra dairelerine başvurular ertelenmişti. Bu yılki yüksek artışın önemli bir nedenini de bu erteleme etkisi oluşturuyor.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (30 Nisan 2020 tarihine göre) 1 milyon 394 bin 955 adet artarak 21 milyon 992 bin 518'e çıktı.

-Mevduatın Yüzde 57'si 300 Bin Hesapta

- BDDK'nın verilerine göre Mart 2021 sonu itibariyle bankalarda Türkiye'deki yerleşik gerçek ve tüzel kişilere ait toplam 3 trilyon 412 milyar liralık mevduat bulunuyor.
- Bu mevduatın yüzde 57,6'sını oluşturan 1 trilyon 966 milyar liralık kısmı ise 300 bin 662 adet hesapta tutuluyor.
- Son bir yılda yurt içi yerleşiklerin toplam mevduatı 170 milyar lira arttı. Bu artışın 132 milyar liralık büyük kısmı ise milyonerlerin mevduatındaki artıştan kaynaklandı.
- Son bir yılda içerisinde 1 milyon lira ve üzerinde mevduat bulunan hesap sayısı 17 bin adet arttı.

-Açlık Yoksulluk Sınırı

- Türk-İş'in yaptığı hesaplama göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı Nisanda bir önceki aya göre 31 lira artarak 2 bin 767 liraya, yoksulluk sınırı da 102 lira artarak 9 bin 14 liraya yükseldi.
- Birleşik Kamu-İş'in hesaplamalarına göre ise açlık sınırı nisanda 17 lira artarak 3 bin 414 lira, yoksulluk sınırı da 105 lira artarak 11 bin 680 liraya çıktı.

-Ekonomiye Güvensizlik Derinleşiyor

- Ekonomik güven endeksi nisanda bir önceki aya göre yüzde 5,1 oranında azalarak 93,9'a kadar geriledi ve güvensizlik konumunu derinleştirerek devam ettirdi.
- Nisanda tüketici güven endeksi yüzde 7,5, reel kesim güveni yüzde 2,5, hizmet sektörünün güveni yüzde 2,1, perakende sektörünün güveni yüzde 5,6, inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 3,1 oranında azaldı.

-Yeni Kurulan Şirket Ve Esnaf Sanatkar Sayıları

- **Şirketler:** TOBB'un verilerine göre bu yıl ocak-mart döneminde 44 bin yeni şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kuruldu
- 4 bin 620'si tasfiye, 10 bin 320'ü kapanan, 7 bin 362'si ise resen kapanan olmak üzere 22 bin 292 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi ise kapandı.
- Yeni kurulan şirket ve gerçek kişi ticari işletmelerinin sayısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10,2, kapanan şirket sayısında ise yüzde 33 oranında artış yaşandı.
- Ticaret Bakanlığının verilerine göre ise Mart 2021 sonu itibariyle Türkiye'de toplam 2 milyon 24 bin 803 şirket, gerçek kişi ticari işletmesi ve kooperatif faaliyet gösteriyor.
- **Esnaf Ve Sanatkarlar:** Ocak -mart döneminde 80 bin 121 yeni esnaf ve sanatkar esnaf siciline tescil edildi.
- Aynı dönemde 5 bin 632'si meslekten terk olmak üzere toplam 29 bin 37 esnaf da sicilden kaydını sildirdi.
- Tescil edilen esnaf sayısı geçen yıla göre yüzde 2,3 oranında azalırken, sicilden silinen esnaf sayısı ise yüzde 10 oranında arttı.
- Mart 2021 itibariyle Türkiye'de toplam 2 milyon 30 bin 508 esnaf bulunuyor, bunlara ait işyerlerinin sayısı ise 2 milyon 194 bin 336 olarak açıklandı.

-Beyaz Eşyada Üretim-İç Satış-İhracat- İthalat

- Sektör kuruluşlarının verilerine göre bu yılın ilk çeyreğinde Türkiye’de toplam beyaz eşya üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,5 oranında artarak 8 milyon 856 bine yükseldi.
- Beyaz eşya yurt içi satışları yüzde 39,7 artarak 2 milyon 347 bine yükseldi.
- İhracat yüzde 25,8 artarak 6 milyon 174 bin oldu.
- İthalat ise yüzde 54,1 oranında artarak 185 bin olarak gerçekleşti.

İTHALAT GERİLEDİ

Mart ayı dış ticaret verileri ithalatın önemli ölçüde gerilediğini ve dış ticaret açığının yüzde 15 azaldığını gösterdi. Mart ayında ihracat yüzde 42,2, ithalat yüzde 25,6 artış gösterirken, 18 günlük tam kapanma nedeniyle Nisan ve özellikle Mayıs ayı ihracatında ve dış ticaret rakamlarında sert düşüş yaşanması şaşırtıcı olmayacaktır.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı’nın derlediği dış ticaret verileri Mart ayında ihracatın geçen yılın aynı ayına göre baz etkisiyle yüzde 42,2 ithalatın ise yüzde 25,6 arttığını gösterdi. 2021 yılı Mart ayında, ihracat 18 milyar 984 milyon dolar, ithalat 23 milyar 637 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2021 yılı Ocak-Mart döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat üç ayda yüzde 17,2 artarak 49 milyar 986 milyon dolar, ithalat yüzde 9,6 artarak 61 milyar 29 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Mart ayında dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,9 azalarak 5 milyar 469 milyondan, 4 milyar 653 milyona geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı da 2020 Mart ayında yüzde 70,9 iken, 2021 Mart ayında yüzde 80,3’e yükseldi. Ocak-Mart döneminde ilk çeyrekte ise dış ticaret açığı yüzde 15,2 azalarak 13 milyar 17 milyon dolardan, 11 milyar 43 milyona geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı da 2020 Ocak-Mart döneminde yüzde 76,6 iken, 2021 yılının aynı döneminde yüzde 81,9’a yükseldi.

Mart ayında her zamanki gibi ihracatta ilk sırayı 1 milyar 675 milyon dolarla Almanya alırken Almanya’yı;

- 1 milyar 243 milyon dolar ile ABD,
- 1 milyar 64 milyon dolar ile Birleşik Krallık,
- 979 milyon dolar ile İtalya,
- 927 milyon dolar ile Irak takip etti.

Bu beş ülkeye yapılan ihracat, Türkiye’nin mart ayındaki toplam ihracatının yüzde 31’ini oluşturdu.

İthalatta da her ay olduğu gibi ilk sırayı Çin aldı. Mart ayında Çin’den yapılan ithalat 2 milyar 812 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla;

- 2 milyar 537 milyon dolar ile Rusya,
- 2 milyar 235 milyon dolar ile Almanya,
- 1 milyar 76 milyon dolar ile İtalya,
- 1 milyar 71 milyon dolar ile ABD, izledi.

Bu ilk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 41,2’sini oluşturdu.

Hatırlanacağı gibi; geçtiğimiz yıl mart ayında ilk koronavirüs vakasının resmi olarak saptanmasıyla girilen kapanma sürecinde ihracat keskin bir şekilde düşmüştü.

- Bu nedenle bu yıl mart başında geçilen normalleşme süreciyle birlikte baz etkisiyle geçen yılın aynı ayına **göre ihracatta yüzde 40’ı aşan bir artış yaşanması** olağandır.

13 Nisan’da başlayan kısmi kapanma ve ardından 29 Nisan’da yürürlüğe giren tam kapanma nedeniyle Nisan ve Mayıs ayları ihracatında ve toplam dış ticaretinde yine sert gerilemeler yaşanacak. Kamuda mesai kısıtlaması ve idari izinli sayılma nedeniyle en az 18 iş günü kaybı söz konusu. **Bu da ihracatta ve ithalatta büyük kayıpları beraberinde getirecektir!**

MERKEZ BANKASINDAN ENFLASYONDA DÖVİZ KURU İTİRAFI

Merkez Bankası Başkanının açıkladığı 2021 yılı ikinci Enflasyon Raporu, enflasyonda artışının yüksek faizden değil, döviz kurlarındaki yükselişten kaynaklandığını ilan etti.

Merkez Bankası (MB) Başkanının açıkladığı 2021 yılı ikinci Enflasyon Raporu, enflasyonda artışının yüksek faizden değil, döviz kurlarındaki yükselişten kaynaklandığını ilan etti. Yılsonu enflasyon hedefini 2,8 puanla yüzde 33 artırarak 9,4'ten 12,2'ye yükselten MB, raporunda enflasyona neden olan etkenler arasında yüksek faize yer vermedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Faiz sebep, enflasyon neticedir' tezi, MB Başkanı tarafından tekzip edildi!

MB Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun açıkladığı 2021'in ikinci enflasyon raporunda yılsonu enflasyon hedefi yüzde 9,4'ten yüzde 33'ü bulan artışla yüzde 12,2'ye revize edildi. Yılsonu enflasyon beklentisinin 2,8 puan artırılmasının gerisinde yatan nedenlerin sıralandığı MB Enflasyon Raporu'nda CB Erdoğan'ın tezinin aksine enflasyonu faizin artırdığına yönelik bir tespit yer almadı.

MB'nin enflasyon beklentisi hedefindeki 2,8 puanlık yukarı yönlü revizyonun 1,8 puanının döviz kurlarındaki artıştan kaynaklı olduğu, 0,4 puanlık etkinin de gıda fiyatlarındaki enflasyonun yansımından kaynaklandığı vurgulandı. MB Enflasyon Raporu'nda 2022 için öngörülen yüzde 7'lik enflasyon hedefi de 0,5 puan artırılarak yüzde 7,5'a revize edildi. MB Raporu'nda enflasyon hedefinin yükseltilmesini zorunlu kılan etkenler ve yansımaya katkıları şu şekilde sıralanıyor:

- İthalat fiyatlarında TL cinsinden ortaya çıkan yükseliş, enflasyon tahminini 1,8 puan yukarı çekti. Döviz kurundaki artışın, petrol, ithal mal, ürün, hammadde ara ve yatırım malı fiyatlarını da kur etkisiyle yükseltmesi en önemli etken oldu.
- Gıda fiyatlarındaki yüksek fiyat artışlarının seyri, enflasyon beklentisi revizyonunda 0,4 puan etki yarattı.
- Çıktı açığındaki yükseliş, yükseltilen enflasyon hedefine 0,4 puan etki etti.
- 0,1 puan ve enflasyon tahminindeki sapmadan dolayı ortaya çıkan 0,1 puanlık etkiyle birlikte yılsonu enflasyon hedefinin toplam 2,8 puan yükseltilmesi zaruri hale geldi.

Merkez Bankası raporunda enflasyonun en büyük sorumlusunun döviz kurlarındaki artış ve bunun TL fiyatlara yansımaları olduğu ifade edilirken, 2,8 puanlık revizyonun 1,8 puanının döviz kuru artışı ve TL'nin değer kaybı kaynaklı olduğunun vurgulanması bunu gösteriyor. **Bu tespit aynı zamanda 128 milyar dolarlık döviz rezervinin tüketilmesinin yanlışlığını** ve kurları bastırmak için arka kapı yöntemleriyle dövizlerin satılmasının ekonomiyi olumsuz etkilemekle kalmayıp, yeni dış etkenlere, kur dalgalanmalarına, enflasyonun yükselmesine karşı da savunmasız hale getirdiğinin itirafı anlamına geliyor.

MB raporunda enflasyonu yükselten etkenler arasında 'yüksek faizden' hiç söz edilmemesi bu açıdan iktidarın bugüne kadarki tüm tezlerini geçersiz kılan bir durum. Bunun yanında Başkan Kavcıoğlu halen yüzde 19 olan politika faizine karşılık yılsonu enflasyon hedefini yüzde 12,2'ye revize ederek, piyasalara ve iktidara faiz indirimlerine başlama hazırlığının da mesajını verdi. Yüzde 12,2'ye yükseltilen yeni hedefle politika faizi arasında 7 puanlık pozitif fark söz konusu. Dolayısıyla MB'nin bu marjı kullanmak istediği yılsonu için böyle bir hedef ortaya koyarak yüzde 19'luk faizi yüzde 13-14 seviyelerine kadar çekmeyi planladığı anlaşılıyor.

Faiz indiriminin gündeme gelebilmesi için enflasyonun düşüşe geçmesi gerekiyor ki, şu anda bu yönde hiçbir belirti ortada yok. Aksine enflasyonun yükselişinin devam edeceği yönündeki belirtiler daha güçlü. Özellikle üretici-tüketici enflasyonu arasında yüzde 17'ye varan fark bunun somut işareti. MB'nin önümüzdeki süreçte olası bir faiz indirimini gündeme getirmesi tamamıyla siyasi baskı ve talimatın sonucu olacaktır.

GÜVEN EROZYONU!

TÜİK'in açıkladığı güven endeksleri, iktidarın uyguladığı ekonomi politikalarına dönük güven erozyonunun her alanda hızlandığını gösterdi!

TÜİK'in açıkladığı güven endeksleri, iktidarın uyguladığı ekonomi politikalarına dönük güven erozyonunun her alanda hızlandığını gösterdi. Tüketici ve ekonomik güven endekslerinin tamamında yaşanan sert düşüşlerin yansıdığı TÜİK verileri, bu durumu resmi olarak da tescil etti!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Nisan ayına ilişkin Tüketici Güven Endeksi (TÜGE), Sektörel Güven Endeksleri ve Ekonomik Güven Endeksi (EGE) verileriyle iktidara ve ekonomi politikalarına güvenin hızla inişe geçtiğini resmi olarak ilan etti. Nisan ayı TÜGE ve alt endekslerdeki sert düşüş, iktidara yönelik ekonomik güven kaybının artık

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

resmi verilere de yansıdığını, üzeri örtülemez hale geldiğini açık şekilde gösterdi. Mart ayında gerçekleştirilen Merkez Bankası Başkanlık değişimiyle tetiklenen endişe ve beklentilerdeki kötüleşmenin sonucunun Nisan ayı güven endekslerine yansıtacağına ilişkin öngörümü daha önceki değerlendirmelerimde dile getirdim.

- Nitekim TÜGE ve diğer güven endekslerine ilişkin Nisan rakamları bu öngörümü somut şekilde teyit etti ve tüm endeksler yılbaşından bu yana en düşük değere indi.

Geçtiğimiz yıl Kasım ayında MB yönetiminde yapılan değişiklik ve alınan kararlar, kısmen olumlu beklentileri ve paralelinde nispi olarak sektörel ve ekonomik güveni de olumluya çevirmişti.

Bunun etkileri geçtiğimiz aylarda görüldü ve Mart ayı da dahil olmak üzere güven endeksleri küçük çaplı da olsa pozitif yönde etkilendi.

18 Mart'taki PPK toplantısında politika faizinin yüzde 19'a yükseltilmesi kararının ertesi günü, Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın gece yarısı kararnamesiyle 4,5 ayda görevden alınması ve yerine Şahap Kavcıoğlu'nun atanması ekonominin genelinde ve piyasalarda büyük sarsıntı yaratarak, güven ve öngörülebilirliği dip noktaya indirdi.

Her ayın ilk yarısında yapılan anket sonuçlarına dayalı güven endekslerinin Mart verilerine, bu gelişmelerin olumsuz etkileri yansımamıştı. Dolayısıyla negatif gelişmelerin Nisan ayında kendisini göstermesi kaçınılmazdı.

- Nitekim TÜGE'de ilk etkisini gösteren bu endişe ve güvensizlik tablosu, TÜGE'yi Mart ayındaki 86,7 puandan Nisan'da 80,2 seviyesine geriletirken, bir ayda endeksteeki gerileme yüzde 7,5 oldu.

- Bu ocak ayından bu yana 2021 yılının en düşük endeks verisi!

Alt endekslere bakıldığında da benzer durum görülüyor;

- Hanenin maddi durum endeksi geçen 12 aya göre Mart ayında 67,3 puan iken Nisan'da yüzde 4,9 gerileyerek 64'e indi.

- Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi mart ayında 87,9 iken, nisan ayında yüzde 7,9 oranında düşüşle 81 oldu.

- Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi ise en sert düşüşü sergiledi ve endeks puanı mart ayında 94,1 iken, nisan ayında yüzde 11,9 azalarak 82,9 oldu.

- Geçen 12 aylık döneme kıyasla gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi de martta 97,4 iken, Nisan ayında yüzde 4,7 oranında azalarak 92,8'e indi.

Gerek TÜGE ve gerekse TÜGE'yi oluşturan alt endekslerdeki bu tablo, ekonomi yönetimindeki keyfiliğin, tek kişinin aldığı kararlar, atama ve görevden almalarla bir gün sonrasının öngörülemez hale gelmesinin kaygıları büyüttüğünü, endişeleri artırdığını işaret ediyor.

İnsanlar harcamalarını erteleme yoluna giderken, gelecek 12 aya ilişkin ekonomik durumda normalleşme, iyileşme beklentileri de hızla geriliyor. TÜİK verileri bunu açık şekilde gösteriyor. Bu da toplumdaki güvensizliğin, iktidar politikalarına inançsızlığın ve ekonominin yönetilemediği düşüncesinin belirgin göstergesi haline geliyor.

Sektörel Güven Endekslerinde güvensizlik ve karamsarlık arttı!

Tüketici güveninde hızlanan erozyonun ardından TÜİK'in açıkladığı SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİNDE hemen tüm sektörlerde güvensizlik ve karamsarlık arttı. Sektörel güven endeksleri Nisan ayında Mart ayına göre; hizmet sektöründe yüzde 2, perakende ticaret sektöründe yüzde 5,6 ve inşaat sektöründe yüzde 3,1 azaldı!

Hizmet sektörü güven endeksi Mart ayında 105,5 iken, Nisan ayında yüzde 103,3'e indi. Gelecek üç aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi alt endeksi ise yüzde7,2 azalarak 103,6 oldu. Perakende ticaret sektörü güven endeksi de Nisan ayında yüzde 5,6 oranında azalarak 103,1'e geriledi. Perakende ticaret sektöründe Gelecek üç aylık dönemde iş hacmi ve satış beklentisi alt endeksi ise yüzde 9,9 azalarak 104,7 oldu. Kamu bankalarının düşük faizli kredilerle beslediği inşaat sektörü güven endeksi martta 79,8 iken, Nisan ayında yüzde 3,1 oranında azalarak 77,3 değerine düştü. 29 Nisan'da açıklanan ve tüm güven endekslerinin çatısını oluşturan Ekonomik Güven Endeksi'nde (EGE) Nisan'da yüzde 5'e varan oldukça sert bir düşüş gerçekleşti. Ekonomiye güvenin azaldığını duyuran TÜİK, mart ayında 98,9 olan EGE'nin nisan ayında yüzde 5,1 oranında azalarak 93,9 değerine düştüğünü açıkladı. EGE'deki bu düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

İktidarın aldığı tam kapanma kararının, ciddi olarak nitelendirilebilecek hiçbir nakdi, hibe, maddi yardım vb. katkıyla desteklenmemesi, güven tablosunun, tüketici ve sektörel düzeyde daha da gerileyeceğinin işaretlerini bugünden veriyor.

TÜRKİYE BORÇLA AYAKTA DURABİLİYOR

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Mayıs-Temmuz dönemi üç aylık borçlanma programı, Türkiye'nin borçla ayakta durabildiğini sergiliyor. Üç ayda 141 milyar TL'lik borç ödemesine karşılık, 130 milyar TL'lik yeni borçlanmanın hedeflenmesi, borcun borçla çevrileceğini gösteriyor. Hazinesin böylelerine yüksek tutarlı borç talebiyle piyasalara girmesi doğal olarak borçlanma faizinin ve maliyetlerin yükselişini de tetikleyecektir!

Hazine ve Maliye Bakanlığı, mayıs-temmuz dönemine ilişkin üç aylık borçlanma programını ve hedeflerini ilan etti. Buna göre söz konusu üç aylık dönemde 141,2 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 129,8 milyar liralık yeni iç borçlanmaya gidilecek. Geri ödenecek borç ile yeniden borçlanılacak tutar arasındaki fark sadece 11,4 milyar TL.

Bu tablo bize devletin borçla ayakta durduğunu, borcun da yine yeniden borçlanılarak çevrilebildiğini gösteriyor.

Mayıs-Temmuz dönemi iç borçlanma stratejisiyle bir anlamda piyasaların en büyük müşterisinin hazine olacağı, bankaların ve finans kuruluşlarının tüm kaynaklarının hazine tarafından çekileceğini, gösteriyor.

Üç aylık dönemde dış borçlanmaya gitmeyeceği kaydedilen hazinenin oluşan ülke risk puanı ve Türkiye'ye dış kaynak sağlayabilecek kuruluşların isteksizliği nedeniyle böyle bir yola gittiğini öngörmekteyim.

Merkez Bankası'nın Katar ve Çin Merkez Bankaları dışında swap anlaşması yapacak ülke Merkez Bankası bulamadığı, İngiltere, Japonya, ABD merkez bankalarıyla swap anlaşması girişimlerinin olumsuz sonuçlandığı göz önünde tutulduğunda Mayıs-Temmuz döneminde hazinenin dış borçlanma planlamamasının gerekçesi de açıkça anlaşılıyor.

MB Başkanlığındaki görev değişikliği öncesinde Ocak ayında 234, Şubat ayında 281 olan Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki risk puanı (CDS-Credit Default Swap) Mart ayında gerçekleşen görevden alma ve yeni atama sonrasında hızla yükselişe geçerek 1 Nisan itibarıyla 481,4'e yükseldi.

En son 30 Nisan itibarıyla Türkiye'nin uluslararası piyasalardan 5 yıl vadeli tahvil ihracı yoluyla borçlanabilmek için faiz dışında ödemesi gereken CDS primi 471,16 seviyesinde. Bu dünyadaki sıralamada en yüksek CDS'lerden birisi ve Türkiye hazinesinin borçlanma maliyetlerini yükselten bir unsur.

İçeride de adeta bankaların ellerindeki tüm para kaynağını borçlanarak vantuz gibi kendisine çeken hazine, bankaların en garanti ve yüksek faiz ödeyen müşterisi konumunda. Bankalar kaynaklarını kredi olarak vermektense her hafta açılan borçlanma ihaleleriyle hazineye yüksek faizle satmayı tercih ediyorlar.

- Ekonomideki olağanüstü tabloya rağmen, bankaların açıkladıkları ilk çeyrek bilançolarındaki yüksek kârların arkasında hazineye borç vererek elde ettikleri yüksek faiz kazançlarının payı büyük!

Merkez Bankası politika faizinin yüzde 19, bankaların ticari kredi faizinin yüzde 27'ler düzeyinde olduğu piyasalarda pek çok banka geri ödenip ödenmeyeceği meçhul yüksek faizli kredilerle kaynaklarını riske etmektense yüksek faizle hazineye para satmayı tercih ediyor.

Üç ayda 141 milyar TL ödemek için 130 milyar TL yeni borçlanmaya ilan eden Hazinesin içinde bulunduğu bu durum, yeniden borçlanmaya gidilemediği takdirde **hem borçların geri ödemesinin tıkanacağını hem de devlet çarkının döndürülmesinin olanaksızlaşacağını** apaçık ortaya koyuyor!

ÇEKTE KARMAŞA!

30 Nisan-31 Mayıs arasında bankalara çek ibrazını ve tahsilini yasaklayan düzenleme üzerine karşılığı olan çekler de ibraz ve tahsil edilemedi!

Alelacele TBMM'den geçirilen torba yasada yürürlüğe konulan çek yasağının tüm bankacılık sistemini kilitlemesi iktidarın tam kapanmayla ilgili plansızlığını ve hazırlıksızlığını açığa çıkarttı. 30 Nisan-31 Mayıs arasında bankalara çek ibrazını ve tahsilini yasaklayan düzenleme üzerine karşılığı olan çekler de ibraz ve tahsil edilemedi. İktidar kendi çıkarttığı yasayla ekonomiyi kilitleyince, panikledi!

İktidar uygulamaya koyduğu tam kapanma ile ilgili hiçbir hazırlık, plan-program yapmaksızın iş dünyasının taleplerini karşılamak, çek tahsilatında kapanma döneminde sıkıntı yaşanmasını önlemek üzere son anda

meclisteki torba yasaya bir ekleme yaptı ve 30 Nisan-31 Mayıs 2021 tarihleri arasında bankalara çek ibrazını ve tahsilatını yasakladı. Cumhurbaşkanı'nın süratle onaylayıp, yürürlüğe koyduğu torba yasadaki bu düzenleme, ekonomiyi, bankacılık sistemini ve çekle yapılan ödemeleri kilitledi. Torba yasayla bir ay süreyle çek ibrazı ve tahsilatı men edildiği için, karşılığı olan çekler de ibraz edilemedi, bankalar işlem yapmadı, çeklerin tahsilatı tıkanıyordu.

Çek ibrazı ve tahsilatı tıkanınca, bu kez iş dünyası ayağa kalktı. Ticaret Bakanlığı önce bir genelgeyle karşılığı olan çeklerin ibraz ve tahsil edilebileceğini açıkladı. Ardından da apar topar resmi gazetede bir tebliğ yayınladı. Tebliğ ve genelge, torba yasadaki düzenlemenin gerekçesine dayandırıldı.

Oysa hukuki hiyerarşide tüzük, yönetmelik, genelge ve tebliğ, yasaya aykırı olamayacağı gibi yasanın üzerinde de olamaz. Dolayısıyla yasayla yasaklanan bir konuda genelgeyle, tebliğle işlem ya da uygulama yapılamaz.

İktidarın alalecele TBMM'den geçirip yürürlüğe koyduğu yasa hükmü son derece açık; Bir ay süreyle bankalara çek ibrazı ve bankaların bu çeklerle ilgili işlem yapması, ödeme yapması, takasa alması, arkasını yazdırması YASAKLANDI! İbrazı yasak olan çekin ödenmesi de yasak!

Ticaret Bakanlığı genelge ve tebliğle karşılığı olan çeklerin ödenebileceğini belirterek ayağa kalkan bankaların ve iş dünyasının tepkilerini dindirmeye yöneldi ancak genelge ve tebliği yasanın üstüne çıkartarak bir başka hukuksuzluğa imza attı.

Yasanın çek ibrazını yasaklamasına rağmen ibraz edilecek çeki ödeyen banka sorumluluk ve yükümlülük altına gireceği için bankalar da bu işlemleri yapmak istemediler. Şayet ibraz edilen çeki öderlerse yasadaki yasağı çiğnemiş ve çek borçlusuna karşı tazminat ve faiz ödeme yükümlülüğü altına girmiş olurlar.

Çünkü torba yasanın ilgili maddesi, karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın, 30 Nisan-31 Mayıs arasında bankalara çek ibrazını yasaklıyor. Aldığı kararların, yaptığı düzenlemelerin sonuçlarını öngöremeyen iktidar yaptığı bu değişiklik ile sistemin tıkanmasına ve nakit akışının durmasına neden oldu.

Bir kez daha mevcut yönetim sisteminin keyfiliği, alınan kararların anlık olarak düzenlendiği, Cumhurbaşkanlığında hazırlanıp iktidar partisi grubuna gönderilen yasa tekliflerinin, incelenmeksizin 'emir-komuta' zinciri içinde TBMM'den geçirildiği, yasa teklifi altında imzası olan iktidar vekillerinin dahi neye imza attıklarını bilmedikleri apaçık ortaya çıktı.

Yaşanan bu olaylar ülke yönetimindeki dirayetsizlik ve dağınıklığın, bürokrasideki liyakatsizlik ve bilgisizliğin zirve noktasıdır. Yasayla getirilen bir kuralın, yasağın, genelge ve tebliğ ile açılmak istenmesi ise bir hukuk devletinde 'tam hukuksuzluk' halidir.

Yasadaki yasağa rağmen Ticaret Bakanlığı tebliği doğrultusunda işlem yapan, çek borçlusunun hesabındaki parayı yasak olmasına rağmen çek ibrazcısına ödeyen bankalar, çek borçlusunun itirazı ve tazminat talebi durumunda yargı önünde yasaya aykırı işlem yapmaktan suçlu ve sorumlu olacaklardır. Çek borçlusuna tazminat ve çekin tahsil tarihi ile 1 Haziran arasındaki süre için faiz ödemek zorunda kalacaklardır!

ENFLASYON YANIGINI HER GEÇEN GÜN BÜYÜYOR, İKTİDAR İSE SADECE SEYREDİYOR

17,14'lük enflasyon oranı Mayıs 2019'dan sonra görülen en büyük enflasyon oranı. Türkiye son 23 ayın en yüksek enflasyon oranını görmüş durumda. Enflasyon yangını her ay büyürken iktidar ise bu yangını sadece seyretmektedir. Aralarında Afrika ülkeleri de dâhil olmak üzere dünya genelinde **171 ülke Türkiye'den daha düşük enflasyon oranına sahiptir.**

Son 23 Ayın En Yüksek Enflasyonunu Gördük

Türkiye Mayıs 2019 tarihinden bugüne en yüksek enflasyon rakamlarını gördü. Ayrıca son bir buçuk yıldır da enflasyon oranımız çift hanelere demir atmış vaziyette. Yine Türkiye'de son 18 aydır her ay düzenli olarak enflasyon artmaktadır.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki bu enflasyon oranları TÜİK tarafından ayarlanmış veriler. Pazarda, markette, manavda halkın enflasyonu yüzde 30'lar seviyesini görmüş durumda.

Ülkede halkın mutfağını her gün tehdit eden bir enflasyon canavarı ile karşı karşıyayız. Bu canavarı besletip büyütende mevcut iktidardan başkası değildir.

Enflasyon yangını artık her ay değil her gün her saat büyürken, iktidar bu yangını sadece seyretmektedir.

171 Ülke Bizden Daha Düşük Enflasyon Oranına Sahip.

AKP Genel Başkanı başkanlık sistemi ile uçacağız demişti ama gelin görün ki haritada yerine göstermeye zorlandığımız ülkeler bizden daha düşük enflasyona sahi durumda. Dünya’da **171 ülke Türkiye’den daha düşük enflasyona oranına sahip durumdadır.**

Türkiye yüksek enflasyonda Avrupa’da birinci, G-20 ülkeleri arasında ise Arjantin’den sonra ikinci sıradadır. Dünya’da ise 14. Sırada yer alan **Türkiye’ye göre; 12,31 enflasyon yüzdesi ile Gine, 10,3 ile Gana ve 5,76 ile Kenya gibi ülkeler bizden daha düşük enflasyon oranına sahiptir.**

661 BİN KİŞİ İŞSİZLER ORDUSUNA MI KATILDI?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Onursal Adıgüzel, geçtiğimiz yıl gençlere 'istihdam müjdesi' diye duyurulan '1 Milyon Yazılımcı' projesi kapsamında 1 yılda kaç kişinin istihdam edildiğini sordu. Projeye ilişkin verilen soru önergesine ve CİMER başvurularına yanıt alamadıklarını belirten Adıgüzel, *“Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz yıl dönemin Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak projesi, ‘tarihi bir istihdam hamlesi’ olarak değerlendirmişti. Projenin resmi internet sitesinde Mayıs ayı itibarıyla eğitim alan kullanıcı sayısı 661 bin olarak belirtiliyor. Biz de merak ediyoruz. Eğitim alan 661 bin kişi vaat edildiği gibi istihdama dahil edildi mi, yoksa işsizler ordusuna mı katıldı?”* diye sordu.

“347 Bin Özgeçmiş Dolduruldu”

Projenin resmi internet sitesinde yer alan bilgilere göre, 2023 yılına kadar Bilgi Teknolojileri alanında 1 milyon vatandaşın yetiştirilmesi ve istihdama katılmasını hedefleyen '1 Milyon İstihdam' projesi kapsamında bugüne kadar 815 bin başvurunun yapıldığı, 661.877 kullanıcının eğitim aldığı ve 347.325 özgeçmişin doldurulduğu belirtilmektedir. Ancak projenin kamuoyuna duyurulduğu Nisan 2020’den bu yana geçen süre zarfında bu eğitimler sonunda kaç kişinin istihdam edildiği ya da yaratılan istihdama ilişkin detaylı bir bilgi paylaşılmamaktadır.

Öte yandan CHP’li Adıgüzel, konuya ilişkin verdikleri soru önergesine ve CİMER başvurusuna yanıt alamadıklarını belirterek *“Resmi internet sitesindeki verilere göre, başvuru yapan 815 bin kişinin yüzde 80’den fazlası eğitim alırken, yüzde 40’tan fazlası özgeçmişlerini doldurmuş. Ama bugüne kadar eğitim alan kullanıcıların yüzde kaçının istihdam sürecine dahil edildiğini bilmiyoruz. Çünkü detaylı veriler kamuoyu ile paylaşmıyor”* ifadelerini kullandı.

“İktidar Hayal Satmaya Devam Ediyor”

İktidarın siyasi saiklerle ortaya attığı bu projenin en başından itibaren gerçeklikten kopuk olduğunu ifade eden Adıgüzel, *“Hatırlanacağı üzere proje ilk duyurulduğunda, 1 milyon yazılımcı istihdam hedefine ulaşmanın gerçekçi bir hedef olmadığını, söz konusu projenin iktidarın siyasi projelerinden yalnızca biri olduğunun altını çizmiş, sektörün mevcut haliyle bu istihdam hedefini karşılayacak kapasitede olmadığını ifade etmiştik. Çünkü sektörün gerçekleri ve ihtiyaçları ile örtüşmeyen plansız, nitelikten ziyade niceliği hedefleyen bir projenin başarılı olmasına, iddia edildiği gibi bir istihdam sayısına ulaşmasına imkan yok. Zaten halihazırda bilgisayar, bilişim alanından mezun binlerce genç işsizlikle boğuşuyor. Her yıl Bilgisayar Mühendisliği, Yazılım Mühendisliği ve Bilişim Sistemleri Mühendisliği bölümlerinden 10 bin öğrenci mezun oluyor. Bilgisayar Mühendisleri Odası’na (BMO) göre, bilişim alanında BMO kapsamındaki mühendislik dallarından mezun yaklaşık 90 bin mühendis çalışmaktadır; diğer disiplinlerden mezun olanlarla birlikte bu sayı yaklaşık 150 bin kişiyi bulmaktadır. Özellikle yeni mezunlar arasında işsizlik çok yaygın. Bir yandan bilgisayar ve yazılım mühendisliği bölümlerinden mezun binlerce genç iş bulamazken, bir yandan size iş bulacağız diye yüzbinlerce genci iş bulamayacakları bir alana yönlendirmek hayal satmak değil de nedir? Bizim sürdürülebilir, gerçekçi politikalara ihtiyacımız var. Eğer gerçekten bilişim ve yazılım alanındaki sorunları çözmek istiyorsak, gelin önce sektördeki nitelik meselesini çözelim”* diye konuştu.

Adıgüzel, ayrıca şu soruların cevaplarının kamuoyuyla paylaşılmasını istedi:

- 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla açıldığı belirtilen işveren kayıt sistemine kaç başvuru yapılmıştır? Başvurular aracılığıyla istihdam edilen kişi sayısı kaçtır?
- Proje kapsamında önümüzdeki süreçte kaç kişinin istihdam edilmesi planlanmaktadır? Bunun yıllara ve sektörler göre ayrımını içeren bir planlama yapılmış mıdır?
- İlgili projenin etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldı ise ülke kalkınmasına ve ihracatına sağlaması beklenen katkının boyutu ne olarak hesaplanmıştır?

VATANDAŞ TAM KAPANMADA BORÇ KAPANI İÇİNDE

BDDK ve Bankalar Birliği Risk Merkezi verileri sadece normal vatandaşın değil sektörlerinde borç batağı içine savrulduğuna dikkat çekti.

Ülke de memurundan işçisine, emeklisinden çiftçisine, işsizinden esnafına ve işletme sahibine herkes borç kapani içerisine sıkışmış vaziyette.” Tüm ülkeler vatandaşına nakdi destekte bulunurken, iktidar millete bankalardan borçlanmayı adres gösterdi.

Vatandaş geçimini banka kredilerinden sağlıyor.

Gelir kaybı yaşayan ve yeterli nakdi destekten mahrum kalan vatandaşlar geçinebilmek için çareyi bankalara ve finansman şirketlerine borçlanmakta buluyor.

BDDK verilerine göre tam kapanma öncesinde ki hafta vatandaşların bankalara ve özel finansman şirketlerine olan toplam borcu 1,7 milyar TL artarak 860 Milyar TL’ye dayanmış durumda.

Bankalar birliği risk merkezine göre tüketici kredisi borcu olan vatandaş sayısı ise 34,4 milyona yükseldi. Türkiye’de artık bir hanede sadece bir kişi değil birden fazla kişi borçlu durumda.

Faiz yükü vatandaşın sırtında

Salgının ilk günlerinden itibaren iktidar nakdi destek yerine vatandaşa düşük faizli kredi borçlanmasını önermişti. Geçen yılın aynı döneminde vatandaşların bankalara ödediği kredi kartı ve tüketici kredisi faizi 19,6 milyar liraydı.

Bu yıl ise ödenen faiz miktarı yüzde 30 oranında artarak 25,3 milyar TL’ye yükseldi.

KOBİ’lerin ve çiftçilerin borcu artmaya devam ediyor

Hükümetin politikaları neticesinde günden güne eriyen tarım sektörünün bankalara olan borcu ise 140 milyar TL’ye ulaştı. Çiftçilerin tarım kredi kooperatiflerine olan borcu ise 9,2 milyar TL.

Tarım sektörünün hem bankalara hem de tarım kredi kooperatiflerine olan toplam borcu 149,2 milyar TL’ye ulaşmış durumda.

BDDK’nın verilerine mart sonu itibariyle göre toplam 3 milyon 921 bin 332 KOBİ’nin bankacılık sektörüne kredi borcu bulunuyor. Küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 875 milyar liraya yükseldi.

Küçük ve orta boy işletmelerinin içinde bulunduğu borç batağı ilerleyen dönemlerde işletmelerin teker teker iflas etmesine ve kitlesel işsizliğin artmasına neden olacaktır.

VATANDAŞA DESTEKSİZ KAPANMA, YANDAŞA TAM GARANTİ ÖDEMESİ

Türkiye genelinde pandemi nedeniyle 29 Nisan ile 17 Mayıs 2021 tarihleri arasında 17 tam gün ve yaklaşık 12 saat boyunca “tam kapanma” adı altında kısıtlama uygulanacaktır. Bu süre içerisinde şehirler içinde çalışmak zorunda olan vatandaşlarımız işlerine gelip giderken, şehirlerarası yolculuklar ise neredeyse tamamen kısıtlanmış olacaktır.

Tam kısıtlama adı altında uygulanacak kısıtlama döneminde otoyol köprü ve havalimanlarında ödenecek garantiler işlemeye devam edecektir. 2021 merkezi bütçesinde garantiler için ayrılan bütçe kalemleri ile DHMİ’nin havalimanlarını işleten şirketlere verdiği yolcu gelir garantisi üzerinden bir hesaplama yapıldığında tam kapanma döneminde garantilere ödenecek tutarın çok büyük rakamlara ulaştığı ortaya çıkmaktadır.

2021’de Ulaştırma Garantilerine 14,5 Milyar Bütçe Ayrıldı

2021 Merkezi Bütçesine göre; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın garanti ödemeleri için ayırdığı tutar 540 milyon TL; Karayolları Genel Müdürlüğü’nün garanti ödemeleri için ayırdığı tutar ise 14 milyar 49 milyon TL olmuştur. Buna göre yalnızca otoyollar ve köprüler için 2021 yılında ayrılan gelir garanti ödemesi tutarının toplamı 14 milyar 589 milyon TL olarak hesaplanmaktadır.

Bir Günde Ortalama 40 Milyon Lira Tutarında Garanti

Bu durumda, yalnızca otoyollar ve köprüler için 2021 yılı merkezi bütçesinden ayrılan bir günlük ortalama gelir garantisi tutarı toplam 39 milyon 966 bin 863 lira olarak hesaplanmaktadır. Bu kapsamda 18 gün sürecek ve otoyollar ve köprülerin boş kalacağı kapanma döneminde şirketlere gelir garantisi olarak ortalama 719 milyon

457 bin 534 lira ödeme yapılacaktır. Söz konusu tutar; 2021 yılı içindeki döviz kurundaki artıştan bağımsız olarak belirlendiği için yıl içindeki yaşanacak döviz kurundaki artış da eklenecektir.

Garantilerde Aslan Payını Köprüler Alacaktır

Karayollarında verilen gelir garantilerde en büyük payı köprüler alacaktır. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için günlük 135 bin araç geçiş garantisi; Osmangazi Köprüsü için de günlük 40 bin geçiş garantisi verilmiş durumdadır. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için araç başına “3 dolar artı KDV”; Osmangazi Köprüsü için de “35 dolar artı KDV” tutarında garanti gelir bedeli bulunmaktadır. Buna göre 18 gün üzerinden hesaplama yapıldığında tam kapanma süreci boyunca kullanılmayacak Yavuz Sultan Selim Köprüsü için 8 milyon 602 bin 200 dolar; Osmangazi Köprüsü için ise 29 milyon 736 bin dolar tutarında gelir garantisi ödemesi yapılacaktır. Başka bir deyişle iki köprünün 18 günlük gelir garantisi maliyeti 38 milyon 338 bin dolar (güncel kura göre yaklaşık 315 milyon TL) olacaktır

Ortalama 175 Milyon Liralık Yolcu Gelir Garantisi

18 gün sürecek tam kapanma sürecinde; benzer bir durum havalimanlarında da yaşanacaktır. İç uçuşların neredeyse tamamının yapılmayacağı havalimanlarında garanti ödemeleri yapılacaktır Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin (DHMİ) İstanbul Havalimanı'na verdiği 2021 yılı yolcu gelir garantisinin toplamı 350 milyon 793 bin 880 Avro olarak belirlenmiştir. Buna göre havalimanı bu tutara ulaşamaması durumunda DHMİ'nin ödeme yapması düzenlenmiştir. Bu da günlük ortalama 961 bin Avroya denk gelen yolcu gelir garantisi anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle 18 gün boyunca yolcu sayısı dibe vuracak havalimanına DHMİ'nin verdiği garanti bedeli tutarı üzerinden hesaplama yapıldığında 18 günlük faturanın toplam 17 milyon 299 bin Avro olduğu anlaşılmaktadır. Bu tutar bugünkü güncel kur değerlerine göre yaklaşık 175 milyon liralık bir yolcu gelir garantisi anlamına gelmektedir.

Ulaştırma Bakanlığı ve DHMİ'den Mahsuplaşma İtirafı

Söz konusu tutarların kamuoyunda tepkilere neden olmasının ardından DHMİ ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı art arda yaptıkları açıklamalarla 2020 yılında herhangi bir garanti ödemesi yapılmadığını açıklamış, bu durumu kira alacaklarıyla mahsuplaşmaya gidildiği bilgisiyle duyurmuştur. Bu durum iktidara yandaş şirketlerin ortaklığıyla kurulan İGA'ya başka bir ayrıcalığın yapıldığını da göstermektedir.

230 Milyon Avroya Karşı 1 Milyar 45 Milyon Avrodan Vazgeçilmiş!

2020 yılında İstanbul Havalimanı işleten İGA'ya 230 milyon Avro tutarında yolcu garanti ödemesi yapılması gerekirken bu tutarın kamuya ödenecek 2020 yılı kira bedeliyle mahsuplaştırılması başka bir skandalı ortaya koymaktadır. İGA'ya 230 milyon Avro'nun ödenmemesiyle mahsuplaşmaya gidilen kira bedelinin tutarı 1 milyar 45 milyon Avro tutarındadır. Başka bir deyişle iktidar yandaş şirketleri kollamak amacıyla kamunun 4 kat tutarındaki bedeldeki alacağından vazgeçmiştir.

VATANDAŞI DESTEKSİZ BIRAKMANIZ YETMEDİ, ZAMLARLA BEZDİRİYORSUNUZ

Tam kapanmada vatandaş destek beklerken; doğalgaz beşinci kez zamlandı; elektrikte de zam ihtimali arttı. Tam kapanmada boş köprü ve yollara garanti, vatandaşa ise zam!

Doğalgaz yılbaşından bu yana konutlarda yüzde 1 oranında beşinci kez, elektrik fiyatlarını etkileyen santrallerin tarifesinin ise yüzde 12 oranında zamlandı. Hiçbir gelir desteği verilmeden evlerine kapanmak zorunda kalan vatandaşımızın fatura yükünü hafifletmek yerine doğalgaza yılbaşından bu yana beşinci kez zam yapıldı. Tam kapanma vatandaş için tam eziyete döndü. Santrallerin tarifesine yapılan yüzde 12 oranındaki zam ise elektrikte yeni zamların ipucunu verdi. Tam kapanmada boş yol ve köprülere tam garanti; cebi boş olan vatandaşımıza ise zamlar reva görüldü.

BOTAŞ, doğalgazda konut ve sanayi tarifelerinde yüzde 1, elektrik üretim amaçlı santrallerin tarifesinde ise yüzde 12 zam yaptı. Buna göre, BOTAŞ'ın konut tüketicileri için gaz dağıtım şirketlerine uyguladığı satış fiyatı, 1000 metreküp doğalgaz için bin 315 lira 500 kuruş, sanayi abonelerine uyguladığı fiyat ise bin 471 lira 414 kuruş olarak belirlendi. Elektrik üretim amaçlı santrallerinin tarifesinde ise 1000 metreküp doğalgaz için uygulanan fiyat yüzde 12 artışla bin 631 lira 667 kuruş oldu.

Yılbaşından Bu Yana 5. Kez Zamlandı

Karadeniz'de bulunan doğalgaz müjdesinin faturalarına yansımaları bekleyen vatandaşımız artık her ay art arda yapılan zamlar nedeniyle indirim beklemeyi bıraktı. Vatandaş en azından her ay otomatikçe bağlanan zamların yapılmamasını istiyor. Vatandaşımız zaten her ay daha da kötüye giden ekonomi ve enflasyon nedeniyle gelir kaybına uğramaya devam ederken; bir de her ay yapılan zamların altında daha da eziliyor.

Doğalgaza Her Ay, Emekliye 3 Yılda Bir

Yılbaşından bu yana doğalgaza 1 Ocak'ta, 1 Şubat'ta, 1 Mart'ta, 1 Nisan'da ve son olarak 1 Mayıs'ta yüzde 1 oranında peş peşe zamlar yapıldı. 2018'den bu yana emeklilerimizin ikramiyelerine ise yalnızca 100 lira oranında artış yapıldı. Başka bir deyişle iktidar doğalgaz gibi temel bir ihtiyaca her ay zam yaparken; 2018 yılından bu yana partimizin önerisi kopyalanarak verilen emekli ikramiyesi ise 3 yılda ilk kez arttı.

Tam Kapanmada Vatandaşa Destek Yerine Zam

Öte yandan tam kapanma döneminde hiçbir destek verilmeyen vatandaşlarımıza hiç olmazsa fatura yüklerinin hafifletilmesi beklenirken yeni zamlar yapılması tercih edildi. Ekonomik buhran nedeniyle geliri her gün azalan ve işsiz kalan vatandaşlarımız yerine iktidar, tam kapanma döneminde boş kalacak köprü ve yolların garantisini ödemeyecek. Doğalgaz zammı vatandaşın boş cebini daha da zorlayacak.

Zam Elektrik Faturalarına Yansiyabilir

Elektrik üretimi yapan santrallerin tarifesine yapılan yüzde 12 oranındaki zam ise doğrudan elektrik fiyatlarını da etkileyecek. Doğalgazdan elektrik üreten santrallerin bu maliyet artışını kısa bir süre içerisinde elektrik faturalarına zam olarak yansımaları ihtimali bulunuyor. İktidara çağrımız hiç olmazsa zaten yüksek olan elektrik faturalarına yeni zamlar yapılmaması. Vatandaş zaten tam kapanmada tam açıklıkla boğuşurken; bir de tam gaz zamlarla daha da ezilmesin.

THY'YE KARTAL İMAM HATİP MEZUNU BİR GENEL MÜDÜR DAHA

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın oğlu Necmeddin Bilal Erdoğan'ın da mezunları arasında yer aldığı Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun bir isim daha Türk Hava Yolları'nda genel müdür oldu. Covid-19 nedeniyle yaşamını yitiren Ahmet Karaman'ın yerine THY Teknik A.Ş. Genel Müdürü olarak Mikail Akbulut atandı.

Kartal İmam Hatip Lisesi'nden mezun olan Mikail Akbulut, 2009 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Elektronik Fakültesi'nden mezun oldu. Akbulut, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elektrik Mühendisliği Yüksek Lisans Programı'nı 2011 yılında tamamladı. 2010 yılında Türk Hava Yolları Teknik A.Ş. Uçak Bakım Başkanlığı'nda Aviyonik Bakım Mühendisi olarak göreve başlayan Akbulut, 2016 yılında Dar Gövde A Bakım Müdürü olarak atanmıştı.

THY'nin üst yönetimindeki isimlerin de Erdoğan'la yakın olduğu biliniyor.

THY Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı İlker Aycı, kurumda, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini Erdoğan'ın yeğeni ile evli olan Murat Şeker yürütüyor. Pazarlama ve satış alanındaki Genel Müdür Yardımcılığı görevindeki isim olan Ahmet Olmuştur'un eğitim bilgilerinde ise Kartal İmam Hatip Lisesi mezunu olduğu görülüyor. Bir başka Kartal İmam Hatip Lisesi mezunu Yahya Üstün ise THY'de Basın Müşaviri olarak çalışıyor.

MİLLETE TASARRUF DİYANETE LÜKS HAYAT

Diyanet TV lüks tekne kiraladı: Günlüğü 35 bin lira

Diyanet TV'nin, Ramazan yayınları dolayısıyla günlük kirası 35 bin lira olan gezinti teknesini bir aylığına kiraladığı ortaya çıktı.

2018 yılında Türkiye Diyanet Vakfı'nın iştiraki olarak kurulan Diyanet TV, üç yılda sermayesini 275 bin TL'den 25 milyon 275 bin TL'ye çıkardı. Diyanet TV'nin yayıncı şirketi Vakıf Medya'yı yöneten Türkiye Diyanet Vakfı'nın mütevelli heyeti başkanlığı görevini Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş yürütüyor.

Kısa süre önce sermaye artımı ile gündeme gelen Diyanet TV, bu kez "lüks teknede Ramazan programı" ile konuşuluyor.

Diyanet TV, Ramazan yayınları dolayısıyla bir aylığına gezinti teknesi kiraladı. Dolmabahçe Camii'nin önünden, İstanbul Boğazı manzaralı Ramazan yayını için teknenin içi stüdyoya çevrildi. 3 saatlik kiralama bedeli 10 bin, günlük kiralama bedeli 35 bin liradan başlayan tekne, bir aylığına kiralandı.

'Ticari Sır' mış!

Diyanet'e kiralanan teknenin kaç liradan kiralandığı ticari sır gerekçesiyle açıklanmadı.

Diyanet TV'nin Boğaz manzaralı iftar yayınlarının sadece tekne kirası, uydu ve diğer yayın maliyetinin bir milyon liranın üzerinde olduğu tahmin ediliyor.

KAMUNUN PARASI YİNE YANDAŞTA

AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, büyük bölümü iktidara yakın isimlerin yer alacağı etkinlikleri düzenlemesi için AKP Kocaeli Teşkilatı eski il yöneticisi Gökhan Meriç'in şirketi ile 612 bin TL'ye el sıkıştı.

Türkiye'nin en borçlu belediyelerinden olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, aralarında Hülya Koçyiğit ve Erhan Afyoncu ile AKP Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın da olduğu, büyük bölümü iktidara yakın isimlerin katılacağı etkinlikler için 612 bin TL'yi gözden çıkardı. İdarenin, 2021 yılında kent genelinde yapılacak organizasyonlar için açtığı ihalede, iş birliği yapılacak isimler teker teker sıralandı.

Yerel yönetimlerin borçlarına göre sıralandığı listenin en tepesinde yer alan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, "Periyodik Kültürel Etkinlikler ile Tanıtım ve Duyuru Çalışmaları" için ihale açtı. Sözleşmesi 612 bin TL karşılığında imzalanan ihale kapsamında yapılacak etkinliklere katılacak isimler dikkati çekti. İhale dosyasında sıralanan isimlerin tamamına yakınının iktidara yakın isimlerden oluştuğu belirlendi. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin, 2021 yılı içinde düzenlenecek toplam sekiz adet seminer, panel, konferans ile söyleşi gibi etkinliklere katılmasını istediği isimlerden bazıları İlber Ortaylı, Hülya Koçyiğit ve Ender Saraç oldu.

İdarenin yarım milyon lirayı aşkın para harcadığı ihale kapsamında etkinlik düzenlemek istediği isimler bunlarla da sınırlı kalmadı. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Diyanet İşleri Başkanlığı eski başkanı Mehmet Görmez, AKP Milletvekili Leyla Şahin Usta ile AKP Milletvekili ve eski bakan Nabi Avcı'yı da etkinliklerinde görmek istediği isimler arasında sıraladı. İktidara yakın haberleri ile bilinen Star Gazetesi'nin yazarı Sibel Eraslan adı da ihale dosyasına yazıldı.

İhale dosyasında isimleri belirtilen kişilerin Kocaeli'nde düzenleyeceği etkinliklere ait konuların idarece belirleneceği bildirildi. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne ait mekanlarda düzenlenecek etkinliklerin gerçekleştirilmesine ilişkin tüm kişilerin "Her türlü giderinin" yüklenici tarafından karşılanacağı belirtildi

TAM KAPANMA DEĞİL TAM SEFALET

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı **Gamze Akkuş İlgezdi** gelir güvencesi olmadan yapılan tam kapanmanın açlık olduğunu ifade ederek, "**Tam kapatma dediler halkımızı sefalet mahkum ettiler. Sosyal destek paketi açıklamadan yapılan kapatma vatandaşa ya covid 19'dan ya da açlıktan öl demektir**" dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı **Gamze Akkuş İlgezdi**, kapanma açıklaması sonrası İstanbul'dan adeta bir kavimler göçü yaşandığını belirterek, "**İstanbul'da yaşayanlar şehri terk ediyor. Bakanlığın açıklamasına göre Hint varyantı İstanbul'da görülmeye başlandı. Kontrolsüz bir biçimde insanların seyahat etmesi nedeniyle bilim insanlarında derin endişe yaratan ve çok hızlı yayıldığı bilinen Hint varyantı İstanbul'dan bütün Türkiye'ye yayılabilir. Önlem almadığınız için tüm şehirler İstanbul gibi yoğun virüse maruz kalacak**" dedi.

CHP'li Akkuş İlgezdi, çalışan kesimin yüzde 61'inin tam kapanmadan muaf tutulduğunu hatırlatarak, "Gündelik çalışanların, küçük esnafın ve kayıt dışı çalışmak zorunda bırakılan emekçilerin gelir güvenceleri olmadan evde açlığa mahkum edilmesi kabul edilemez. Sosyal devletin gereği, tüm yurttaşlarını istisnasız Anayasal koruma şemsiyesi altına almasıdır. Oysa Türkiye'de bugün yurttaşların sağlık hakkına erişimi ve en kutsal olan yaşam hakları engellenmektedir. Bakın kapanmadan muaf tutulan yüzde 61'lik çalışan kesimin büyük çoğunluğu aşılanmadı. Üstüne üstlük, 2 ay aşı sıkıntısı çekileceği de ortaya çıktı. Aşıların yetersiz olduğunu, önlemlerin etkisiz olduğunu, yaşanan ölümlerin kabinenin sorumluluğunda olduğunu aylardır söylüyorduk, dinlemediler. İktidarın hiçbir sosyal destek paketi açıklamadan ilan ettiği tam kapanma, tam bir rezalettir" diye konuştu.

Pandeminin başından beri etki aşı politikası oluşturmayan iktidarın gelinen noktanın tek sorumlusu olduğunu söyleyen Genel Başkan Yardımcısı **Gamze Akkuş İlgezdi** yaptığı yazılı açıklamada, "Planlı bir aşı tedarik programı yapılmadığı için elimizde aşı kalmadı. 2 ay da aşı sıkıntısı çekileceğini Bakan açıkladı. Günde 2 milyon doz aşı vurma kapasitemiz var diye övünenler 2 tane aşığı bulamadı. DİSK-AR'ın araştırmasına göre tam kapanma diye

adlandırılan dönemde istihdamın yaklaşık yüzde 61'i kapanmadan muaf olan sektörlerde çalışıyor. Bu sayı 16.4 milyon çalışana denk geliyor. Toplam istihdamın yaklaşık yüzde 22'si olan 6 milyon çalışan ise kısmen muaf sektörlerde çalışıyor. Kapanma kapsamındaki sektörlerde ise yüzde 17'ye denk gelen sadece ve sadece 4.4 milyon çalışan bulunuyor. Böyle tam kapanma mı olur?" dedi.

Seyahatler yüzünden virüs her yere yayılacak

Tam kapanma açıklamasından sonra İstanbul'dan adeta bir kavimler göçü yaşandığını belirten Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, "İstanbul'da yaşayanlar şehri terk ediyor. Kontrolsüz bir biçimde insanların seyahat etmesi nedeniyle bilim insanlarında derin endişe yaratan ve çok hızlı yayıldığı bilinen Hint varyantı İstanbul'dan bütün Türkiye'ye yayılabilir. Buradan uyarıyorum. Kontrolsüz bir biçimde insanların seyahat etmesi nedeniyle virüs yoğunluğu az olan iller de birer İstanbul olabilir" diye uyardı.

Aşıdaki başarısızlığı Bakan da kabul etti

Aşı tedariki konusunda yaşanan sıkıntıları bakanlığın artık gizlemediğini kaydeden Akkuş İlgezdi, "Bakanlık 2 ay boyunca aşı sorunu yaşanacağını açıklamak zorunda kaldı. Önceki haftadan beri Sinovac için birinci doz randevusu alınamıyordu. İkinci dozlardaki aşılama da rekor düşüş yaşandı. Gecen hafta da aşılamadaki düşüş rakamlarla gözler önüne serilmişti. Geçen hafta yalnızca 170 bin 84 yurttaşımız ikinci doz aşısını olabildi. Bu rakam 5-10 Nisan tarihlerinde 453 bin 261'idi. Başka bir ifadeyle 18-24 Nisan haftasında 2. dozu tamamlanan yurttaş sayısı yüzde 62,4 azaldı" dedi.

SPORCULAR CEZA İLE KARŞI KARŞIYA

CHP Genel Başkan Başdanışmanı ve Spor Kurulu Başkanı Kenan Nuhut, 17 günlük tam kapanma sürecindeki muafiyet karmaşasının spor dünyasını zor durumda bıraktığını, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın konuya açıklık getirilmesi noktasında çözüm odaklı girişimde bulunmadığını söyleyerek, "En son istediğimiz şey kolluk güçleriyle spor insanlarının karşı karşıya gelmesi" dedi.

Türkiye Cumhuriyeti genelinde uygulanan sokağa çıkma kısıtlamasından 16,4 milyon kişinin muaf tutulduğuna dikkat çeken Nuhut, muafiyet ile ilgili genelgenin 29. maddesindeki, "Yurt içi ve yurt dışı müsabaka ve kamplara katılacak olan milli sporcular ile seyircisiz oynanabilecek profesyonel müsabakalardaki sporcu, yönetici ve diğer görevliler" hükmünün büyük bir kafa karışıklığına neden olduğunu ifade etti. Muafiyet genelgesinin alt maddelerinde olimpiik ve milli sporcular için de benzeri maddelerin olduğuna dikkat çeken Nuhut, kısıtlamanın TOHM (Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi) ve SEM (Sporcu Eğitim Merkezi) bulunan illerde farklı, diğer illerde çok daha farklı yorumlandığına da vurgu yaptı. Türkiye'nin 81 ilinin çok azında bu iki merkezin bulunduğu da anımsatan Nuhut, genelgedeki şehirlerarası dolaşım düzeltmesinin de sorunları çözmeyeceğini ifade etti

Hazırlıksız Genelge!

Önceki dönem Gençlik Spor Genel Müdür Yardımcılığı ve Halter Federasyonu Başkanlığı görevlerinde de bulunan Nuhut, "Görülen odur ki, doğru dürüst hazırlık yapılmadan, Türkiye'nin spor haritası çıkarılmadan bir genelge hazırlanmış, son dakikada yehirlerarası dolaşım için hazırlanan ek genelge bile bu çalışmanın yetersizliğini gösteriyor" dedi ve eksikleri şöyle ifade etti:

" Genelgenin eksiklerini inceleyecek olursak;

- TOHM ve SEM her şehirde bulunmamaktadır. TOHM ve SEM olmayan şehirlerde bulunan sporcular ne yapacaklar? Hem TOHM hem de SEM kadrosunda yer almak için belirli kriterlere ulaşmak gerekir ama TOHM ve SEM kadrolarında yer almak mecburi değildir. Yani bir sporcu TOHM veya SEM ile çalışmak yerine kendi kulübü ile de çalışmayı seçebilir. Bu durumda ne olacak? İyi bir sporcu TOHM veya SEM sporcusu olmadığı için ceza mı çekecek?

- Muafiyetten faydalanacak sporcuların kim olduklarını hangi kurum belirleyecek? Bu noktada kulüplerin verdiği izin kağıtları ne derece geçerli?

Örneğin İçişleri Bakanlığının 30 Nisan tarihinde yayınladığı ve Valiliklere gönderdiği Seyahat İzin Belgesi Ek Genelgesinde, "Gerek zorunlu bir kamusal görevin ifası için kurumlarınca görevlendirilmiş olan kamu görevlilerinin gerekse profesyonel spor müsabakaları ile yurt içi ve yurt dışı müsabaka ve kamplara katılacağına yönelik ilgili federasyonlarınca belge düzenlenmiş olan milli sporcular, yöneticiler ve diğer görevlilerin (hakem, gözlemci, temsilci vb.) bu kapsamda her türlü vasıta ile yapacakları şehirlerarası seyahatlerde kimlik kartı ve görev belgesinin ibrazı yeterli olacak olup ayrıca seyahat izin belgesi istenilmeyecektir" deniliyor. Türkiye'de devam eden müsabakalardaki sporcular bu muafiyetten yararlanabilecek mi?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bize gelen şikayetler, antrenmanlarına devam etmek isteyen sporcular, antrenörler ve kulüplerin son 2 gündür problemler ile karşılaştığı yolundadır" dedi.

Belirsizlikler Kafa Karıştırdı

Nuhut belirsizlikleri ise şöyle açıkladı:

"- Muafiyet hangi sporcular için tam anlamıyla belli değil. Her valilik kendi yorumunu yaparak izin veriyor. Bir yazı sadece milli sporcular muaf derken diğer yazı farklı yorumlara sevk etmektedir.

- Profesyonel müsabakalardaki sporcu" terminolojisi problemlidir. Türkiye'de ki Avrupa, Dünya, Olimpiyat şampiyonları profesyonel değil amatördür.

- Bir yazıda federasyon belgeleri geçerli derken, Polis kontrol noktalarında federasyonlardan alınan yazıların geçersiz olduğu sıklıkça belirtilmektedir. Pazartesi gününden itibaren ceza kesileceği belirtilmektedir.

- Verilen federasyon belgelerinde de bir standart yoktur. Bir federasyon yaş grubu lisanslı sporculara muafiyet belgesi verirken, diğer bir federasyon sadece milli sporcularına izin belgesi düzenlemektedir.

- Farklı kurumlardan farklı yorumlar alınmaktadır. Federasyonlar/ Spor Genel Müdürlüğü/ İl Müdürlükleri/ Valilikler her kafadan farklı bir yorum gelmektedir.

- Birçok spor dalınının 17 Mayıs tarihine kadar müsabakaları bulunmamaktadır. Fakat bir hafta sonrasında yarışacak bir sporcu nasıl 17 Mayıs gününe kadar antrenman yapmadan yarışmaya katılacak? Bu sağlık problemlerine bile sebebiyet verebilir, vebali de ağırdır! Bu problemi en çok yaşayanlar milli takım seçme müsabakaları ve Türkiye şampiyonalarına hazırlanan sporculardır. Bu kişilere, 17 Mayıs'a kadar yarışınız yok, dolayısı ile muafiyetiniz yok denilmektedir. Bu sporcular milli takıma seçilecek sonrasında da Türk Milli takımı adına yurt dışında yarışacaklardır. Milli müsabakaların bazıları da (kadroları daha belirlenmeyen) Haziran-Temmuz aylarında yapılacaktır.

- Spor Genel Müdürlüğü TOHM ve SEM sporcularının antrenman yapabileceğini açıklayıp muafiyetlerinin olduğunu açıklarken, birçok üst düzey sporcu TOHM veya SEM sporcusu olmadıkları için sıkıntı çekmekte. TOHM veya SEM sporcusu olmak isteğe bağlıdır, ülkemizde TOHM veya SEM sporcusu olabilecek binlerce sporcu vardır. Böyle bir muafiyet verilecekse o zaman TOHM veya SEM sporcusu olma kriterini tutturana her sporcuya verilmelidir."

Kenan Nuhut, Türkiye'de resmi kayıtlara göre sadece Süper Lig, TFF 1,2, ve 3. liglerin profesyonel statüde olduğuna geride kalan basketbol ve olimpik branşlar dahil 60'ı aşkın spor dalındaki sporcu, antrenör ve görevlilerin bu muafiyete uymadığını belirtti.

Çözüm Önerileri!

Kafa karışıklığının giderilmesini isteyen Nuhut'un Spor Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve ilgili kurumlara şu önerilerde bulundu:

"1) Kısıtlamadan hangi sporcuların muaf olacağına standart hale getirilmesi. Öneri: Milli takımlarda bulunanlar, önümüzdeki 8 hafta içerisinde milli takım seçmelerine katılma hakkı bulunanlar ve önümüzdeki 8 hafta içerisinde Türkiye Şampiyonalarına katılma hakkı bulunanlar.

2) Muaf olan sporcular belirlendikten sonra bu sporcuların (ve antrenörlerin) tesislerde çalışma/ antrenman yapmalarına izin verilmesi.

3) Tesis sayısı azaltılabilir ama çok kısıtlanırsa bu sefer de tesis başına düşen sporcu sayısı artar. Bunu düşünerek antrenman yapılacak tesis sayısının çok düşürülmemesi gerekir. Kulüplerin kendi tesislerinde çalışmalara izin verilmesi. Aksi durumda farklı kulüplerden sporcular ortak tesislerde bir araya gelecek ve risk artacaktır.

4) Muaf olan sporcu kriterleri onaylandıktan sonra ilgili federasyonlardan alınacak izin belgelerinin yeterli olması.

5) TOHM veya SEM sporcu seviyesi muaf olmaya yetecekse, her spor dalında ki bu seviyedeki tüm sporcuların muaf olmasının sağlanması.

6) Birçok sporcu 18 yaşının altında olduğundan çalışma tesislerine geliş-gidiş esnasında yanında sadece 1 ebeveyn bulunması."

HER SAAT 11 YURTTAŞIMIZI YİTİRDİK

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi tam kapanmaya geçilen **26 Nisan'dan 1 Mayıs'a** kadar kaybettiğimiz yurttaşlarımızın sayısının **2 bin 146** olarak kayıtlara geçtiğini vurgulayarak, "6 günde covid-19 nedeniyle yaşamını yitiren yurttaş sayısında patlama yaşanıyor. Ne yazık ki son 6 günde **her bir saatte 11** yurttaşımızı covid-19 nedeniyle kaybettik" dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi tarafından hazırlanarak Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'na ve MYK üyelerine sunulan Haftalık Sağlık Bülteninde çarpıcı veriler açıklandı.

Ağır hasta sayısı 2 ayda yüzde 190 arttı

CHP'li Akkuş İlgezdi'nin sağlık bültenine göre 1 Mart'ta **1.215** olan **ağır hasta sayısı** 2 ayda **yüzde 190** artarak, **3.525'e** ulaştı.

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, "Kontrolsüz açılımın gerçekleştiği 1 Mart 2021'den bu yana toplam **11 bin 935** vatandaşımızı kaybettik. 30 Nisan **394** vefat ile en çok ölümün yaşandığı gün oldu. 1 Mart'ta **69** olan günlük vefat sayısı 1 Mayıs'ta **yüzde 441** artışla **373'e** ulaştı" dedi.

İlk doz durma noktasında

Akkuş İlgezdi, Türkiye'nin aşı tedarikinde yaşadığı sıkıntının 25 Nisan-1 Mayıs arasında yapılan ilk doz aşılarla ortaya çıktığını vurgulayarak, "Geçtiğimiz hafta yalnızca **637 bin 816** kişiye ilk aşısı yapıldı. Bu sayı 17-24 Nisan haftasında **980 bin 533** idi. Başka bir ifadeyle 25 Nisan – 1 Mayıs haftasında **ilk doz aşısı yapılan yurttaş sayısı** bir önceki haftaya oranla **yüzde 35 azaldı**. Nisan ayı başından 1 Mayıs'a kadar olan sürede yapılan ilk doz aşı miktarı ise **yüzde 43 azaldı**" diye konuştu.

"Türkiye haftada 637 bin kişi aşılayabilirken, Almanya'da **günlük aşılanma** sayıları ortalama **800 bin** civarında devam ediyor" diyen Gamze Akkuş İlgezdi, bu verilerin, bu aşılama hızıyla Türkiye'de salgının kontrol altına alınamayacağını ortaya koyduğunu ifade etti.

82 milyon çok riskli seviyede yaşıyor

Sağlık Bakanlığı'nın 17- 24 Nisan haftası için illerde 100 binde haftalık vaka sayılarına göre bir çok ilin çok riskli olduğunun altını çizen CHP'li Akkuş İlgezdi, "Buna göre çok yüksek risk seviyesindeki illerin toplam nüfusu **82 milyona** çıktı. Çok yüksek risk seviyesinde olmayan sadece iki il kaldı: **Şırnak** ve **Mardin**. Bu iki ildeki risk seviyesi ise **yüksek**" dedi.

Pandemi yönetimini şeffaf biçimde sürdüren ülkeler başarıyı sağlıyor

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi haftalık bülten değerlendirmesinde şu tespitlere yer verdi:

"Kısacası Türkiye lebalep açılımın faturasını çok ağır biçimde ödüyor.

Ülkelerin salgınla mücadelede gösterdikleri ilerleme ve kaydettikleri başarı sadece aşı politikalarıyla ya da tam kapanma önlemlerini doğrudan almalarıyla ilintili değil.

Dünyada bilimsel parametrelere değere veren, salgın politikasını ekonomik-sosyal anlamda sağlam temellere oturtan ve pandemi yönetimini şeffaf biçimde sürdüren ülkeler, ön plana çıkıyor. İngiltere bu ülkelerden birisi.

Aşılama çalışmasına geç başlayan ve salgının başlangıcında sürü bağışıklığı politikasında direten İngiliz hükümeti, yanlışından dönerek ciddi anlamda mesafe kat etti. Bu başarı nasıl geldi? İngiltere'de her hafta düzenli olarak **Pandemi Gözetim Raporları** yayımlanıyor.

Bu haftaki rapor 83 sayfa ve yaş, cinsiyetin yanı sıra etnik köken gibi birçok değişkene göre salgının seyrini görebiliyorsunuz. Örneğin İngiltere'de vakaların 10-19 yaş grubu arasında artış gösterdiği buna karşın 70 yaş ve üstünde giderek düştüğü görülüyor. İngiltere kapanma ve kısıtlama kararlarını bu bilimsel veriler ışığında alıyor.

Oysa Türkiye'de böyle bir veri salgınla geçen 1 yılda hiç açıklanmadı. Hal böyle olunca "kapanma" adı altında çalışan nüfusun yüzde 61'ini sokağa döken ve muaf tutan bir "kısıtlama" anlamsız ve yetersiz kalıyor."

TURİZM İÇİN ÜLKEMİZİN SAĞLIĞI TEHLİKEYE ATILYOR!

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, yeni varyantların sürekli ortaya çıktığı ve ülkemizde yayıldığını hatırlatarak, “Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün 15 Mayıs’tan itibaren ülkemize girişlerde 16 ülkeden PCR Testi istenmeyeceğini açıkladı. Turizm için ülkemizin sağlığı tehlikeye atılıyor. Salgın sona ersin diye halkımızı gelir güvencesi bile olmadan evlere kapatıyorlar, 16 ülkeden gelecek turistler için PCR testi bile istemiyor. Bu anlayışla, turizm sezonunda ülkemiz yeni ve önlenemez bir salgın patlamasına tanık olacaktır” dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün resmi yazısında, ‘Hong Kong, Çin, Tayvan, Vietnam, Avustralya, Yeni Zelanda, Singapur, Tayland, Güney Kore, İsrail, Japonya, Birleşik Krallık, Letonya, Lüksemburg, Ukrayna, Estonya’dan kara, hava, deniz yolu ile Türkiye’ye gelen kişilerin Türkiye’ye girişlerde PCR testi istenmemesi’ ifadelerinin yer aldığını belirterek, durumu Meclis Gündemine taşıdı.

CHP’li Gamze Akkuş İlgezdi, turizmin önemli olduğunu vurgulayarak, “Turizm ülkemizin için hayati bir sektör, yaşamalı. Ama gelecek turistlere PCR testi yapmamak kendi haklarını riske atmaktır. Turizm için gerekli önlemleri alıp turistlerin PCR testi ile ülkeye girişlerinin sağlanmasında ne sakınca var?” dedi.

CHP’li Akkuş İlgezdi, 15 Mayıs’tan sonra ülkemize gelecek Hong Kong, Çin, Tayvan, Vietnam, Avustralya, Yeni Zelanda, Singapur, Tayland, Güney Kore, İsrail, Japonya, Birleşik Krallık, Letonya, Lüksemburg, Ukrayna ve Estonya vatandaşlarının ülkemize covid-19 getirmeyeceğinin bir garantisi mi var da PCR testi yapmıyorsunuz?” diye sordu.

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, alınan kararın ülkemizin sağlığını tehlikeye attığını bir kez daha vurgulayarak, “Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün kararı ile 15 Mayıs’tan sonra dünyada görülen tüm varyantların ülkemize daha kolay girme riski ile karşı karşıya kalıyoruz. Turist gelsin diye kendi halkının sağlığını tehlikeye atan başka bir ülke yok” açıklamasında bulundu.

CHP’DEN TAM KAPANMADA DESTEK PAKETİ ÖNERİSİ: “SEN SAĞLIĞINI KORU, BEN DESTEK OLURUM TÜRKİYE’M”

Lebalep Kongrelerden Bu Yana 9 Bin 275 Canımızı Yitirdik

Mart başında, salgın büyük ölçüde kontrol altına alınmıştı. Vaka sayıları günlük 10 binlerin altındaydı. Ekonomide açılma süreci başlamıştı. Ancak devleti yönetmeyi bilmeyen Erdoğan’ın lebalep parti kongrelerinden 1 ay sonra Türkiye’imiz, salgında üçüncü zirveyi yaşamaya başladı. Son zirve, öncekilerin çok ötesinde bir yıkıma sebep oldu. Erdoğan’ın lebalep kongrelerini tamamladığı, 24 Mart’tan bu yana, 9 bin 275 canımız, aşısı, yani çaresi olan bir virüs nedeniyle yaşamını yitirdi. Sevdiklerimizi kaybettik, büyük acılar yaşadık.

Dünya Açılıyor, Biz Kapanıyoruz

Türkiye’de, popülist, gerçekleri çarpıtarak yalanı hakikatmiş gibi sunan, kendi siyasi çıkarlarını her şeyin önüne koyan yöneticiler, halkımıza büyük bedeller ödetmeye devam ediyor. Dünya açılmaya başlarken, biz kapanmak zorunda kaldık. Erdoğan Şahsım Hükümeti’nin, beceriksizliği sonucunda, dün akşam 17 günlük bir kapanma süreci başladı. Bu kapanmanın, tam bir kapanma olup olmadığı elbette tartışılır yollar dolu. Ancak geldiğimiz noktada, tedbirlerin sıkılaştırılması ve kapanma kaçınılmaz olduğunu görüyoruz. Bu tedbirlere, başta ülkeyi yönetenler olmak üzere, herkes uymak zorunda... Kuralı koyan, kurala uymadığında, tüm fedakârlıkların boşa gittiğini yakın zamanda gördük.

Aşıda da Fiyasko

Aşı sürecinde de ciddi fiyaskolar yaşadık. Ülkeyi yönettiğini iddia edenleri, “Aşı çeşitlendirmesine gidin” diye defalarca uyardık, kulaklarını tıkadılar... Şimdi bunu yapmamanın bedelini, aşı tedarikinde sıkıntı yaşayarak ödüyoruz. Bu kapanma döneminde yaygın bir aşılama için, elimizde yeterli aşı olmadığını artık görüyoruz.

Destek Sağlamak Hükümetin Anayasal Görevi

Diğer taraftan tedbir ve destek dengesini kurmak, insanımızı canıyla cüzdani arasına sıkıştırmamak, elbette devletin ve devleti yönettiğini iddia eden, Erdoğan Şahsım Hükümeti’nin görevidir. Anayasamıza göre; “Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir.” Yine Anayasamıza göre, “Devlet; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamakla” görevlidir. Ve yine Anayasamıza göre; “Devlet; esnaf ve sanatkârı koruyucu,

destekleyici tedbirleri alır.” Yani, kapanma kararıyla birlikte, yurttaşlarımızın ihtiyaç duyduğu destekleri sağlamak, hükümetin, Erdoğan Şahsım Hükümetinin Anayasal görevidir.

Yurttaşlara En Az Destek Veren 3 Ülkeden Biriyiz

Ancak Hükümet, kapanma kararını açıklarken, mağdur olacak kesimlere ve asgari yaşam şartlarını sağlamakta güçlük çeken yurttaşlarımıza hangi destekleri vereceğini açıklamadı. Üç, dört gün boyunca bir kaostur gitti. Dün son derece yetersiz, göstermelik, yalan yanlış bir takım kararları, müjde diye parlatmaya çalıştılar. Salgının ilk gününden bu yana, akran ekonomiler içinde Meksika ve Mısır’ın ardından, yurttaşlarına bütçesinden en az destek veren Hükümet, Erdoğan Şahsım Hükümeti’dir. Bize benzeyen ekonomiler vatandaşlarına, milli gelirlerinin ortalama yüzde 4’ü kadar doğrudan destek verirken, Erdoğan Şahsım Hükümeti, bunun yarısı kadar bile destek vermemiştir. Türkiye bu süreçte yurttaşlarına, kendi akranlarının ortalaması kadar destek verebilseydi, 202 milyar lira bütçeden para ödemesi gerekirdi. Oysa Hükümetin kendi rakamlarına göre, 15 Nisan itibarıyla verilen destek, 60 milyar lira civarında kalmış. Bunun da yalnızca 6,5 milyar lirası bütçeden verilmiş. Geriye kalan, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan yani işçinin kumbarasından ve yurttaşlarımızdan IBAN numarası gönderilerek toplanan bağışlardan karşılanmış.

Türkiye Ekonomisi Güçlü Bir Ekonomidir

Türkiye G-20 üyesidir bununla övünüyoruz. Güçlü bir ekonomidir. Yurttaşlarımıza en az akran ekonomiler kadar, bütçeden destek vermeliydi Erdoğan Şahsım Hükümeti. İnsanlarımızı borca batırarak zora düşürmemeliydi. Ama bu yapılmadı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak iktidarda olsaydık, biz bunu yapardık. Milletimizi borca batırmak yerine, sıkıntılarını hafifletirdik. Ülkemiz pandemi sonrasında, küresel ekonominin sunacağı yeni fırsatları, çok daha güçlü bir şekilde değerlendirme imkanına kavuşurdu.

CHP Ekonomi Masası’nın Destek Paketi Önerisi

Cumhuriyet Halk Partisi Ekonomi Masası olarak, kendi alanında uzman, değerli milletvekili arkadaşlarımızla, bu kapanma döneminde ve ardından gelecek günlerle ilgili olarak, alınmasını gerekli gördüğümüz tedbirleri, bir paket haline getirdik. Paketin ismini de, “SEN SAĞLIĞINI KORU, BEN DESTEK OLURUM TÜRKİYE’M” olarak belirledik. Hükümete yol göstermek ve Türkiye’nin önümüzdeki günlerde halkçı bir iktidar elinde, nasıl yönetileceğinin ipuçlarını vermek üzere, bu tedbirleri kamuoyuyla paylaşıyoruz. Her şeyden önce Türkiye böyle bir paketi uygulayacak, imkân ve kaynaklara sahiptir. Sadece bu yılın ilk üç ayında bütçe 23 milyar lira fazla vermiştir. Faiz dışı fazla ise 72 milyar liradır. Bütçede yandaşı değil, halkı önceleyen bir kaynak tahsisi yapmak mümkündür. Bütçe imkânları sonuna kadar halkımız için kullanılmalıdır. Bunu belirttikten sonra, alınması gereken önlemleri sıralamak istiyorum.

Bu kapanma döneminde;

Pandemiden etkilenen esnaf ve ticaret erbabına, gerçek veya götürü usule tabi olup olmadığına bakılmaksızın, Nisan-Mayıs-Haziran aylarını kapsayacak şekilde; üç ay için aylık 4 bin liradan, toplam 12 bin lira gelir desteği bütçeden ödenmelidir. Yine üç ay için; Büyükşehirlerde aylık 3 bin TL’den toplam 9 bin TL, Büyükşehir olmayan illerde ise aylık 2 bin TL’den toplam 6 bin TL kira desteği, esnaf ve ticaret erbabına verilmelidir. Eğer işyeri kira bedelinin, kira desteği tutarının altında kalıyorsa o zaman kira desteği işyeri kira tutarı kadar ödenecektir.

Yeme-içme sektöründe faaliyet gösteren firmalara, 2019 yılında bildirdikleri yıllık net hasılatlarının yüzde 8’i kadar, 10 bin TL’den düşük, 50 bin TL’den fazla olmamak kaydıyla, bir ciro desteği derhal bütçeden ödenmelidir.

Günlük ücret ve yevmiye ile çalışan ve kapanma sürecinde evde kalmak zorunda olan, evde çalışanlar dahil, seyyar satıcılar dahil hepsi sosyal koruma kapsamına alınmalıdır. Sosyal koruma sistemine kayıtlı ihtiyaç sahibi tüm ailelere Mayıs ayında, net asgari ücret kadar, yani 2 bin 826 lira, gelir desteği, sosyal destek sağlanmalıdır.

Aylık geliri asgari ücret ve altında olan hane halklarının kredi kartı borçlarının hesap kesim tarihleri, tam kapanma dönemi olan Mayıs ayından bir ay sonrasına ertelenmelidir. Kapanma döneminde, herhangi bir geliri olmayan vatandaşlarımızın, doğalgaz, elektrik, su ve internet borçları devlet tarafından karşılanmalıdır.

Kısa çalışma ödeneğinden yararlanma koşulu olan son 3 yılda 450 gün prim ödeme ve son60 gün kesintisiz hizmet şartı bu dönemde kaldırılmalıdır. Ücretsiz izinle çalışanlar, kısa çalışma ödeneği kapsamına alınmalı, kısa çalışma ödeneğinin alt limiti Mayıs ayı için net asgari ücret yani 2 bin 826 lira olarak belirlenmelidir.

Turizm sektöründe askıda çalışanların, kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılması sağlanmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşten çıkarma yasaklarında tüm istisnalar ortadan kaldırılmalı, KOD-29'dan işçi çıkarmalar yasaklanmalıdır. Tam kapanma sürecinden muaf tutulan, zorunlu hizmet ve üretimin devam ettiği tüm iş yerlerinde çalışanlara öncelikli aşı hakkı tanınmalıdır.

11 Kasım 2020 tarihli 7256 sayılı Kanunla 31 Ağustos 2020 tarihine kadar olan vergiler, vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, prim borçları ile belediye ve özel idarelerinin alacaklarının yapılandırma kapsamı, 30 Nisan 2021 tarihine kadar olan tüm bu borçlar için genişletilmelidir. Kapsama giren yeni borçlar 2 ay arayla, 18 eşit taksitte ödenecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır. Kanun kapsamında borçlarını yapılandırmış fakat taksitlerini zamanında ödeyemediği için yapılandırma hakkını kaybetmiş olan mükelleflere, ödeyemediği taksitler için yeni bir fırsat/ödeme zamanı tanınarak yapılandırmanın devamı, sürmesi sağlanmalıdır.

Pandemi nedeniyle kapanan işletmelerin 2021 yılı Mayıs ayında verilmesi ve ödenmesi gereken KDV, Muhtasar, SGK primleri ve diğer vergilerle ilgili beyanname verme ve ödeme süreleri faiz ve gecikme zammı alınmaksızın bir ay uzatılmalıdır.

Tam kapatma döneminde, işletmelerin doğalgaz, elektrik, su ve internet borçlarının bir ay ertelenmesi sağlanmalıdır. Pandemi önlemleri kapsamında kapanan işletmelerden, 2021 yılı Nisan ve Mayıs ayları için Belediyeler tarafından alınan katı atık bedeli alınmamalıdır.

Zincir marketlerin hızlı tüketim malları dışında ürün satışı yapmaları tam kapanma döneminde sınırlandırılmalı ya da diğer esnafın da belirli sürelerde satış yapmaları sağlanmalıdır. Bu zincir marketlerin bu dönemde, bahsettiğimiz zorunlu ürünler dışındaki malları satmasını engellemek için bu malların olduğu reyonlara koruyucu bantlar diğer reyonlarda olduğu gibi mutlaka çekilmelidir.

Esnafın vergi borçları ve SGK prim borçları faizsiz olarak ertelenmelidir. Esnaftan, SGK primlerini ödeyemeyenlerin hastanelerden almakta oldukları, sağlık hizmetlerinden eksiksiz yararlanmaları sağlanmalıdır. Esnafın bankalara olan ve Mayıs ayına denk gelen kredi borçlarının ve kredi kartlarının ödemesi faizsiz olarak 1 ay ötelenmelidir. Kira stopajları kaldırılmalıdır.

Nakliyeci esnafı pandemi sonuna kadar Motorlu Taşıtlar Vergisi'nden muaf tutulmalıdır. Kapanma süreci boyunca çalışmayan nakliyeci esnafı, zorunlu araç trafik muayenesinden (TÜVTÜRK) muaf tutulmalıdır. Özellikle okul servis araçları kullanılmadığı için, Zorunlu Trafik Sigortaları pandemi sürecinde dondurulmalıdır. Servis araçları, salgın tedbirleri nedeniyle 1,5 yıldır çalışmamaktadır. Bu araçlar için 1 Temmuz'da dolacak 12 yaş sınırı kuralı, salgın bitinceye kadar ertelenmelidir.

Yazlıklarda, yaz sezonuna yetişmesi gereken inşaatların yapımı için verilen son tarih 15 Haziran'dır. İnşaatların bu kapanma döneminde malzeme tedarikinde yaşanacak sıkıntıları da göz önüne alınarak, bu yasak 30 Haziran'a kadar uzatılmalıdır.

Tam kapanma döneminde kullanılmayacak otoyol, köprü ve yolcu gelir garantisi verilen havalimanlarında Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için bütçeden ödenecek garantiler o dolar ve avro karşılığı garantiler, mücbir sebep ileri sürülerek sözleşme döneminin sonuna ertelenmelidir. Bundan sağlanacak imkanlar, tam kapanma döneminde verilecek desteklerin finansmanında kullanılmalıdır.

Devlet kimsesizlerin kimsesidir. Ve Devlet bugünler için vardır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, tüm bu tedbirleri alacak imkâna da, kaynağa da sahiptir. Yeter ki hükümette bunları yapma iradesi ve ülkenin kaynaklarını halk için kullanma tercihi olsun yandaş için değil.

Çek Düzenlemesi, Trol Akılla Yönetildiğimizi Gösteriyor

Bu arada dün akşam apar topar, hiçbir istişare yapılmadan, bazı kararlar, bir önergeyle torba yasaya eklenerek TBMM'den çıkarıldı. Önerge bu. Önergenin altında AK Parti Grup Başkanvekili ve AK Parti milletvekillerinin imzası var. Meclis tutanaklarından çıkardık burada AK Parti'nin vermiş olduğu önerge. Biz, bu hafta Salı günü, 30 Nisan ve 31 Mayıs tarihleri arasında, icra takiplerinin durdurulması için bir yasa teklifi vermiştik. Bizim teklifimizde çeklerle ilgili falan bir düzenleme yoktu. Dün, gece yarısı gelen önergeyle icra takibini durduran bir düzenleme yapıldı. Doğru bir karardı. Ama önergeye eklenen çeklerle ilgili düzenlemenin ne önünün, ne arkasının iyi düşünülmeden yapıldığı daha sabaha görüldü. Çeklerin yazılmasını engellemek için, çeklerin bankalara ibrazı 1 Haziran sonrasına ertelendi. İyi de çekleri tahsil edemeyen işletmeler, çalışanlarının maaşını nasıl ödeyecek? Kredi anapara ve faizlerini nasıl ödeyecek? Kirasını nasıl ödeyecek? Koskoca bir ödeme zinciri ve ekonomi, alt-üst olma riskiyle sabah karşı karşıya geldi. Şimdi bankada karşılığı varsa çekin bunların ibrazını engellemenin mantığı ne? Hem çeklerin yazılmasını, hem de ödeme zincirinin dağılmasını engellemek için, kamu bankaları üzerinden bir reeskont sistemi oluşturmak mümkündü. Bunlar hiç düşünülmemiş. Niye düşünülmemiş? Çünkü koskoca Türkiye Cumhuriyeti; devlet akılla değil, trol akılla yönetiliyor. İstişareyle

değil, tek bir kişinin aklıyla yönetiliyor. O akılda ne ülkenin ne de piyasanın gerçeklerinin farkında değil. Her şeyi ben bilirim zannediyor ama farkında değil. Ülke yönetilmiyor. Şimdi tepkiler yükselince, Ticaret Bakanlığı bir açıklama yaparak durumu toparlamaya çalışıyor.

Bu Destekleri Vermiyorsanız, Sandığı Getirin

İşte bu beceriksizler yüzünden, son yıllarda tüm ülke çok hırpalandı. Küresel salgın da milletimizin ıstırabını katladı. Son iki yılda iki milyona yakın yurttaşımız çalıştığı işini kaybetti. İşsizlerimizin sayısı 10 milyonu aştı. Yine son iki yılda, mutlak yoksulluk sınırının altında yaşayan yurttaşlarımızın sayısı 3 milyon 232 bin kişi artarak 10 milyon 171 bine çıktı. İşsizlik ve yoksulluk giderek katlaşıyor. Türkiye giderek kan kaybediyor. Bu kan kaybını durdurmak şart. Bunun için devletin tüm imkânları, en etkin şekilde milletimiz için kullanılmak zorundadır. Esnafımızı, işsizimizi, işçimizi, işletmelerimizi ayakta tutamazsak, salgından sonra dünyada karşımıza çıkacak yeni fırsat pencerelerini nasıl hakkıyla kullanabileceğiz. Onun için gelin, önerdiğimiz bu tedbirleri uygulamaya koyun. Esnafımızı, KOBİ'lerimizi, çiftçimizi, milletimizi daha fazla zayıf düşürmeyin. Bunu uygulamaya koyamıyorsanız da, milletimizin ufkunu daha fazla karartmayın. Getirin sandığı milletin önüne koyun, emaneti sahibine verin.

Emeklinin 400 Lirası Nerede

Sözlerimi tamamlamadan önce, son bir hususun daha altını çizmek istiyorum. Aslında iş bilmezliğin bir başka örneği, emekliye verilecek bayram ikramiyesinin Erdoğan tarafından 1.000 liradan 1.100 liraya çıkarılmasıyla ilgili süreç. Ne dedi Erdoğan? İşi çabuk yapmak için kararname çıkaracağız dedi. Aslında kanunla çıkarılmış bir düzenleme, kararnameyle düzenlenemez bunu bilmesi lazım. Herhalde bu kendilerine söylendi, emekli ikramiyesine ilişkin düzenlemeyi de yine o biraz önce bahsettiğim aslında ağırlıklı olarak akaryakıt kaçakçılığını engellemek için getirilen torba yasanın arkasına ilştiriverdiler. Allah Aşkına! Devlet böyle mi yönetilir? Kanun nasıl çıkarılır, nasıl yazılır? Ne için kararname çıkarılır? Bunları dahi bilmiyorlar. Aslında biz dün TBMM'ye bir kanun teklifi vermiştik. Çünkü biz biliyoruz bu işin nasıl yapılacağını. Ama bizim verdiğimiz bayramda emeklilerimizin 1.500 lira ikramiye verilmesine yönelik kanun teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekillerinin oylarıyla dün akşam reddedildi. 1.100 lira verildi emekliye. 1.500 lira bayram ikramiyesi lütuf değil, emeklinin hakkı. 2018'in Mayıs ayından bu yana Türkiye'de gerçekleşen enflasyon yüzde 50. Siz 1000 lira bayram ikramiyesini ne zaman vermişsiniz o da bizim zorumuzla? 2018'de. Peki enflasyona göre bu ikramiyeyi niye arttırmadınız, niye telafi etmediniz enflasyonu? Şimdi ikramiyeye vere vere 100 lira yani yüzde 10 zam veriyorsunuz. Bu da yine bizim zorlamamızla. Peki, ben soruyorum geriye kalan 400 lira nerede? "128 Milyar Dolarnerede?" diye sorduk. Cevap vermediniz. Bari "Emeklinin 400 lirası nerede?" Onu söyleyin. Cevap verirler mi? Hiç sanmıyorum. Onlar cevap vermezse, milletimiz de onlara cevabını sandıkta verir.

İkizdere'de Doğa Katliamı

Bitirmeden önce Rize İkizdere'de bir doğa katliamı yaşanıyor. Köylü dağına, taşına sahip çıkmaya çalışıyor. Milletvekillerimiz orada halkla beraber, nöbet tutmaya devam ediyor. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Rize İkizderelilerin haklı taleplerinin yanındayız. Milletimiz herkesin ne yaptığını görüyor. Notunu veriyor. Üç günde art arda kaos yaratarak kapanma kararı alan yani doğru düzgün bu süreci bile planlayamayan, bu süreci yönetemeyen bu hükümete sandık önüne geldiğinde de, elini korkak alıştırmayacak, vereceği oylarla, okkalı bir tokadı, suratlarına nakşedecek. Bu iş bilmezleri evine gönderecek.

1 MAYIS'TA; KADINLARIN SALGINDA BİR YILI

DİSK Kadın Komisyonu, KESK Kadın Meclisi, TMMOB Kadın Çalışma Grubu, TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu, 1 Mayıs'a giderken Covid-19 salgınında kadınları nasıl etkilediğine dair ortak basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasında salgının kadınların her alanda yaşadığı eşitsizlik ve ayrımcılığı daha da belirginleştirdi; eğreti istihdam biçimleri, ücret eşitsizliği, cinsiyetçi istihdam politikaları karşısında kadınlar güvencesiz ve sendikası çalışmak zorunda kaldığı ifade edildi. Açıklamanın diğer başlıkları şöyle:

Salgında Kadın İşsizliği Artıyor, Salgın Bakım Politikalarının Önemini Bir Kez Daha Hatırlatıyor!

Salgın döneminde kadınlar işgücü piyasalarından daha hızlı çekilmek durumunda kaldı ve kadın istihdamı daraldı. COVID-19 salgını etkisiyle geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 40'ın üzerinde. Her dört kadından yalnızca biri istihdamda yer alıyor. İş aramaktan ümidini kaybeden kadınların sayısı artıyor. Kadınların işgücü ve istihdamdan çekilmesi hem daha fazla eve dönüşü hem de sosyal izolasyon nedeniyle kadınların evde geçirdiği süreleri artırdı. Ataerkil kapitalist sistemde zaten kadının sırtına yıkılan bakım emeğinin getirdiği yük, pandemi sürecinde çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımı ve ev hijyenine olan ihtiyacın artması nedeniyle tamamen kadınlara kaldı. Dolayısıyla pandemi, kadınların ev içi emeğini ve bakım yükünü katlamış vaziyette.

Uzaktan eğitime geçildiğinin açıklanmasıyla birlikte çıkan genelgeler de çocuk izninin sadece kadınlara tanımlandığı şekilde hazırlandı. Çocukların evde bakımı ve her tür ihtiyacının karşılanması yalnızca hane içindeki kadınların (anne, büyükanne, teyze, hala vb) işi gibi görüldü, bu da iş yükünü ve emek sömürsünü artırdı. Herkesin ulaşabileceği kamusal bir hizmet olarak çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakımının sosyalleştirilmesi, kadının istihdama katılımı önündeki engelleri ortadan kaldıracaktır. Bu bakımdan toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının kadınlar için hayati önemde olduğu bir kez daha görüldü.

Alınmayan ve Esnetilen Önlemler Nedeniyle Ev İçi Şiddet Artıyor!

Sosyal izolasyon kadına yönelik şiddeti de artırdı. Dünya çapında her üç kadından birinin çoğunlukla yakın partnerleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığı bilgisine rağmen kadınlar, salgın döneminde hiçbir önlem alınmadan evlere kapatıldı. İzolasyon sonucunda kadına yönelik şiddette yaşanan küresel artış Birleşmiş Milletler tarafından “gölge pandemi” olarak adlandırıldı. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, salgın ile geçirdiğimiz 2020’de öldürülen 300 kadının 97’sinin evli olduğu, 54’ünün birlikte olduğu, 21’inin eskiden evli olduğu, 8’inin eskiden birlikte olduğu erkek tarafından öldürüldüğünü açıkladı. Platform, kadınların 18’inin oğlu, 17’sinin babası, 5’inin kardeşi 16’sının akraba, 3’ünün tanımadığı, 38’inin tanıdık bir erkek tarafından öldürüldüğünü ortaya koydu.

Sosyalleşmenin, kadın dayanışma ağlarının, adli yardım, koruma ve sağlık gibi hizmetlere erişimin neredeyse imkansızlaştığı bir yılda kadınlara yönelik şiddet riskleri daha da arttı. Bu süreçte kadın şiddeti önleme mekanizmalarına daha çok ihtiyaç duyulmasına rağmen 16 HDP’li belediyeye atanan kayyumlar eliyle şiddete karşı oluşturulan kadın birimleri kapatıldı, kadın hizmetleri müdürlüklerine erkekler atandı. Kadın örgütlerinin çalışmaları dernekler yasası ile kısıtlandı.

Kod-29 uygulaması ise tacizi, ayrımcılığı, mobbingi ifşa eden kadınlara dönük bir silah gibi kullanıldı. Kod-29, kadın yoksulluğunu ve işsizliğini derinleştirirken, kadınlara yönelik ekonomik, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin artmasına neden oldu. Hakimler Savcılar Genel Kurulu tarafından 30 Mart’ta imzalanan “6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının yükümlülerin salgın kapsamında sağlığını tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi gerektiği...” kararı, 6284 Sayılı Kanun’u askıya almış, evden uzaklaştırma tedbirinin uygulanmamasına neden olmuştur. Ardından İnfaz Kanunu değişikliği kapsamında 13 Nisan’da Meclis’ten geçen yasa ile şiddet failleri evlerine gönderildi.

Kadına yönelik şiddetin artarak devam ettiği salgın koşullarında, 6284 sayılı yasa kanıt aranmasına gerek olmadığı halde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yapılan “Kadın Konukevlerinde Koronavirüse Karşı Ek Tedbirler Alındı” başlıklı açıklamada yüksek can güvenliği riski bulunan kadınlar dışında başvuru kabul edilmediği için kadınların sığınaklara kabulü zorlaştırıldı, can güvenlikleri risk altına girdi.

Salgın döneminin en kırılgan gruplarından biri de LGBTİ+’lardır. Ayrımcılığa ve nefret söylemine uğrayan LGBTİ+’lar salgın döneminde daha fazla hedef gösterildi, LGBTİ+’lara yönelik suçlama, damgalama ve dışlama eğilimi de arttı.

İstanbul Sözleşmesi’nin Fesih Girişimi ile Kadın Kazanımları Tamamen Yok Edilmek İsteniyor!

Kadınların daha fazla öldürüldüğü, daha fazla şiddete uğradığı şartlarda, İstanbul Sözleşmesi’nin etkin şekilde uygulanması gerekirken, kaldırılması gündeme getirildi. Temmuz 2020’de Erdoğan’ın yapmış olduğu “Çalışıp, gözden geçirin. Halk istiyorsa kaldırın” açıklamasıyla sözleşmeye yönelik saldırılar giderek arttı. İlk dönemde kadınların direnişiyle adım atılamasa da 2021 Mart ayında salgın şartlarını fırsata çevirenlerin İstanbul Sözleşmesi’ni Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile feshettiği Resmî Gazete’de yayımlandı. Kadın mücadelesi ise bu kararı tanımadığını, İstanbul Sözleşmesi’nin uygulamada olduğunu haykırdı.

Bununla birlikte iktidarın hamleleri hâlâ devam ediyor. TBMM’de kadına yönelik şiddete karşı kurulan araştırma komisyonunda Diyanet İşleri Başkanlığı ve Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün aktif rol alması, Diyanet İşleri Başkanının söylemleri, cuma vaazları, fetvaların kullanılması, faillere alacakları cezanın farkındalığını ölçmeye yönelik anketler uygulanması gibi öneriler iktidar mensubu üyelerce gündeme getirilirken, kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden kadın örgütlerine yine yer verilmedi.

Dokuz yaşında kız çocuklarının evlendirilebileceği fetvalarını verenlerin kadınlara ve çocuklara yönelik her tür şiddette payı ortadadır. Sözleşme’nin feshine ahlaki değerlere aykırı olması ve geleneksel aile yapısı gerekçe gösterilmiştir. Oysa sorunun oluşmasında neden olan unsurların onun çözümünde etkili olmayacağı da açıktır. Dinin siyasallaşması ve iktidarın siyasal İslamcı ideolojisi, kadın bedeni, kimliği ve emeği üzerindeki tahakkümü

sürekli yeniden üretmek için işlemektedir. Bu nedenle laiklik de kadınların mücadelesinde çok önemli bir taleptir.

Yapılması gereken, İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılması değil; aksine kadına yönelik her türlü şiddetin kaynağı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı daha etkin önlemlerin alınması, İstanbul Sözleşmesi'nin ve 6284 sayılı Yasa'nın etkin bir biçimde uygulanmasıdır. Çalışma yaşamındaki şiddetin ve tacizin önlenmesi için ILO'nun 190 sayılı Sözleşmesi'nin onaylanması da en temel taleplerimizden biridir.

Salgın Fırsatçılığıyla Yaygınlaştırılan Esnek Çalışma Biçimleri Güvencesiz İstihdamın, Kadınların Eve Kapatılmasının Gerekçesi Yapılıyor!

Salgın nedeniyle başlatılan uzaktan, dönüşümlü, esnek çalışma biçimlerinin salgın sonrasında da devam ettireceği pek çok büyük sermaye grubu ve bazı kamu kurum yetkilileri tarafından açıklanmıştır. Hükümetin çalışma yaşamının güvencesizleştirilmesine yönelik politikaları çerçevesinde yarı zamanlı, uzaktan, evden çalışma gibi esnek çalışma biçimleri kalıcı hale getirilerek kadınlar eve kapatılmak istenmektedir. Böylece kadınlar, nüfusun, emek gücünün yeniden üretimini sağlayan ucuz iş gücüne indirgenecektir. Temel istihdam biçimi olarak öngörülen esnek/kuralsız ve güvencesiz çalışma kadınların iş yerlerinde örgütlenmesi önünde çok büyük engel teşkil etmektedir.

Kanun hükmünde kararnamelemler (KHK) ile de binlerce kamu emekçisinin insanca yaşam hakkı engellenmiştir. KHK'lı kadınlar aynı zamanda toplumun dayattığı cinsiyet rolleriyle ev içine hapsolmaya zorlanmıştır.

Kamusal Hizmetlere Erişim Kadınlar Açısından Daha da Zorlaştı!

Piyasalaşan kamusal hizmetlere ulaşmak salgın sürecinde kadınlar açısından daha da olanaksız hale geldi. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği (KİHEP) tarafından yapılan araştırmaya göre 100 kadından 40'ı salgın esnasında genel sağlık hizmetlerine erişimle ilgili sorun yaşadığını söylemiş; sorun yaşayan 100 kadından 20'si ise çözüm bulamadığını ifade etmiştir. Kadınların yüzde 16'sı salgın esnasında cinsel sağlık ve doğurganlık sağlığı hizmetleri ve/veya ilaca erişimle ilgili sorun yaşadığını belirtmiş, sorun yaşadığını söyleyen 100 kadından ancak 16'sı sağlık kurumlarından hizmet alabildiğini dile getirmiştir.

COVID-19 salgınının dezavantajlı toplumsal gruplar üzerinde etkisi daha fazla görülmektedir. Mülteciler, göçmenler ve yerlerinden edilmiş nüfus salgında en büyük risk gruplarını oluşturmaktadır. Başta sağlık hizmetleri olmak üzere birçok sosyal hizmete yetersiz erişim, özellikle çalışma hayatında kayıt dışı sektörlerde biriken toplumsal kesimlerin daha fazla dışlanmalarına yol açmaktadır.

Salgın boyunca saldırılara karşı mücadeleyi ören biz kadınlar, 1 Mayıs 2021'de başta İstanbul Sözleşmesi olmak üzere haklarımızı koruyan ve geliştiren her türlü yasaya, emeğimize, bedenimize, ülkemize ve geleceğimize sahip çıkmak için mücadeleye devam edeceğiz!

SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM

15 ay önce tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, eğitim alanında zorlayıcı şartları da beraberinde getirmiştir; insan kaynağı eksikliği, fiziksel sorunlar ve karar verme süreçlerinde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle **bazı ülkelerde salgın döneminde eğitim bir kaosa dönüşmüştür. Türkiye de bu ülkelerden biridir.**

Mart 2020'den bu yana okulun kapısından giremeyen ya da eğitime uzaktan da olsa erişemeyen milyonlarca öğrenci bulunmaktadır. **23.03.2020 tarihinden günümüze kadar, uzaktan-yüz yüze eğitim arasında gelgitler yaşansa da, genel olarak uzaktan öğretim yapılmaya çalışılmıştır.**

Ancak, bu süreçte öncelikli olarak ihtiyaç duyulan ek öğretmen, sağlık ve temizlik görevlisi ataması yapılmamış, **okulların fiziksel ihtiyaçları tam anlamıyla karşılanamamıştır.** Tablet ve bilgisayar ihtiyacı olan milyonlarca öğrenciye de **sadece 620.700 adet tablet bilgisayar dağıtımı yapılabilmektedir.**

Açık ortaokul-liseler ve özel okullar haricinde resmi okullarda eğitim gören 2 milyon 538 bin 143 öğrenci EBA'ya ulaşamamıştır. Özel okullar ile açık ortaokul-lise dahil edildiğinde EBA'ya erişemeyen öğrenci sayısı 5 milyon 590 bin 146'ya ulaşmaktadır. **Ayrıca Milli Eğitim Bakanı 2 milyon öğrenciye ulaşmakta zorlandıklarını, 1 milyon öğrenciye hiç ulaşamadıklarını belirtmiştir.**

Salgın sürecinde ülkemizde eğitimin genel olarak nasıl ilerlediğine bakıldığında sürekli bir kararsızlığın hakim olduğu görülecektir. **Okulların kapalı kalmasının sonucunda eğitime erişim açısından var olan eşitsizlik artarak devam etmiştir.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Maddi imkanları iyi olan aileler uzaktan öğretim araçları ile çocuklarının nitelikli eğitime erişimini sağlamış, özel derslerle çocuklarına takviye kurslar aldırılmışlardır. **Ancak uzaktan eğitime erişim için gerekli bilişim araçları olmayan öğrenciler tüm eğitim ortamlarından uzak kalmışlardır.**

Çocuk Hakları Sözleşmesinde **“Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle: İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler; Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kılmak gibi uygun önlemleri alırlar; Uygun bütün araçları kullanarak, yüksek öğretimi yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirirler; Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirirler; Okullarda düzenli biçimde devamların sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar”** ifadelerine yer verilmiştir.

Ancak Türkiye’de salgın sürecinde fırsat eşitliğinin sağlanması bir yana, **bu hususta tek bir iyileştirme bile yapılmamıştır.**

Uluslararası raporlara göre:

- **Dünya genelinde Mart ila Mayıs 2020 arasında 1,5 milyar çocuk okula devam edememiş, 370 milyonu okul yemeğinden mahrum kalmıştır.**
- **2020 Kasım ayına kadar, okul kapatmalarından etkilenen çocuk sayısı 527 milyon olmuştur.**
- **117 milyon çocuk için kızamığa ve çocuk felcine karşı hayat kurtaran aşı kampanyaları yapılamamıştır.**
- **463 milyon öğrenci telafi amaçlı derslere girememiştir.**

Bu hususta UNICEF’in tahminleri şöyledir:

- **Önümüzdeki 12 ay içerisinde 2 milyon çocuk, hizmet verilememesi ve yetersiz beslenme nedeniyle hayatını kaybedebilir.**
- **Yetersiz beslenen çocukların oranı 2020’de yüzde 14 artmıştır, 150 milyondan fazla çocuk çok boyutlu yoksulluğa sürüklenmiştir.**

OECD Eğitim-Öğretim Direktörü Andreas Schleicher’e göre, şu ana kadar yapılan okul kapatmalarının ve haftalar süren vardiyalı dersler nedeniyle daha düşük eğitilmiş olanlar, daha az üretken olabilir ve OECD ülkelerindeki ulusal ekonomiler ve kişilerin gelir olanakları bundan etkilenecektir. Andreas Schleicher ayrıca, **‘öğrenim eksikleri muhtemelen ortalama olarak yaşam boyu elde edilen gelirin yüzde üçüne tekabül edecek’** tespitini yapmıştır.

ABD’deki araştırmalara göre ise, pandemi döneminde **ders yapılamaması gelir seviyesinde yüzde birlik bir kayba neden olabileceğini göstermektedir.**

Almanya’da pandemi döneminde eğitim ile ilgili yapılan bir açıklamada, **“Okul kapatmalarının devam ettiği süre boyunca ortalamanın üzerinde bir artış gösteren öğrenim eksikleri nedeniyle yitirilen ‘insan sermayesini’, öğrenciler yeniden biriktiremeyecekler”** uyarısı yapılmıştır.

Yapılan bu araştırma ve tespitler ülkemize uyarlandığında, ne yazık ki, **öğrenme kayıplarının Almanya ve Amerika gibi ülkelerdekinden 3 kat daha fazla olacağı tahmin ediliyor.**

Bu nedenle, **bütün çocukların eğitim-öğretim imkanlarına erişimi konusunda var olan eksikliklerin giderilmesi, öğrenme eksiklerinden kaynaklı ekonomik ve sosyal kayıpların öğrenme uçurumları oluşmadan telafi edilmesi ve öğrencilerin sosyal, fiziksel ve gelişimsel sorun yaşamamaları için gerekli tedbirler ivedi olarak alınmalıdır.**

DOWN SENDROMLU BİREYLERİN EĞİTİMİ VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Down sendromu, sıradan bir insan vücudunda bulunan kromozom sayısı 46 iken, down sendromlu bireylerde fazladan bir adet 21. kromozom olması nedeniyle ortaya çıkan bir kromozom anomalisidir. Hücre bölünmesi sırasında yanlış bölünme sonucu 21. kromozom çiftinde fazladan bir kromozom yer alması ile meydana gelir, **tedavi edilmesi gereken bir hastalık değil, genetik bir farklılıktır**

Down sendromu, bireylerin zihinsel özel gereksinimine sebep olur. Down sendromlu bireyler **daha yavaş öğrenir, karışık sonuca varma ve yargı konularında, soyut kavramları öğrenmede, konuşmada zorlanırlar;**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ancak bu durum öğrenmeye engel değildir. Ayrıca, bu güçlükler her Down sendromlu kişide aynı şekilde ve etkide olmaz. Down sendromlu bireylerle ilgili önemli bir nokta da şudur: **down sendromlular öğrenir ve öğrendiğini kaybetmez.**

En önemli nokta ise şudur: Down sendromlu çocuklar çevreleri (aile, okul, akranlar, hizmet sağlayıcılar vb.) tarafından desteklenir, engelli olmayan akranları ile bir arada aynı ortamda büyürlerse hem zihinsel hem de sosyal becerileri daha üst düzeye çıkar. **Bu sebeple Hayat Boyu Eğitim, down sendromlu çocukların gelişimi ve hayata tam katılımı için en önemli araçtır.** Eğitimlerle hayat boyu yapılması gereken günlük fiziksel, zihinsel ve sosyal aktiviteleri, iş hayatında ihtiyaç duyacakları becerileri güçlenecektir.

- **Türkiye Down Sendromu Derneği'nin** tavsiyesine göre, down sendromlu bireylerin eğitim süreci Down sendromlu bebeklerin bir ayını doldurması ile başlamalı ve hayat boyu değişen ihtiyaçlarına göre devam etmelidir. 1 aydan itibaren fizyoterapi ile başlayan eğitim daha sonra bireysel eğitim, dil terapisi diye devam eder.
- Eğitimde okul öncesi kreşler ile başlayan ve örgün eğitimle devam eden bu yaşam boyu öğrenim sürecinde Down sendromlu çocukların eğitimlerden akranları gibi fayda görebilmeleri için her çocuk gibi okul öncesi eğitime 3 yaşından itibaren başlamaları ve yaşı ilerledikçe diğer çocuklar gibi eğitim basamaklarında ilerlemeleri; **okul öncesi ve okul çağında eğitimlerine engeli olmayan akranları ile aynı sınıfta, aynı okulda, aynı derslerde bireyselleştirilmiş bir müfredatla devam etmeleri; sınıflarda öğrenimlerini destekleyecek uygun araç, materyaller ile kolaylaştırıcı ve gerektiğinde özbakım ihtiyaçları için okullarda görev alacak eğitilmiş uygun destek personeline erişebilmeleri, destek eğitim hizmetlerini okul içerisinde alabilmeleri; okul yönetimleri ve öğretmenler tarafından kabul görmeleri çok önemlidir.**
- **Yani, down sendromlu çocukların diğer çocuklar gibi okul süreçlerini takip etmesi, bu arada ise destek eğitimler alması gerekmektedir.**
- Örgün eğitimde öğrenci sayısı Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2019/2020 Milli Eğitim İstatistikleri Çalışmasında 18.241.881 kişi iken **özel gereksinimli çocukların 425.774'ü okullara kayıtlıdır ama resmi veriler olmadığı veya açıklanmadığı için kaçının okula devam edemediği ve kaçının down sendromlu olduğu bilinmemektedir.** Aynı çalışmada anasınıfı ve ilköğretimdeki öğrenci sayıları 344.292 iken Ortaöğretimde bu sayı 81.482'dir. **Yani okulda kayıtlı gözükten öğrenciler ortaöğretime geldiğinde büyük oranda sistemden ayrılmaktadır, ailelerden alınan bilgiler ışığında ortaöğretim öncesinde okula kayıtlı gözükten bir kısım öğrencinin sadece okula kayıtlı görüldüğü ama devam edemediği bilinmektedir.**

Bu durumun sebebi genellikle erişilebilirlik sıkıntıları, eğitim ortamlarının kapsayıcı şekilde düzenlenmemiş olması, ayrıştırılmış ortamlara yönlendirilmeleri, uygun müfredat, araç, materyal ve personelin sağlanmamış olması, okuldaki kişilerin olumsuz davranış ve tutumları ile yasaların olması gerektiği şekilde düzenlenmemesi ve uygulanmamasıdır.

Türkiye Down Sendromu Derneği'nin Şubat 2021 tarihli "Down Sendromlu Bireylerin Pandemi Öncesi ve Pandemi Sürecinde Eğitim, İstihdam ve Sağlık Sistemi Sorunları" Raporuna göre,

1. Anayasamız başta olmak üzere Milli Eğitim Kanunu, Özel Eğitimi düzenleyen kanun ve yönetmelikler, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi ile eğitim hakkı koruma altına almış durumdadır. **Ne var ki yasalardaki yetersizlikler ve uyumsuzluklar sebebi ile ciddi eğitim hak ihlalleri ortaya çıkmakta, kapsayıcı eğitime bir türlü geçilememekte ve ihlali gerçekleştiren kişi ve kurumlara bir yaptırım uygulanamamaktadır.** Özel Eğitim kanunumuz çok yetersiz ve eskidir. Özel eğitim yönetmeliklerle düzenlenmekte ama kanunun yetersizliği ve BM Engelli hakları sözleşmesi ile uyumsuzluğu sebebi ile gereğini yerine getirememektedir.
2. **Yasalarda hukuki sorumluluk kısmı eksiktir.** Bilindiği üzere bir hak ihlali olduğu zaman bu ihlal ile ilgili süreç uzun sürmekte ve bu süreçte eğitim ya da sağlık hizmeti alamayan engelli bireylerin mağduriyetleri artmaktadır. **İhlali yapan kişi ve kurumlara bir hukuki sorumluluk yüklenmemektedir.** Yani örnek olarak; bir okul bir çocuğu sınıfa kabul etmediğinde o çocuğun eğitiminin kesintiye uğramasından ve ailesiyle birlikte yaşadığı travmadan dolayı bu ihlali yapan kişi veya kurum sorumlu tutulmamaktadır. Halbuki uygulamayı yanlış yapan veya yapmayan kişi ve kurumların bu davranışlarından dolayı bir hukuki sorumluluğunun olması gerekmektedir.
3. Down sendromlu çocuklar için en verimli eğitim ortamının engelli olmayan akranları ile bir arada okuyabildiği ortamlar olduğu bilimsel çalışmalarla da ortaya konmuştur. Yani down sendromlu

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

öğrencilerin kreş yaşıyla birlikte kapsayıcı eğitim ortamlarında akranları ile eğitim alması gerekmektedir. **BM engelli Hakları sözleşmesi ayrımcı eğitim ortamlarına karşı olmasına rağmen ülkemizde özel eğitim sınıfları ve özel eğitim okulları bulunmakta ve her geçen gün ana sınıftan itibaren bu sınıf ve okulların sayısı artırılarak tecrit ve ayrımcılık pekiştirilmektedir.**

- ❖ **Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2019/2020 Milli Eğitim İstatistikleri Çalışmasına göre** ülkemizde Özel Eğitim Örgün Eğitim Okulu/Sınıfı/Kurumu sayısının 1.417 adet, derslik sayısının 9.610 adet olması bunun bir ispatıdır. Bu sayı detayına baktığınızda bir önceki seneye göre kapsayıcı okul konusunda MEB tarafından hiçbir çalışma yapılmamışken; “bünyesinde ana sınıfı olan 13 özel eğitim okulu”, 21 özel eğitim anaokulu, 1 hafif düzeyde zihinsel engelliler okulu, 11 tane I. kademe özel eğitim uygulama okulu, 12 tane II. kademe tane özel eğitim uygulama okulu, 4 tane özel (özel) eğitim ilkokulu, 3 tane özel (özel) eğitim ortaokulu, 6 tane III. Kademe özel eğitim uygulama okulu, 28 tane özel eğitim meslek okulu daha açılmıştır. **Bu ortamlar ayrıştırıcı ortamlardır.**
- Yine aynı istatistiğe bakıldığında örgün eğitimde yer alan 425.774 özel gereksinimli öğrenciden kaynaştırma sınıfında okuyan 319.300 öğrencinin kaçının Down sendromlu olduğunu belli değildir, çünkü bu veriler paylaşılmamaktadır. **Fakat bu istatistiklerden özel gereksinimli öğrencilerin 106.474'ünün ayrıştırıcı ortamlarda eğitimine devam ettiği ve bu sayının 102.392'sinin Down sendromlu, zihinsel engelli ve otizmlili çocukların okuduğu okullarda okuduğunu görmekteyiz.**
- 4. Engelli çocukların kendilerine bir eğitim hakkı olarak verilen ayda 8-12saat ücretsiz özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanabilmelerinin hastanelerden ÇÖZGER (Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu) alma ve bu raporu veren hekim heyetinin çocuğun alabileceği eğitimleri belirlemesi ön şartına bağlanmış olması **Down sendromlu çocuklar için 1 aylık olduğundan itibaren alması gereken eğitimlere erişimin önünde ciddi bir engeldir.**
- 5. Özel eğitim düzenlemeleri bireysel ihtiyaç ve farklılıkları göz önüne almamaktadır. Bu sebeple tüm Down sendromlu çocuklar haftada 2 saat ve aynı içeriklerde özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanmaktadır. **Halbuki tanısı aynı olsa dahi bu çocukların gelişimleri ve destek ihtiyaçları birbirinden farklıdır.** Ayrıca verilen eğitimlerin çeşitliliği çok sınırlıdır. Fizyoterapi, dil terapisi ve bireysel eğitimlerle sınırlı tutulmaktadır. Halbuki bu çocukların zaman zaman başka destek eğitimlere ihtiyacı olmaktadır.
- 6. **Özel eğitim öğretmeni eksikliği önemli bir konudur. 2021 yılında MEB'nin açıkladığı rakamlara göre 22.427 özel eğitim öğretmeni açığı vardır.** Yıllardır devam eden bu sorun çeşitli ortamlarda bildirilmiş olmasına rağmen YÖK ve MEB tarafından personel açığının kapatılabilmesine yönelik uygun çalışmalar yapılmamakta, bunun yerine alan dışı öğretmen atamaları, uzaktan sertifika programları ile eğitim niteliğini düşürecek çözümler getirilmektedir.
- 7. Down sendromlu çocukların dil gelişimi ve konuşmasına yönelik olarak dil ve konuşma terapisinden yararlanmaları elzemdir. Bu hizmeti kişiler özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden (ÖERM) alabilmektedir ama çoğu rehabilitasyon merkezinde bu uzmanlar yer almamaktadır. **ÖERM sayısı 2020 Nisan ayında MEB tarafından 2673 adet olarak açıklanmıştır. Pek çok ilde çocuklar bu hizmete erişememektedir.** Devlet tarafından bu terapiler için yapılan ödemelerin yetersizliği ve yeterli sayıda uzman yetiştirilememesi sorunun ana kaynağıdır.
- 8. **Kaynaştırma öğrencilerine bir hak olarak verilmiş olan ve okullarda açılması zorunlu olan destek eğitim odaları çoğu zaman açılmamaktadır.** Bu sınıflarda görev alacak öğretmenler bulunamamaktadır. Destek eğitim kaynaştırma uygulaması ile okuyan öğrencilerin ihtiyacı ve hakkıdır.
- 9. Kaynaştırma veya daha ileri versiyonu olan ve Milli Eğitim Bakanlığının 2023 vizyon belgesinde de geçen kapsayıcı eğitimden Down sendromlu çocukların faydalanabilmesi için destek personelin sağlanması gerekmektedir. **Okullarda engelli öğrencilerin bireysel programlarını takip edecek, eğitim desteklerini belirleyecek, öğretmenlere yol gösterecek birimlerin yanı sıra sınıf içinde öğrenciye ve öğretmene destek olacak MEB tarafından görevlendirilmiş kolaylaştırıcı kişilerin olması gerekmektedir.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

(Pandemi öncesi imzalanan bir genelgeyle sadece kaynaştırmada okuyan otizmli çocuklar için ailelere kendi kolaylaştırıcı kişilerini sınıfa sokma hakkı tanınmıştır. Bu düzenleme başlı başına diğer engel gruplarını ve kolaylaştırıcı kişinin ücretini karşılayamayacak ailelerin çocuklarını dışarıda bırakan ayrımcı bir uygulamadır.)

- 10. Down sendromlu gençler üniversite sınavlarına girebilmekte ama sınav esnasında gerekli destekleri alamadıkları için başarılı olamamaktadırlar. Okul süresince sadeleştirilmiş bir müfredat okumalarına rağmen herkes ile aynı sorulara cevap vermeleri beklenmektedir.** Her engelli öğrenciye yapıldığı gibi Down sendromlu öğrencilere de sınavda gerekli destekler sağlanmalıdır.
- 11. Down sendromlu bireyler ve diğer zihinsel özel gereksinimli bireylerin istihdamı büyük önem arz etmektedir. Bu bireylerin kendilerine gelir yaratabilen, topluma katma değer sağlayabilen, toplumla birlikte yaşayabilen bireyler olması gereklidir. Okul hayatından sonra bunu sağlamanın yolu istikrarlı bir iş hayatıdır. Maalesef engelli kotaları veya diğer teşvikler firmaların Down sendromlu veya diğer zihinsel özel gereksinimli bireyleri tercih etmesine yeterli gelmemektedir.**

Bu sebeple istihdamda zihinsel özel gereksinimli bireyler yok denecek kadar azdır, var olanların da işlerinde sürekliliğin sağlanması oldukça zordur veya gerçek bir çalışan olarak görülmemektedir.

- 12. Pandemi de ise bu başlıca eğitim sorunları daha da derinleşmiş ve keskinleşmiştir, üzerine sağlık endişeleri de eklenmiştir. Bu kapsamda;**
- a) Kaynaştırma uygulaması ile okuyan Down sendromlu öğrenciler bireye özel hazırlanmış bireysel eğitim planları doğrultusunda eğitimlerine devam etmektedir. **Bireyselleştirilmiş eğitim planları özel eğitimin ana unsurudur. Pandemi döneminde bu planlar hazırlanmamıştır.**
- b) **Down sendromlu öğrenciler için EBA ders içerikleri ve TV üzerinden bu derslere katılım uygun olmamaktadır.** Dersler çok hızlı işlenmektedir. İçerik ve materyal olması gerektiği verimlilikte ve çeşitlilikte değildir. Ailelerin var olan materyallere ulaşması ve bunları kullanabilmesi çok zordur.
- c) **Kaynaştırma uygulaması ile okuyan Down sendromlu öğrencilerin tüm sınıf ile aynı içerikte uzaktan eğitim ortamlarında dersi takibi çok zordur.** Normal şartlarda da kaynaştırma öğrencileri sınıf müfredatını desteksiz takip edemezler. Uzaktan sınıfla yapılan derslerde bu öğrencilere ayrıca bir süre de ayrılmamaktadır.
- d) Destek eğitim odasında verilen destek eğitim hizmeti ve okul dışında özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinde verilen okul dışı destek eğitim hizmeti Anayasa ve Uluslararası sözleşmeler kapsamında özel gereksinimli bireylerin temel haklarından biri olan eğitim hakkı ve özel eğitimin ayrılmaz bir unsurudur. **Pandemi nedeniyle alınan güvenlik tedbirleri kapsamında yayımlanan genelgenin sonucu olarak özel gereksinimli çocuklarımıza destek eğitim hizmetlerinin gerek okul içerisinde gerek okul dışında rehabilitasyon merkezlerinde sunulan hizmetler kapsamında, çocuğa özel olarak hazırlanmış bireyselleştirilmiş eğitim planlarına uygun olarak online canlı birebir ders şeklinde verilmesi talepleri MEB tarafından karşılanmamıştır.**
- e) Evde eğitim hizmetleri durmuştur.
- f) Ailelere herhangi bir psiko-sosyal destek verilmemektedir. **Aileler kapanma sürecinde çocuklarında oluşan davranış bozuklukları ile başa çıkmakta yetersiz kalmış, uygun yöntemler konusunda bilgilendirilmemiştir.**

Türkiye Down Sendromu Derneği'nin down sendromlu bireylerin hem pandemi öncesi hem pandemi sırasında eğitim alanında yaşadıkları sorunların çözümü açısından talepleri ise şöyle;

1. Down sendromlu kişilere ait verilerin tutularak kamuoyu ile paylaşılması,
2. Down sendromlu çocukların okullaşma oranlarının, hangi kademedeki ve hangi eğitim ortamında kaç Down sendromlu çocuk olduğu verilerinin paylaşılması,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

3. Milli Eğitim Kanununun "Kapsayıcı Eğitim İlkesi" ile BM Engelli Hakları sözleşmesine uygun biçimde yenilenmesi ve özel eğitimin de bu kanun içerisinde yer almasını, tüm yönetmeliklerin bu kapsamda güncellenmesini,
4. Yeni ayrıştırılmış ortamlar yaratılmamasını mevcut bütçelerin kapsayıcı okullar için kullanılması,
5. **Kapsayıcı eğitime geçebilmek için şu anda uygulanmakta olan kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının iyileştirilmesi** ve çocuğun üstün yararı ilkesi gözetilerek akademik ve destek biriminin kurulması, burada görev alacak personellerin ve sorumluluklarının belirlenmesi, okullarda özbakım konusunda engelli öğrencilere yardımcı olacak uygun eğitimden geçmiş hem kadın, hem erkek destek personelinin verilmesi, sınıf içi uygulamalarda destek ihtiyacı olan öğrenciler için sınıflara MEB tarafından birer kolaylaştırıcı kişisi (gölge öğretmen) atanmasını sağlayacak **gerekli yasal düzenlemelerin yapılması,**
6. Özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinin saat ve içeriklerinin çocuğa özel olarak RAM'lar tarafından belirlenmesi, bu kapsamda devlet tarafından yapılan ödemelerin yine çocuğun üstün yararı ilkesi gözetilerek çocuğa göre planlanmasına yönelik sistem değişikliği çalışmalarının başlatılması,
7. Özel eğitim öğretmeni açığının hem okullarda hem özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinde kapatılabilmesi için MEB ve YÖK tarafından gerekli projeksiyonların yapılması, üniversitelerin bu konudaki kapasitelerinin hızla artırılması, **ihtiyaç olan açıkların karşılanması için sertifika programları ile öğretmen açığının kapatılması uygulamasının bırakılması,**
8. Down sendromlu çocukların **dil terapistlerine erişimi kolaylaştıracak önlemlerin hızla hayata geçirilmesi,**
9. **Okulların açılması ile destek eğitim odalarının açılmasının yasal bir zorunluluk olduğu konusunda okul yönetimlerine gerekli bilgilendirmenin yapılması,** destek eğitim odaları ile ilgili yasal düzenlemelerin revize edilerek bu odaların eğitim yılı başladığı andan itibaren kaç gün süre içinde açılması gerektiğinin yönetmelikte net şekilde yazılması ve sınıf için öğretmen bulunamamasının önüne geçecek düzenlemelerin yapılması,
10. **Üniversite sınavına giren Down sendromlu gençlere ek süre verilmesi, sınav cevap şıklarının azaltılması, yanlış cevapların doğru cevapları etkilememesi, sınav sorularının kendi seviyelerine uygun şekilde sadeleştirilmesi,** sınavda bir okutman verilmesi, sınav kitapçığının okutmanda değil sınav boyunca önlerinde olmasının sağlanması gibi kolaylaştırıcı önlemlerin alınması,
11. Down sendromu bireyler için doğumdan itibaren yaşam sonuna kadar ailelere ve kişinin kendisine yol gösterici olacak kişiye özgü yan bireyselleştirilmiş bir Bağımsız Yaşam Planı (BYP) oluşturulması,
12. **Destekli İstihdam Sisteminin ülkemizde hızla kurulması, korumalı işyerleri yerine bu sistemin geliştirilmesine bütçe ayrılması,** İŞKUR'un Destekli İstihdam Sisteminde çalışabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenmesi ve İŞKUR personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,
13. Covid19 nedeniyle alınan güvenlik tedbirleri kapsamında yayımlanan genelgenin sonucu olarak özel gereksinimli çocuklarımızın gerek okul içerisinde destek eğitim odalarında gerek okul dışında rehabilitasyon merkezlerinde aldığı destek eğitim hizmetlerinin, **çocuğa özel olarak hazırlanmış bireyselleştirilmiş eğitim planlarına uygun olarak online canlı birebir ders şeklinde verilebilmesi için acil düzenlemelerin yapılması,**
14. Covid19 yüzünden durdurulan **evde eğitim hizmetlerinin başlatılması veya yerine bir alternatif sunulması,**
15. Ailelere bu süreci yönetebilmelerini sağlamak için **Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri aracılığı ile uzaktan canlı derslerin verilmesi.**

GÖRME ENGELLİLER İÇİN HAYAT, COVID- 19 SALGININDAN SONRA DAHA DA ZORLAŞTI

Görme engelli vatandaşlarımız için toplumsal hayatın her alanında bağımsız hareket edebilmek, kamusal alanları kullanabilmek, istihdamda yer almak, sağlığa, eğitime ve bilgiye erişmek bir haktır. Türkiye’de resmi verilere göre, 281 bin 439 görme engelli vatandaşımız yaşamaktadır. 19 yıldır iktidarda olan AKP’nin uyguladığı politikalar yüzünden haklarına erişimde ciddi sorunlar yaşayan görme engelli vatandaşlarımız için hayat, Covid-19 salgınından sonra daha da zorlaşmıştır.

Sağlık ve eğitim hizmetlerinin, kamusal mekanların, kaldırımlar- yollar- alt üst geçitlerin ve toplu taşıma araçlarının gerektiği ölçüde erişilebilir olmaması, görme engelli vatandaşlarımız için salgın sürecinde de bağımsız hareket etme ve ihtiyaçlarını karşılama konularında sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır.

“En Temel Sorunlardan Biri İstihdam”

Engellilerin en temel sorunlarından birisinin istihdam olduğunun bilincindeyiz. Kısa süre önce milletvekillerimiz kamuda engelli kotasının en az yüzde 5’e çıkarılması için bir kanun teklifi verdiler. Kamuda engelli istihdam kotalarının doldurulması yasa gereğidir. 2018 EKPSS ve kura başvurularının ardından atanamayanlar ve 2020 yılı EKPSS kura için başvuranlar dahil istihdam edilmeyi bekleyen yaklaşık 100 bin engelli olduğu tahmin edilmektedir. Hem kotanın artırılmasının hem de biriken atamaların yapılmasının takipçisi olmaya devam edeceğiz.

1 Haziran tarihine kadar kamuda görev yapan engelliler uzaktan çalışmış veya idari izinli sayılmıştır. Bu tarihten sonra “kontrollü sosyal hayat” olarak adlandırılan “normalleşme adımları” kapsamında engelli personelin idari izinleri kaldırılmıştır. Görme engelli vatandaşlarımızın çalışma hakkını kullanabilmesi ve üretimde yer alması gerekmektedir. Ancak görme engelli vatandaşlarımızın salgın sürecinde çalışma koşulları belirlenirken salgının seyri, işyerlerinin özellikleri ve işin niteliği gibi faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.

Görme Engelliler İçin Özel Tedbirler Alınmalı Ya Da Uzaktan Çalışma Yöntemleri Geliştirilmeli

Görme engelli vatandaşlarımızın toplu taşıma araçlarına binmek, nesnelere dokunarak algılamak ve çevresindeki insanlarla etkileşim halinde bulunmak gibi kendisinden kaynaklı olmayan durumlar nedeniyle fiziksel mesafeyi koruyabilmek için daha fazla dikkat etmeleri gerektiği bir gerçekliktir. Bu nedenle sokakta, toplu taşıma araçlarında ve kapalı ortamlarda ciddi tedirginlikler yaşamaktadırlar. En temel insan hakkı olan yaşama hakkının görme engelli vatandaşlarımız için güvence altına alınabilmesi için birtakım özel tedbirlerin alınması ve yeni yöntemler geliştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla görme engelli bir kişinin çalışmak için işyerine giderken toplu taşıma araçlarına ihtiyaç duymayacağı yöntemler geliştirilmesi bir öncelik olmalıdır.

Bu önlemler alınmıyorsa esnek veya uzaktan çalışma ve idari izin gibi tedbirlerin tercih edilmesi değerlendirilmelidir. Özel sektörde çalışan görme engellilerin, engel durumu nedeniyle işini kaybetmelerine neden olabilecek eylemlere karşı tedbir alınmalıdır.

CHP 2018 Seçim Bildirgesi’nde “Tüm kamusal alanları ve kamu hizmetlerini kapsayacak şekilde erişilebilir Türkiye’yi inşa edeceğiz” vaadinde bulunmuştur. Yerel iktidarımızın sunduğu avantajları da değerlendirerek kentlerimizin köklü bir erişilebilirlik dönüşümü geçirmesi için elimizden geleni yapıyoruz. Bu konuda iktidardan farkımız şeffaf ve denetlenebilir hareket etmemiz, eleştirilere açık olmamızdır.

7 Bin Görme Engelli Öğrenci Uzaktan Eğitime Geçti

Covid- 19 salgını sürecinde görme engelli vatandaşlarımızın yaşadığı en önemli sorunlardan biri de eğitime erişimdir. Görme engelli öğrenciler Covid-19 öncesinde özel eğitim okullarında ya da diğer öğrencilerle birlikte kaynaştırma sınıflarında eğitim alıyordu. Ancak salgının başlamasından sonra ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde yaklaşık 7 bin görme engelli öğrenci yüz yüze eğitimin durdurulmasıyla birlikte uzaktan eğitime geçti. TRT kanalları, EBA internet sitesi ve mobil uygulaması üzerinden devam eden uzaktan eğitimde görme engelli öğrenciler hem uzaktan eğitimde kullanılan sisteme hem de ders materyallerine erişim anlamında ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Görme Engelli Öğrenciler Videolarda Görsel Betimleme Olmadığı İçin Dersleri Anlayamıyor

Görme engelli öğrenciler derslerde kullanılan videolarda görsel betimleme olmadığı için dersleri anlayamamaktadır. Özellikle sayısal alandaki içeriklerin büyük bir kısmında görsel olarak açıklamalara yer verilmemektedir. Görme engelli öğrenciler müfredatı takip edememektedir. Televiyonda yayımlanan ders içerikleri özellikle görsel dersler görme engelli öğrencilere göre hazırlanmamıştır. Web sayfası ve mobil

uygulamalarını kullanmakta zorlanan görme engelli öğrencilerden üniversite sınavına hazırlananlar ise "Akademik Destek" platformlarını kullanamamaktadır. Görme engelli öğrenciler takip etmekte zorlandıkları derslerle ilgili destek eğitimini şu anda alamamaktadır.

Bütün Dersler İçin Braille Alfabesiyle Kitap Basılması Ve Öğrencilere Zamanında Ulaştırılması Gerekli

Milli Eğitim Bakanlığı görme engelli öğrencilere ücretsiz ders kitaplarını (kabartılmış noktalardan oluşan Braille alfabesiyle basılmış şekilde) dağıtıyor. Ancak, öğrenciler bu kitapları hem zamanında alamıyor hem de bunlara eksiksiz ulaşamıyor. Özellikle sayısal alanda veya müzik gibi derslere ait kaynakların Braille baskıları ya yok ya da yetersiz. Uzaktan eğitim görme engelli öğrencilerin algılayacağı şekilde yeniden düzenlenmeli ve desteklenmelidir.

Sorunların ve Çözümlerin Takipçisi Olacağız

CHP, hak temelli sosyal devlet anlayışı gereği engelli yurttaşlarımızı sadece özel günlerde anımsayan, sonra unutan anlayıştan uzaktır. Görme engelliler dahil tüm engellileri temsil eden kuruluşlarla düzenli ve konu odaklı toplantılar gerçekleştiriyoruz. Engellilerin sorunlarını engelli kuruluşlarını da çözüm ortağı haline getirerek ortadan kaldırmak en temel ilkelerimizden birisidir. Bu toplantılar sonucunda bize ulaşan öneri ve eleştirileri değerlendirmeye çalışıyoruz. Beyaz Baston haftası vesilesiyle görme engellilerin özellikle Covid-19 salgını boyunca derinleşen sorunlarını kamuoyuyla paylaşmak istedik. Tüm sorunların ve çözüm süreçlerinin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Engellilerin sorunlarını engelli kuruluşlarını da çözüm ortağı haline getirerek ortadan kaldırmak en temel ilkelerimizden birisidir. Bizler sadece kamuyu önceleyen bir anlayışa sahip değiliz. Katılımcılık da kamucu anlayışımızın temel bir bileşenidir. Bu nedenle engellileri temsil eden sivil toplum kuruluşlarıyla kalıcı ve sonuç odaklı bir etkileşim kültürü inşa etmeyi bir görev sayıyoruz.

YAŞLI NÜFUS HIZLA ARTIYOR, SORUNLARI YOK SAYILIYOR!

TÜİK: Yaşlı nüfus son beş yılda yüzde 22,5 arttı

TÜİK'in açıklamasına göre; yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, son beş yılda yüzde 22,5 artarak 2020 yılında 7 milyon 953 bin 555 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise yüzde 9,5'e yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2015 yılında 6 milyon 495 bin 239 kişi iken son beş yılda yüzde 22,5 artarak 2020 yılında 7 milyon 953 bin 555 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2015 yılında yüzde 8,2 iken, 2020 yılında yüzde 9,5'e yükseldi. Yaşlı nüfusun 2020 yılında yüzde 44,2'sini erkek nüfus, yüzde 55,8'ini kadın nüfus oluşturdu.

Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranının 2025 yılında yüzde 11,0, 2030 yılında yüzde 12,9, 2040 yılında yüzde 16,3, 2060 yılında yüzde 22,6 ve 2080 yılında yüzde 25,6 olacağı öngörüldü.

Yaşlı Nüfusun Yüzde 63,8'inin 65-74 Yaş Grubunda

Yaşlı nüfus yaş grubuna göre incelendiğinde, 2015 yılında yaşlı nüfusun yüzde 61,3'ünün 65-74 yaş grubunda, yüzde 30,7'sinin 75-84 yaş grubunda ve yüzde 8,0'inin 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı görülürken, 2020 yılında yüzde 63,8'inin 65-74 yaş grubunda, yüzde 27,9'unun 75-84 yaş grubunda ve yüzde 8,4'ünün 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı görüldü.

Türkiye Nüfusunun Yaş Yapısı Değişti

Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranının yüzde 10'u geçmesi nüfusun yaşlanmasının bir göstergesidir. Türkiye'de yaşlı nüfus, diğer yaş gruplarındaki nüfusa göre daha yüksek bir hız ile artış gösterdi.

Küresel yaşlanma süreci olarak adlandırılan "demografik dönüşüm" sürecinde olan Türkiye'de, doğurganlık ve ölümlülük hızlarındaki azalma ile birlikte sağlık alanında kaydedilen gelişmeler, yaşam standardının, refah düzeyinin ve doğuştan beklenen yaşam süresinin artması ile nüfusun yaş yapısı şekil değiştirdi. Çocuk ve gençlerin toplam nüfus içindeki oranı azalırken yaşlıların toplam nüfus içindeki oranı artış gösterdi. Türkiye, oransal olarak yaşlı nüfus yapısına sahip ülkelere göre hala genç bir nüfus yapısına sahip olsa da, yaşlı nüfus sayısal olarak oldukça fazladır.

Türkiye Nüfusunun Ortanca Yaşı Yükseldi

Ortanca yaş, yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Nüfusun yaşlanması ile ilgili bilgi veren göstergelerden biri olan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ortanca yaş, 2015 yılında 31,0 iken 2020 yılında 32,7 oldu. Ortanca yaş 2020 yılında erkeklerde 32,1, kadınlarda 33,4 olarak gerçekleşti.

Nüfus projeksiyonlarına göre, ortanca yaşın 2025 yılında 34,1, 2030 yılında 35,6, 2040 yılında 38,5, 2060 yılında 42,3 ve 2080 yılında 45,0 olacağı öngörüldü.

Yaşlı Bağımlılık Oranı 2020 Yılında Yüzde 14,1

Çalışma çağındaki yüz kişiye düşen yaşlı sayısını ifade eden yaşlı bağımlılık oranı, 2015 yılında yüzde 12,2 iken bu oran 2020 yılında yüzde 14,1'e yükseldi. Nüfus projeksiyonlarına göre, yaşlı bağımlılık oranının 2025 yılında yüzde 16,4, 2030 yılında yüzde 19,6, 2040 yılında yüzde 25,3, 2060 yılında yüzde 37,5 ve 2080 yılında yüzde 43,6 olacağı öngörüldü.

Türkiye, Yaşlı Nüfus Oranına Göre Sıralamada 167 Ülke Arasında 66. Sırada

Nüfus tahminlerine göre 2020 yılı için dünya nüfusunun 7 milyar 693 milyon 348 bin 454 kişi, yaşlı nüfusun ise 729 milyon 887 bin 660 kişi olduğu tahmin edildi. Bu tahminlere göre dünya nüfusunun yüzde 9,5'ini yaşlı nüfus oluşturdu. En yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ilk üç ülke sırasıyla yüzde 33,5 ile Monako, yüzde 28,5 ile Japonya ve yüzde 22,9 ile Almanya oldu. Türkiye, 167 ülke arasında 66. sırada yer aldı.

Bir Birey 65 Yaşına Ulaştığında Yaşamı Beklenen Ömür Ortalama 18 Yıl

Hayat Tabloları, 2017-2019 sonuçlarına göre, doğuştan beklenen yaşam süresi Türkiye geneli için 78,6 yıl, erkekler için 75,9 yıl ve kadınlar için 81,3 yıl oldu. Genel olarak kadınlar erkeklerden daha uzun süre yaşamakta olup, doğuştan beklenen yaşam süresi farkı 5,4 yıl oldu.

Türkiye'de 65 yaşına ulaşan bir kişinin kalan yaşam süresi ortalama 18,0 yıl oldu. Erkekler için bu sürenin 16,3 yıl, kadınlar için 19,6 yıl olduğu gözlemlendi. Diğer bir ifade ile 65 yaşına ulaşan kadınların erkeklerden ortalama 3,3 yıl daha fazla yaşayacağı tahmin edildi. Beklenen yaşam süresi 75 yaşında 11,0 yıl iken 85 yaşında 6,0 yıl oldu.

Yaklaşık Her 4 Haneden Birinde En Az Bir Yaşlı Fert Bulunuyor

Türkiye'de 2020 yılında toplam 24 milyon 604 bin 86 haneden 5 milyon 903 bin 324'ünde yaşlı nüfus olarak tanımlanan, 65 ve daha yukarı yaşta en az bir fert bulunduğu görüldü. Diğer bir ifadeyle, hanelerin yüzde 24,0'ında en az bir yaşlı fert yaşadığı görüldü.

Türkiye'de 1 Milyon 478 Bin 346 Yaşlının Tek Başına Yaşıyor

En az bir yaşlı fert bulunan 5 milyon 903 bin 324 hanenin 1 milyon 478 bin 346'sını tek başına yaşayan yaşlı fertler oluşturdu. Bu hanelerin yüzde 75,3'ünü yaşlı kadınlar, yüzde 24,7'sini ise yaşlı erkekler oluşturdu.

Yaşlı Nüfus Oranının En Yüksek Olduğu İl Sinop Oldu

Yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu il, 2020 yılında yüzde 19,8 ile Sinop oldu. Bu ili yüzde 18,6 ile Kastamonu, yüzde 17,1 ile Artvin izledi. Yaşlı nüfus oranının en düşük olduğu il ise yüzde 3,4 ile Şırnak oldu. Bu ili yüzde 3,6 ile Hakkari, yüzde 4,0 ile Şanlıurfa izledi.

Yaşlı nüfus oranı il düzeyinde yıllara göre incelendiğinde, toplam nüfus içinde yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu il sayısı 2015 yılında 6 iken, 2020 yılında 18 oldu. Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranının en yüksek olacağı il sayısının 2025 yılında 33'e çıkacağı tahmin edildi.

Toplam nüfus içinde yaşlı nüfus oranının yıllara göre en düşük olduğu illerin, genç nüfus yapısına sahip olan Şanlıurfa, Şırnak ve Hakkari olduğu görüldü.

Türkiye'de 100 Yaş Ve Üzerinde 5 Bin 780 Yaşlı Var

Yaşlı nüfusun yüzde 0,1'ini oluşturan 100 yaş ve üzerindeki yaşlı kişi sayısı, 2020 yılında 5 bin 780 oldu. Türkiye'de 100 yaş ve üzerinde en fazla yaşlıya sahip ilk üç il sırasıyla 800 kişi ile İstanbul, 267 kişi ile Ankara ve 262 kişi ile İzmir iken en az yaşlıya sahip ilk üç il ise sırasıyla 5 kişi ile Bayburt, 6 kişi ile Bartın ve 7 kişi ile Ardahan oldu.

Eğitilmiş Yaşlı Nüfus Oranı Arttı

Okuma yazma bilmeyen yaşlı nüfus oranı, 2015 yılında yüzde 21,9 iken 2019 yılında yüzde 16,9'a düştü. Okuma yazma bilmeyen yaşlı kadınların oranının, 2019 yılında yaşlı erkeklerin oranından 4,8 kat fazla olduğu görüldü. Okuma yazma bilmeyen yaşlı kadınların oranı yüzde 26,0 iken yaşlı erkeklerin oranı yüzde 5,4 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Eğitim durumuna göre yaşlı nüfus incelendiğinde, 2015 yılında yaşlı nüfusun yüzde 43,0'ı ilkokul mezunu, yüzde 5,2'si ortaokul veya dengi okul/ilköğretim mezunu, yüzde 5,6'sı lise veya dengi okul mezunu, yüzde 5,4'ü yükseköğretim mezunu iken 2019 yılında ilkokul mezunu olanların oranı

yüzde 45,5'e, ortaokul veya dengi okul/ilköğretim mezunu olanların oranı yüzde 7,3'e, lise veya dengi okul mezunu olanların oranı yüzde 7,5'e, yükseköğretim mezunu olanların oranı ise yüzde 7,0'a yükseldi.

Yaşlı nüfusun eğitim durumu cinsiyete göre incelendiğinde, cinsiyetler arasında önemli farklılıklar olduğu gözlemlendi. Bitirilen tüm eğitim düzeylerinde yaşlı erkek nüfus oranınının yaşlı kadın nüfus oranından daha yüksek olduğu görüldü.

Yaşlı nüfus yasal medeni duruma göre incelendiğinde, cinsiyetler arasında önemli farklılıklar olduğu görüldü. Yaşlı erkek nüfusun 2020 yılında yüzde 1,2'sinin hiç evlenmemiş, yüzde 83,8'inin resmi nikahla evli, yüzde 3,4'ünün boşanmış, yüzde 11,6'sının eşi ölmüş olduğu görülürken yaşlı kadın nüfusun yüzde 2,6'sının hiç evlenmemiş, yüzde 45,8'inin resmi nikahla evli, yüzde 3,8'inin boşanmış, yüzde 47,7'sinin ise eşi ölmüş olduğu görüldü.

Yaşlı Nüfusun Yoksulluk Oranı Yüzde 14,2 Oldu

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 60'ına göre hesaplanan yoksulluk oranı, 2015 yılında Türkiye geneli için yüzde 21,9 iken 2019 yılında yüzde 21,3 oldu. Bu oran, yaşlı nüfus için 2015 yılında yüzde 18,3 iken 2019 yılında yüzde 14,2 oldu.

Yaşlı nüfusun yoksulluğu cinsiyete göre incelendiğinde, yoksul yaşlı erkek nüfus oranı 2015 yılında yüzde 17,8 iken 2019 yılında yüzde 12,1 oldu. Yoksul yaşlı kadın nüfus oranı ise 2015 yılında yüzde 18,6 iken 2019 yılında yüzde 15,9 oldu.

Yaşlı Nüfusun İşgücüne Katılma Oranı Yüzde 12,0 Oldu

İşgücü istatistiklerine göre, işgücüne katılma oranı 2015 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus için yüzde 51,3 iken 2019 yılında yüzde 53,0'a yükseldi. Bu oran yaşlı nüfus için 2015 yılında yüzde 11,9 iken 2019 yılında yüzde 12,0 oldu. İşgücüne katılma oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkek nüfusta 2019 yılında yüzde 20,1 iken yaşlı kadın nüfusta yüzde 5,6 oldu. Yaşlı nüfustaki işsizlik oranınının 2015 yılında yüzde 2,5 iken 2019 yılında yüzde 3,1 olduğu görüldü.

Çalışan Yaşlı Nüfusun Yüzde 64,7'si Tarım Sektöründe

İşgücü istatistiklerine göre, istihdam edilen yaşlı nüfusun sektörel dağılımı incelendiğinde, 2019 yılında yaşlı nüfusun yüzde 64,7'sinin tarım, yüzde 28,1'inin hizmetler, yüzde 5,3'ünün sanayi, yüzde 1,9'unun ise inşaat sektöründe yer aldığı görüldü.

Yaşlı Nüfusun Obezite Oranı Arttı

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre boy ve kilo değerleri kullanılarak hesaplanan vücut kitle indeksi incelendiğinde, 2010 yılında 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusta obezite oranı yüzde 22,9 iken bu oran 2019 yılında yüzde 29,0 oldu. Yaşlı nüfusun obezite oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2010 yılında yüzde 15,2 iken bu oran 2019 yılında yüzde 19,9, yaşlı kadınlarda 2010 yılında yüzde 30,5 iken 2019 yılında yüzde 36,2 oldu.

Diğer taraftan, 2010 yılında yaşlı nüfusta normal kilolu olanların oranı yüzde 36,6 iken bu oran 2019 yılında yüzde 30,3 oldu. Normal kilolu yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2010 yılında yüzde 40,2 iken bu oran 2019 yılında yüzde 34,9, yaşlı kadınlarda 2010 yılında yüzde 33,0 iken 2019 yılında yüzde 26,7 oldu.

Banyo Yapma/Duş Almada Zorluk Yaşayan Yaşlı Nüfus Oranı Yüzde 22,1

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre 2014 yılında yaşlı nüfus içinde banyo yapma/duş almada zorluk yaşayanların oranı yüzde 19,1 iken bu oran 2019 yılında yüzde 22,1 oldu. Banyo yapma/duş almada zorluk yaşayan yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında yüzde 11,9 iken bu oran 2019 yılında yüzde 14,5, yaşlı kadınlarda 2014 yılında yüzde 24,6 iken 2019 yılında yüzde 28,0 oldu.

Diğer taraftan, 2014 yılında yaşlı nüfus içinde yatağa girme/kalkma veya sandalyeye oturma/kalkmada zorluk yaşayanların oranı yüzde 19 iken bu oran 2019 yılında yüzde 20,6 oldu. Yatağa girme/kalkma veya sandalyeye oturma/kalkmada zorluk yaşayan yaşlı nüfusun oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014

yılında yüzde 13,2 iken bu oran 2019 yılında yüzde 14,0, yaşlı kadınlarda 2014 yılında yüzde 23,4 iken 2019 yılında yüzde 25,9 oldu.

Her Gün Tütün Mamulü Kullanan Yaşlıların Oranı Yüzde 10,5

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre 2014 yılında yaşlı nüfus içinde her gün tütün mamulü kullananların oranı yüzde 9,3 iken bu oran 2019 yılında yüzde 10,5 oldu. Her gün tütün mamulü kullanan yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında yüzde 17,6 iken bu oran 2019 yılında yüzde 17,7, yaşlı kadınlarda 2014 yılında yüzde 3,0 iken 2019 yılında yüzde 4,9 oldu.

Diğer taraftan, 2014 yılında yaşlı nüfus içinde hiç tütün mamulü kullanmamış olanların oranı yüzde 58,5 iken bu oran 2019 yılında yüzde 59,4 oldu. Hiç tütün mamulü kullanmamış yaşlı nüfusun oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında yüzde 23,7 iken bu oran 2019 yılında yüzde 26,6, yaşlı kadınlarda 2014 yılında yüzde 85,3 iken 2019 yılında yüzde 85,2 oldu.

Yaşlılar En Fazla Dolaşım Sistemi Hastalıklarından Hayatını Kaybetti

Ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre, 2019 yılında ölen yaşlıların yüzde 41,5'i dolaşım sistemi hastalıkları nedeniyle hayatını kaybetti. Bu hastalığı ikinci sırada yüzde 15,3 ile iyi huylu ve kötü huylu tümörler ile solunum sistemi hastalıkları, üçüncü sırada ise yüzde 5,3 ile sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları takip etti.

Ölüm nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde, cinsiyetler arası en önemli farkın iyi huylu ve kötü huylu tümörlerde olduğu görüldü. İyi ve kötü huylu tümörler nedeniyle hayatını kaybeden yaşlı erkeklerin oranı yaşlı kadınların oranının yaklaşık iki katı oldu. İyi ve kötü huylu tümörler nedeniyle hayatını kaybeden yaşlı erkeklerin oranı yüzde 20,0 iken yaşlı kadınların oranı yüzde 10,7 oldu.

Alzheimer Hastalığından Ölen Yaşlıların Oranı Arttı

Ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre, Alzheimer hastalığından hayatını kaybeden yaşlıların sayısı, 2015 yılında 12 bin 59 iken 2019 yılında 13 bin 498'e yükseldi. Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı 2015 yılında yüzde 4,3 iken bu oran 2019 yılında da değişmedi.

Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerde azalış, kadınlarda artış olduğu görüldü. Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı 2015 yılında erkeklerde yüzde 3,4, kadınlarda yüzde 5,2 iken bu oranlar 2019 yılında erkeklerde yüzde 3,2'ye düşerken, kadınlarda yüzde 5,4'e yükseldi.

Mutlu Olduğunu Beyan Eden Yaşlı Bireylerin Oranı Yüzde 57,7 Oldu

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre, mutlu olduğunu beyan eden 18 ve daha yukarı yaştaki bireylerin oranı 2020 yılında yüzde 48,2 iken bu oran 65 ve daha yukarı yaştaki bireyler için yüzde 57,7 oldu. Yaşlı bireylerin genel mutluluk düzeyi cinsiyete göre incelendiğinde, 2020 yılında erkeklerin yüzde 56,1'i, kadınların ise yüzde 59,0'ı mutlu olduğunu beyan etti.

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre, yaşlı bireylerin 2015 yılında en önemli mutluluk kaynağı yüzde 66,8 ile aileleri, yüzde 16,5 ile çocukları, yüzde 7,3 ile torunları, yüzde 4,7 ile eşleri, iken 2020 yılında yüzde 66,9 ile aileleri, yüzde 16,9 ile çocukları, yüzde 6,8 ile torunları ve yüzde 5,4 ile eşleri oldu.

İnternet Kullanan Yaşlı Bireylerin Oranı 5 Kat Arttı

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre, İnternet kullanan 65-74 yaş grubundaki bireylerin oranı 2015 yılında yüzde 5,6 iken bu oran 2020 yılında yüzde 27,1'e yükseldi. İnternet kullanan yaşlı bireyler cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin kadınlardan daha fazla İnternet kullandığı görüldü. İnternet kullanan yaşlı erkeklerin oranı 2020 yılında yüzde 34,9 iken yaşlı kadınların oranı yüzde 20,4 oldu.

ŞEKER FABRİKALARI GİTTİ, SIRA ARAZİLERDE!

Fabrikalar Gibi Şeker Arazilerinin Satışı Da Vatana İhanettir

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba, TÜRKŞEKER'e ait Şeker Fabrikalarının arazilerinin yok pahasına satışını 'vatana ihanet' olarak değerlendirdi.

Özelleştirme idaresi tarafından alınan şeker fabrikalarının özelleştirme kararı ardından 'Şeker Vatandır Vatan Satılmaz' diyerek TÜRKŞEKER'e ait 25 fabrikayı tek tek gezen CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili Veli Ağbaba,"Şeker Fabrikalarına ait arazi satışlarını da fabrikalardan ayrı düşünmediklerini belirterek nasıl ki fabrikaların satışı vatana ihanetse, kamunun mallarının haraç mezat satışı da vatana ihanettir" dedi.

Ülkeyi Fabrika Arazilerinden Gelecek Paraya Bile Muhtaç Ettiler

Fabrikaların ve arazilerin satışı ile şekerin sadece adının kaldığını kaydeden Ağbaba, Resmi Gazete'de, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dair tebliğlerin yayımlandığını, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait altı ildeki binlerce metrekarelik toplam 18 arazinin satıldığı açıklandığını kaydederek, "Erzincan, Sivas, Kahramanmaraş, Muş, Yozgat ve Nevşehir illerindeki fabrika arazilerinin yok pahasına satılması bitip tükenmişliğin resmidir. Hazine o kadar kötü durumda ki fabrikalar yetmedi, arazilerden gelecek paraya göz dikmişler. 100-200 Bin liralık arazilerden gelecek paraya bile muhtaç bir ekonomi ile karşı karşıyayız" ifadelerini kullandı.

Kendi Çiftçisine Düşman Bir Zihniyet

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarından olan TÜRKŞEKER'in AKP iktidarları döneminde özelleştirildikten sonra hem kâr eden fabrikalarını özel sektöre kaptırdığını hem de mali yapısının bozulduğunu belirten Ağbaba, "Türkiye'nin en önemli sanayi tesisleri özelleştirme adı altında peşkeş çekildi. TÜRKŞEKER özelleştirilmeyen diğer fabrikalar da elden çıkarılsın diye bilerek ve istenerek zarar ettiriliyor. Kendi çiftçisine, kendi fabrikalarına, kendi üretimine düşman bir zihniyetle karşı karşıyayız" dedi.

AKP, Bu Ülkenin Başına Gelmiş En Büyük Felakettir

CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba; "Çok uzağa gitmeye gerek yok. AKP'yi anlamak için sadece şeker fabrikalarının satışına bakmak yeterli. AKP demek rant demek, talan demek, kamu mallarını peşkeş çekmek demektir. 25 Milletvekili arkadaşımızla TÜRKŞEKER'e ait fabrikaları teker teker dolaşıp, özelleştirmenin vatana ihanet olacağını haykırdık. Günlerce 'şeker vatandır vatan satılmaz' dedik. Ancak yerli ve milli edebiyatı yapan AKP, Türkiye'nin en yerli ve milli fabrikalarının satışından geri adım atmadı. Şimdi de Şeker Fabrikalarının arazilerini bitirmeye çalışıyorlar. AKP, bu ülkenin başına gelmiş en büyük felakettir" ifadelerini kullandı.

AKP, ANAYASAL SUÇ İŞLİYOR!

Pandemi bahanesiyle alkol satışını yasaklamak hem anayasaya aykırıdır hem de yaşam tarzına müdahaledir!

17 günlük 'tam kapanma' genelgesinde yer almamasına rağmen fiili olarak engellenmeye çalışılan alkol satışının şimdi de Valilikler İl Hıfzıssıhha Kurullarınca yasaklanmaya çalışılması hukuksuzdur.

AKP günlerdir pandemiye bahane ederek çıkardığı "tekel yasağı" üzerinden ülkede yeni bir gündem belirlemeye çalışıyor, salgını bahane ederek insanların yaşam tarzlarına doğrudan müdahale ediyor. Anayasa'da belirlenmiş haklar genelgelerle sınırlanamazken, günlerdir yasak açıklamaları yapıyor.

Şahsım Devleti mi? Hukuk Devleti mi?

Valilerin başkanlığında İl Hıfzıssıhha Kurullarından alınan kararlar, AKP'nin genelge ile yapamadığını, İl başkanı gibi çalıştırdığı Valiler eliyle yaptırmasıdır. Alınan bu kararlar, direkt özel yaşama, kişi hak ve hürriyetlerine müdahaledir.

Yazılı hiçbir yasa maddesine dayandırılmayan ve bu nedenle hukuka aykırılık söz konusuysen, yasağın alt yapısını hazırlamak için İl Hıfzıssıhha kurullarının kullanılması da ayrı bir tartışma konusudur. Tamamen keyfi tamamen hukuk dışı, alınan kararlar hukuk devleti değil çadır devleti kuralları!'nı ortaya koyuyor. 'Şahsım öyle istedi öyle olacak!' deniliyor.

Teokratik Devlet Özlemleri İfşa Olmuştur!

Bugün yaşananlar hepimize gösteriyor ki laik devletin düşmanlarının teokratik devlet özlemleri ifşa olmuştur, ortaya çıkmıştır.

Alkollü içeceklerin yasaklanması Anayasa'nın 14. Maddesine aykırıdır. Anayasa hükümlerinden hiçbirisi devlete veya kişilere, Anayasa ile tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesine ya da Anayasa'da belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Ve yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 18. Maddesine de aykırılık teşkil eder.

İnsanlar 17 Gün Ne Yiyecek Demeyenler Ne İçeceği Karşıyor!

Tüm işyerlerini bir kuruş destek vermeden kapatanlar, bu insanlar 17 gün ne yiyecek diye düşünmeyenler ne içeceğine de müdahale edemez. Kişi hak ve hürriyetlerine aykırıdır. Kimsenin özel yaşamına, ne yiyip içtiğine karışamazsın! Anayasa'da belirlenmiş hakları kafana göre çıkardığın bildirimlerle sınırlayamazsın!

Alkollü ürünler satış yasağı kararının salgınla mücadeleyle bir ilgisi yoktur, tamamen ideolojiktir, hayat tarzına müdahalesinin açıkça örneğidir. Alınan bu yasak kararları hiçbir şekilde kabul edilemez! Açıkça hukuka aykırıdır ve bununla ilgili gereken tüm itirazlarımızı tüm platformlarda yapacağız.

ÜLKE YÖNETİLMİYOR SAVRULUYOR!

Her alanda en dip noktaya vuran bir zihniyet ve liyakatsizliğin zirveye çıktığı bir yönetim anlayışı ile karşı karşıyayız! Yönetme becerisinden yoksun bu zihniyet, ülkedeki yaşam koşullarını hızla kötüleştiriyor!

Her alanda en dip noktaya vuran bir zihniyet ve liyakatsizliğin zirveye çıktığı bir yönetim anlayışı ile karşı karşıyayız. Kendi bakanlığına fahiş fiyattan dezenfektan satan eski bakana 'hizmetlerinden ötürü şükranlarını sunan' Cumhurbaşkanı Erdoğan, tam kapanma süresini ülkede geçirmeyi 'en kötü ihtimal' olarak tanımlıyor. Bu yönetim anlayışı ülkeye soykırımcı damgası vuran ABD Başkanına tepki olarak İncirlik ya da Kürecik üssünü kapatmak yerine ülkeyi tam kapatıyor!

Türkiye iktidarın salgını yönetmekteki beceriksizliği ve başarısızlığı ardından 1,5 yıl sonra tam kapanma sürecine girdi. 17 Mayıs'a kadar devam edeceği açıklanan bu süreçte getirilen istisnalar listesi sayfalar boyunca uzayıp giderken, uygulamaya ilişkin plansız-programsızlık sonucunda tamamı kırmızı dönen büyük kentlerden sahil bölgelerine, tatil beldelerine milyonlarca kişinin seyahat etmesiyle, tam kapanma bitiminde salgının tekrar pik yapması ihtimalini bile hesap edemediler.

Liyakatsiz ve yönetme becerisinden yoksun bir iktidar zihniyetinin ülkedeki yaşam koşullarını hızla kötüleştirdiği bir süreçle iç içeyiz. Yönetimin başındaki Cumhurbaşkanı Erdoğan dahi kendisine yöneltilen 'tam kapanmada nerede olacaksınız' sorusuna 'en kötü ihtimalle Türkiye'deyim' yanıtını vererek bilinçaltındaki ülkeyi ne kötü hale getirdiği gerçeğini kendisi itiraf ediyor.

Başında bulunduğu bakanlığa makamını, unvanını kullanarak fahiş fiyattan dezenfektan satan bakanı bile soruşturmayan, görevi kötüye kullanmaktan, kendi bakanlığını soymaktan hesap sormak, adalete hesap vermesinin yolunu açmak yerine 'gösterdiği başarılı hizmetlerden ötürü şükranlarını ifade ederek' görevden uğurluyor. Oysa şu anda İngiltere'de Başbakan Boris Johnson Başbakanlık konutunda yaptırdığı boya-badana ve yeni mobilya alımına ayrılan bütçeyi 58 bin sterlin aşığı için Başbakanlığı sallanıyor. Birleşik Krallık '58 bin sterlin nerede?' tepkileriyle çalkalanıyor. ABD Başkanının Türkiye'nin alınına 'soykırım' damgasını vurmasına üç gün sonra sadece 'üzüldüm' diye tepki veren CB Erdoğan, en azından İncirlik ya da Kürecik üssünü kapatarak ülkenin onurunu korumak yerine, yönetemediği salgının ulaştığı boyutlar yüzünden ülkeyi kapatıyor. Salgında 156 ülkeye bedava yardım ve destekle, Libya'ya 150 bin doz, Bosna-Hersek'e 50 bin doz aşı ve Tunus'a 5 milyon dolar hibeyle övünen iktidar kendi yurttaşlarını aşısız ve tam kapanmada 17 gün desteksiz, parasız kaderine terk ediyor. 12 milyon emekliye ise üç yıldır 1.000 TL olan bayram ikramiyesinde 12 dolarlık, 100 TL'lik artışı yeterli görüyor.

Türkiye, deneme-yanılma yöntemiyle, yalan-yanlış yasa düzenlemeleri ve valilerin keyfi kararlarıyla, genelgelerle yönetilecek bir ülke değildir. Giderek bırakınız ülkeyi, kendini yönetmekten, 24 saat sonrasını öngörebilmekten aciz konumundaki bu iktidar miadını doldurmuş, kendi kendisini imha etme noktasına gelmiştir.

Ülkeyi aydınlık ve esenliğe çıkartacak, kısa sürede tüm sorunların üstesinden gelinmesinin yolunu açacak tek seçenek milletin hakemliği ve bunun için de seçim sandığının önüne getirilmesidir. Umutsuzluk ve karamsarlığa kapılmaya hiç gerek olmadığı gibi, iktidarın da bunun dışında bir çıkışı ve seçeneği yoktur.

ANAYASAYA AYKIRI GENELGELERLE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER KISITLANAMAZ

Genelge Anayasa'ya, uluslararası sözleşmelere aykırıdır. İçişleri Bakanlığı'nın bu konuda bir işlem yetkisi yoktur. Kanunla düzenlenmesi gereken bir konu 'kamusal alanda görev yapan' kolluk kuvvetlerinin 'özel hayatın gizliliğini' ihlal etmesi gerekçesi ile genelge ile düzenlenemez ve yok hükmündedir. Temel hak ve hürriyetler engellenemez. Ses ve görüntü kaydı alınması engellenmesi, kişi hak ve özgürlüklerine genelgeler üzerinden doğrudan saldırıdır; gerçeğin gizlenmesi, haber alma hakkının yok sayılması, işkence ve kötü muamelede bulunan kolluk kuvvetini anayasaya aykırı şekilde korumak için bir sansür kılıfıdır.

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 27/04/2021 tarih ve 2021/19 sayılı "Ses ve Görüntü Kaydı Alınması" başlıklı Genelge ile yurttaşlarımıza ve basın mensuplarına yönelik bir sansür mekanizması ortaya konmuştur. 1 Mayıs'ta ülkenin farklı yerlerinden hak ve özgürlüklere müdahale, gözaltılar, yurttaşlarımıza ve

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

basın mensuplarına yönelik orantısız güç kullanımını içeren görüntüler gelmiş; genelge, 1 Mayıs'ta yaşanan polis müdahalesinin meşru sınırları aşması ve işkence ve kötü muameleye varacak müdahalelerin kaydedilmesinin engellenmesi ve "suçlu kamu görevlisini koruyan bir sansür" olarak büyük tepkiyle karşılanmıştır.

Keyfiyet, Hukuk Tanımazlık, Otoriterleşen Rejim

Tek kişilik Saray iktidarının ülkemizi içine sürüklediği durum ve demokratik, laik bir hukuk devletinde bu yaşananlar keyfiyetin, hukuk tanımazlığın, şahsım devletinin açık tezahürüdür; İnsan Hakları Eylem Planı'nın bir masal olduğunun kanıtıdır. Anayasal güvence altındaki hak ve hürriyetler genelgeler ile ayaklar altına alınmaktadır. Polis orantısız güç kullanacak, basın da yurttaşlar da susacak denilmektedir. Bu her şeyden önce demokrasinin tamamen ortadan kalktığı, tek kişilik şahsım anlayışının, otoriterleşen rejim hedefinin açıkça itirafıdır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun "Burada ne anayasa ne demokrasi ihlali vardır" açıklamasının doğruluk payı da gerçekliği de elbette yoktur. Genelge ile yaşam hakkı, işkence yasağı gibi temel hak ve özgürlüklerin ihlalini gizleme, orantısız güç kullanımını meşrulaştırma girişimleri kabul edilemez.

CHP Hak ve Özgürlüklerin Teminatı Olmaya Devam Edecek

Anayasamızda da yer aldığı gibi basın hürdür, sansür edilemez. Saraydaki şahsım iktidarı ve tüm beslemeleri bilmeliler ki milletimiz bunun hesabını mutlaka sandıkta soracaktır. Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkenin en zor zamanları dahil olmak üzere hak ve özgürlüklerin teminatı olmuştur, olmaya devam edecektir. Yurttaşlarımızın anayasal haklarını güçlendirecek ve haklarını milletimize teslim edeceğiz.

Genelge; Anayasaya ve Uluslararası Sözleşmelere Aykırı

- Genelgede yer alan hususlar toplumsal olaylarda görevlerini ifa etmekte olan basın mensuplarının özgürlüklerini kısıtlayacak ve hatta yerine getiremeyecekleri bir duruma sokacak niteliktedir. Bu hali itibarıyla genelge Anayasa'nın 28. maddesine aykırıdır.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 26. maddesi 'düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti' başlığı ile düzenlenmiştir. Madde niteliği itibarıyla ifade özgürlüğünü düzenlemektedir. Niteliği itibarıyla haber alma özgürlüğünü de bu madde kapsamına girmektedir. Genelgede kısıtlanmaya çalışılan konu da bu madde kapsamına girmekte ve genelge ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 13. maddesi temel hak ve hürriyetlerin ancak Anayasa'da belirlenen maddelerdeki sebeplerle ve sadece kanunla sınırlandırılabilceğini düzenlemiştir. Ancak genelge ile Anayasal hakların sınırlandırılmaya çalışılması söz konusu maddeye de aykırılık teşkil etmektedir.
- Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 10. maddesi 'ifade Özgürlüğünü' düzenlemektedir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasında 'ifade özgürlüğü kavramının haber ve görüş alma özgürlüğünü de kapsadığına' yer verilmiştir. Bu niteliği itibarıyla da genelge kanunların üstünde bir norm hiyerarşisine sahip olan uluslararası sözleşmelerde de yer alan hükümlere aykırılık teşkil etmektedir.
- Rize İkizdere'de kolluk görevlilerinin halkın üzerine kayaları yuvarlaması, 1 Mayıs eylemlerinde işkence ve kötü muamelelere varacak şekilde görev yapan kolluk kuvvetleri elbette ki suç işlemektedir. Suç işlenmesi halinde her vatandaşın müdahale etme ve çekim yapma hakkı var kabul edilmektedir. Kamusal alanda görev yapan kolluk kuvvetlerinin işledikleri suçun ispatı çekim yapmakla mümkün olabilmektedir. Genelgenin amacının 'suçlu kamu görevlisini korumak' ve 'işkence ve kötü muameleyi sansürlemek' olup olmadığı soru işaretidir. Engellenen barışçıl gösterileri, barışçıl toplantı ve gösterilere kolluk güçlerinin orantısız güç kullanımını, hukuka aykırı müdahaleleri, kötü muameleye maruz kalma durumlarını, yaralanmaları, kaçırılmaları, öldürülmeleri görünür kılmayı engelleyecek ve cezasızlığa hizmet edecektir. Aynı zamanda yurttaşların ve medyanın ihlallere görünürlük kazandırma ve demokratik denetim hak ve sorumluluklarını da ortadan kaldıracaktır.
- 5187 sayılı Basın Kanunu, 'Amaç ve Kapsam' başlıklı ilk maddesinden de anlaşılacağı üzere basın özgürlüğünü ve bu özgürlüğün kullanımını düzenlemektedir. Anayasa'nın 28. maddesindeki düzenlemeye uygun olarak basın mensuplarının görev yapması herhangi bir şekilde engellenemez. Ancak genelgede yer alan düzenleme ise bu haliyle Basın Kanuna da tümüyle aykırılık içermektedir.

BİR İNSAN HAKLARI EYLEM PLANI MASALI

Yazan: Şahsım İktidarı

Yer: Türkiye

CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "İnsan Hakları Eylem Planı"nı açıkladığı 2 Mart'tan bu güne yaşanan hak ihlallerine ilişkin rapor hazırladı. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkı, ifade ve basın özgürlüğü hakkı, yaşam hakkı ihlallerinin TİHV verileri baz alınarak derlendiği raporda "2 Mart'ta açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı (İHEP) Türkiye'de gerçekleşen hak ihlallerini gidermeyi bırakın azaltmayı bile sağlayamamıştır." dendi. Kamuoyuyla "Yazan: Şahsım İktidarı" alt başlığıyla paylaşılan "Bir İnsan Hakları Eylem Planı Masalı Raporu"nda İHEP'in insan hakları adına yeni bir şey katmadığı, hak ihlallerini önlemek şöyle dursun ihlallerin artarak devam ettiğine dikkat çekildi. Raporda İHEP açıklandıktan sonra geçen 60 gün içinde, günde en az bir defa toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, en az 2 kez düşünce ve ifade özgürlüğü hakkı ihlali yaşandığı tespitleri yer aldı.

İnsan Hakları Eylem Planı açıklanmasının haftası dolmadan 8 Mart günü kadın eylemlerine müdahaleler ve gecenin sabahında ev baskınları yapıldığı, CHP'nin il ve ilçe başkanlıklarına asılan "128 milyar dolar nerede?" pankartlarının indirildiği, fezlekeler, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklandığı, sosyal medya paylaşımları nedeniyle yurttaşların gözaltına alındığı ve daha birçok hak ihlalinin gerçekleşmeye devam ettiği yer aldı. İşte "Şahsım İktidarı"nın 2 aylık hak ihlalleri karnesi ve rapordan öne çıkanlar:

İHEP; İhlallerin Devam Edeceğinin Göstergesi

"Saray rejimi kendi yarattığı hak ihlallerine devam etmektedir. Yurttaşlarımız toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, ifade ve basın özgürlüğü ve yaşam hakkı, maddi ve manevi bütünlüğü ihlal ile işkence ve kötü muameleye maruz kalmaktadır. Saray rejimi yıllardır sistematik olarak anayasa ve uluslararası sözleşmelerde tanınan hakları yok etmekte, kullanılamaz hale getirmektedir. İHEP ile ne yapmayacağını ve neyi ihlal etmeye devam edeceğini söyleyen Erdoğan bir kez daha bizi yanıltmamış gece baskınları yok derken haftası dolmadan ev baskınları yaşanmış, afişlerimiz indirilmiş, hukuka aykırı "genelgeler" yayımlanmıştır

2 Mart 2021 – 1 Mayıs 2021 tarihleri arasında;

- 64 toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ihlali,
- 96 ifade ve basın özgürlüğü ihlali
- 101 yaşam hakkı, maddi ve manevi bütünlüğü ihlal ve işkence ve kötü muamele ihlali

Hak İhlallerinden Bazıları

- Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1579 güne uzatılmış oldu
- Mart 2021 ayı içerisinde 42 gazeteci hakim karşısına çıkmış ve 2 gazeteci de haklarında açılan soruşturma nedeniyle ifade vermiştir.
- İfade Özgürlüğü Derneği, kapsamında faaliyetlerini yürüten EngelliWeb sayfasının Mart ayı için verilerine göre Mart 2021'de engellenen içerik sayısı 43 oldu.
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne ilişkin ortak bir bildiri yayınlayan Türk Deniz Kuvvetleri'nden emekli 104 subaydan 10'u sabaha karşı evlerine baskın yapılarak gözaltına alındı, 4 emekli subay ise ifadeye çağrıldı. 14 kişinin evlerinde arama yapıldı.
- İçişleri Bakanlığı 6 Nisan 2021 tarihinde yaptığı bir açıklama ile Mart ayı içinde 5.478 kişi hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek işlem yapıldığını, 261 kişinin gözaltına alındığını ve 11 kişinin tutuklandığını duyurdu.
- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 29 Nisan 2021 tarihinde görüldü. Mahkeme Canan Kaftancıoğlu'nun 56.000 TL tazminat ödemesine karar verdi.
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG), 2021 yılının Mart ayında 7'si kadın, 3'ü çocuk, 4'ü göçmen olmak üzere en az 142 işçinin çalışırken yaşamını yitirdi.

- Ankara'da Kızılay meydanına yürümek isteyenlere polis müdahale etti. Ankara'da 1 Mayıs kutlamasında 41 kişi gözaltına alındı.
- İzmir'in Konak, Bornova ve Buca ilçelerinde 1 Mayıs kutlamalarına polis müdahale etti. 18 kişi gözaltına alındı.

İKTİDAR KAMUDA KIYIMA HAZIRLANIYOR, YASAKLAR DIŞINDA İCRAATI KALMADI

İktidarın 19 yılın sonunda sadece kaos ve kargaşa üretiyor, yasaklarla yönetme çabasına giriyor. Öylesine yönetim zafiyeti içindeler ki, tek yaptıkları her şeyi yasaklamak. Ancak bunda bile beceriksizliğin zirvesine çek yasağı ile çıktılar. İktidar vekilleri altına imza attıkları yasanın içeriğinden bihaber! Saraydan gelen her şeyi gözü kapalı imzalayıp mecliste el kaldırıyorlar.

Bir dönemin siyahi mizah simgesi haline gelen 'Okullar olmasaydı Milli Eğitimi ne güzel yönetirdik' yaklaşımı bu iktidarla gerçeğe dönüştü, içeride ve dışarıda ne yapacağını bilemez bir yönetim görüntüsü gizlenemez hale geldi. 39 yıllık kamu çalışanları disiplin yönetmeliğini değiştirerek kendisini Büyükşehir Belediyelerini de kapsayacak şekilde yaklaşık 5 milyon memurun birinci derece sicil amiri ilan eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, anlaşılan yakında muhalefet belediyeleri ve kamu kurumlarında personel kıyımı başlatacak. İktidar yanlısı ya da AK Parti ve iktidar ortağı MHP'den referansı olmayanlar, düzmece disiplin soruşturmalarıyla tasfiye edilerek açlığa mahkûm edilecek. İktidarın çaresizlik ve acizlik içinde olduğu, yükselen toplumsal tepki ve hoşnutsuzluk kasırgası karşısında tek çözüm icraatının her şeyi yasaklamak olduğu görülüyor. 1 Mayıs anmalarını ve işçi bayramını valilikler eliyle yasaklayan iktidar, yüzlerce kişiyi gözaltına alırken, bir gün öncesinde de Emniyet Genel Müdürlüğü demokratik hak arama eylemleri, protesto gösterilerine polisin müdahalesi sırasında ses ve görüntü kaydı alınmasını yasakladı. Uygur demokratik ülkelerde bırakın gazetecilerin, yurttaşların ses ve görüntü almasının men edilmesini, tam aksine polisin kendi kaskında ve üniformasında bile kamera var. Yaptığı her türlü eylemi, gözaltı girişimi, müdahalesi doğrudan üzerinde taşıdığı kamerayla kayda alınıyor. Sözde salgında destek için torba yasayla bir ay süreyle bankalara çek ibrazını ve tahsilini yasakladılar. Kendi çıkarttıkları yasakla ekonomiyi, banka sistemini, nakit akışını kilitlediler. Kaos yarattılar. Alelacele yürürlüğe konulan düzenlemeyi sabah alkışlarla karşılayan iş dünyası, bir saat sonra bankalar karşılığı olan çekleri de yasak gerekçesiyle geri çevirmeye başlayınca feryada başladı. Daha da vahimi, iktidar yasayla getirdiği çek yasağını hukuksuz bir şekilde genelge ve tebliğle kaldırma telaşına kapılınca, bankaları ve çek alacaklılarını yasa karşısında suçlu konumuna düşürüp, yargılanma, tazminat ve ceza faizi ödeme riskiyle karşı karşıya bıraktı. Artık Cumhurbaşkanı kararları birbiriyle çeliştiği için sıklıkla değiştirildikçe, yasalara ve anayasaya aykırı bakanlık genelgelerine koydukları yasaklarla ülkeyi yönetmeye giriştiler.

Tek kişiye endekli sistem, koskoca ülkenin dinamizmine, hayatın akışına, halkın ihtiyaçlarına yanıt vermekte yetersiz kaldığı için bu kez valiler, kaymakamlar, il müdürleri genelge çıkartarak yasakları yerelleştirmeye yöneldi. Hukuka ve temel haklara aykırı olduğunu bildikleri için bazı yasakları genelgelere koyamayan iktidarın valileri, bu kez Cumhurbaşkanı'nın basın açıklamalarını, İçişleri Bakanının televizyon programlarındaki sözlerini gerekçe göstererek yasakları yasallaştırma yoluna gidiyor. Yasa, genelge, tebliğ yazmaktan aciz, liyakatsiz bürokrasinin elinden beslenen yönetim kargaşası, sözlü fermanlarla örtülmeye çalışılıyor. 19 yıl önce yolsuzluk, yoksulluk, yasaklarla mücadele vaadiyle iş başına gelen iktidar, yolsuzlukları her alanda tepeden tırnağa sıradanlaştırdı. Yolsuzluğa bulaşanları savunup, sahiplenir hale geldi. Soğan-patates kuyrukları, askıda ekmek ve kafalara atılan çaylarla yoksulluğu ülkenin en ücra köşesine kadar yaydı. Şimdi tek icraatı, 20 yıl önce AK Parti programında yok etmeyi vaat ettiği yasaklara sarılmak, her alanda yaygınlaştırıp, genişleterek ülke yönetmek. İktidarın kendisi de miadını doldurup uzatmaları oynadığının ve ilk seçimde yolcu olduğunun farkında!

İKLİM KRİZİ İLE MÜCADELE EDİLMEZSE TÜRKİYE'DE GSHİY'NİN YÜZDE 10,3'Ü KAYBEDİLECEK

Yeni bir çalışma, iklim kriziyle yeterince mücadele edilmediği durumda dünya ekonomisinin önümüzdeki 30 yıl içerisinde %18 küçülebileceğini ortaya koyuyor. Türkiye ise, önlem alınmadığı takdirde, GSHİY'nin yaklaşık %10,3'ünü kaybetme riski taşıyor.

Swiss Re Enstitüsü tarafından oluşturulan İklim Ekonomisi Endeksi, Paris Anlaşması'nda belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla kararlı adımların atılması durumunda küresel ekonomi üzerindeki baskının azalabileceğini gösteriyor. Bu senaryo, günümüzde sunulan taahhütlerin güçlendirilmesini gerektiriyor. Net sıfır emisyonlu ekonomiye geçişin hızlandırılmasında kamu kurumları ve özel sektörün önemli rol oynaması gerekiyor.

Küresel ekonominin karşılaştığı uzun vadeli tehditlerin en büyüğünü iklim değişikliği oluşturuyor. Herhangi bir hafifletici önlem alınmadığı durumda, küresel sıcaklıkların 3°C'nin üzerinde artması mümkün görünüyor. Bu durum, dünya ekonomisinin önümüzdeki 30 yıl içerisinde %18 küçülmesi anlamına geliyor. Swiss Re Enstitüsü, dört farklı sıcaklık artışı senaryosu uyarınca, 48 ülkenin ekonomisinin iklim değişikliğinin süregelen etkilerinden ne şekilde etkileneceğini değerlendirmek üzere stres testi yöntemini uyguluyor. Küresel ısınma, hava koşullarına bağlı doğal afetlerin etkisini şiddetlendirdiği için, ciddi gelir ve verimlilik kayıplarına yol açabiliyor. Örneğin, deniz seviyesinin yükselmesi, verimli şekilde kullanılacak arazilerin kaybına neden oluyor ya da ısı artışı ürün kaybına sebep olabiliyor. Artan sıcaklıklardan en fazla Ekvatorial bölgelerdeki gelişmekte olan ülkelerin etkileneceği öngörülüyor.

Dünyanın En Büyük Ekonomilerinin GSYİH'si 30 Yıl İçerisinde %10'luk Kayıp Yaşayabilir

Küresel ısınmanın 3,2°C artış gösterdiği olumsuz senaryoda Çin'in, yüzyılın ortasına kadar GSYİH'sinin yaklaşık dörtte birini (%24) kaybetmesi öngörülüyor. ABD, Kanada ve İngiltere ekonomilerinin hepsinin yaklaşık %10'luk kayıp yaşaması bekleniyor. Isı artışından Avrupa biraz daha fazla etkileniyor (%11). Finlandiya veya İsviçre gibi ülkelerin ekonomileri daha az etkilenirken (%6), Fransa veya Yunanistan gibi ülkelerin ekonomilerinde ise daha fazla (%13) etkili olacağı öne sürülüyor.

Türkiye ise Paris Anlaşması'na uyumlu hedefler benimsemesi halinde GSYİH'de kayıp riskini %2,5 ile sınırlandırabilirken, önlem alınmadığı takdirde, GSHY'nin yaklaşık %10,3'ünü kaybetme riski taşıyor.

Swiss Re Enstitüsü'nün Yönetim Kurulu Başkanı Thierry Léger, "İklim riskleri; toplumların, şirketlerin ve bireylerin tamamını olumsuz etkiliyor. 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun, özellikle iklim değişikliğinden en çok etkilenen bölgelerde artış göstererek, yaklaşık 10 milyara ulaşması bekleniyor. Bu durum, risklerin azaltılması ve net sıfır hedefine ulaşılması amacıyla hemen harekete geçmemizi gerektiriyor. Kısa zaman önce yayımladığımız biyolojik çeşitlilik endeksimizde, doğa ve ekosistem hizmetlerinin ekonomiye önemli fayda sağladığını ortaya koyuyoruz. Ancak bu kaynaklar aynı zamanda yoğun tehdit altında bulunuyor. Bu nedenle iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybı, sağlıklı bir ekonomi ve sürdürülebilir geleceğin sağlanması için bir arada ele almamız gereken zorluklar" dedi.

İKİZDERELİLER, CENGİZİN TAŞ OCAĞINA KARŞI DİRENİYOR

Rize, İkizdere'de sınırlarında bulunan İşkencedere Vadisinde yapılmak istenen taş ocağı projelerine karşı, Cevizli ve Güldere Köylerindeki yurttaşlar tarafından mücadele edilmektedir.

CHP Rize İl ve ilçe örgütleri her gün İkizdereli yurttaşları ziyaret etmektedirler. 25 Nisan'da CHP Giresun Milletvekili Necati Tıgılı, PM Üyesi Sevgi Kılıç, 28 Nisan'da tarafım ve Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu alana giderek incelemelerde bulunulmuştur.

Yurttaşların en büyük kaygısı, 29 Nisan sonrasındaki kapanmanın, şirket tarafından fırsata çevrilmesi üzerine olmuştur. Bu nedenle, alanda her gün CHP'li milletvekilleri tarafından nöbet tutulması kararlaştırılmıştır. Akabinde, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal alana giderek yurttaşlara destek vermişlerdir. Mehmet Bekaroğlu ve Mahmut Tanal'ın alandaki nöbeti devam etmektedir. Nitekim, 1 Mayıs ve 2 Mayıs tarihlerinde iş makineleri ile ağaç kesimleri yapılmış yurttaşlar gözetimine alınmıştır.

2 Mayıs'ta Mehmet Bekaroğlu ve Mahmut Tanal'ın da dahil olduğu 30 civarında yurttaş topluluğu, söz konusu ağaç kesimleri, derede yaşanan kirlilik ve bu süreçteki diğer suç teşkil eden eylemler ile ilgili suç duyurusunda bulunmuşlardır.

Vadide Birden Fazla Taş Ocağı Projesi Var

İkizdere'de günlerdir direniş sergileyen yurttaşlar, Cevizlik Bazalt Ocağı isimli proje kapsamında ağaç kesimi yapılmasını engellemeye çalışmaktadırlar. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün proje sahibi olarak ÇED sürecini işlettiği proje, sonraki süreçte tarafından yapılan 21 B davet usulüyle yapılan ihale sonucunda Cengiz İnşaat devredilmiştir. Bu taş ocağından çıkarılması planlanan malzeme, İyidere Lojistik Limanı İnşaatı Projesi kapsamında deniz dolgusunda kullanılacak.

Ulaştırma Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü, ER:3396069 NUMARALI CEVİZLİK BAZALT OCAĞI projesi ile ilgili Rize Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne Proje Tanıtım dosyası sunmuş, 27 Ocak 2021'de proje için Gerekli Değildir kararı verilmiştir. ÇED Gerekli Değildir kararının iptali ile ilgili açılan dava Rize İdare Mahkemesi'nde görülmekte olup, henüz yürütmeyi durdurma talebiyle ilgili bir karar verilmemiştir.

Ulaştırma Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü, ÇED Gerekli Değildir kararından yaklaşık kırk gün sonra 8 Mart 2021’de, ER:3396069 NUMARALI CEVİZLİK BAZALT OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI yapmak için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na ÇED başvurusu yapmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 18 Mart 2021’de, **kapasite artışıyla ilgili ÇED başvurusunu mevzuata aykırılık nedeniyle geri çevirmiştir.**

Ulaştırma Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü 5 Nisan 2021 tarihinde, yine aynı bölgede, ER:3404341 NUMARALI GÜRDERE BAZALT OCAĞI isimli projeye ilgili Proje Tanıtım Dosyası sunmuştur.

ÜLKENİN TAPUSUNU CENGİZ'E VERDİLER

Halkın tepkisine rağmen İkizdere’deki taşocağı projesinde ısrarcı olan Cengiz her talanın altından çıkıyor. Ülkenin dört bir tarafında onlarca proje yürüten Cengiz, rant uğruna doğayı katlediyor.

Rize İkizdere’de Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından açılmak istenen Cengiz İnşaat’ın işleteceği taşocağına tepkiler sürüyor. Gözaltı ve baskılara rağmen mücadeleye devam eden yurttaşlar, taşocağının yapılması planlanan alanı terk etmiyor. Jandarma köylüleri iş makinelerinin yaklaşmasını ormanın içine kurduğu barikatlarla önlemeye çalışırken köylüler her gün yeni yollardan alana gitmeye uğraşiyor.

İkizdere’de yaşam alanlarını savunan yurttaşlara destek çığ gibi büyüyor. Çevre köylerden sanatçılara, barolardan siyasetçilere kadar ülkenin tüm kesimleri İkizdere’ye destek çağrısı yapıyor.

AKP’ye yakınlığıyla bilinen, 5’li çetenin güzide üyesi Mehmet Cengiz’in sahibi olduğu Cengiz Holding’in talan girişimi İkizdere’yle sınırlı değil. Kamudan aldıkları ihalelerle servetini katlayan Cengiz aynı zamanda ülkenin dört bir tarafında enerji santrali, maden, karayolları inşaatları gibi birçok projeye doğayı katlediyor. Dünya Bankası verilerine göre dünya üzerinde en fazla kamu ihalesi alan 10 şirket arasında olan Cengiz Holding, ülkenin her ormanında, deresinde, vadisinde karşımıza çıkıyor.

Haçapit Talan Edildi

İkizdere’deki mücadele sürerken sosyal medyadan yapılan paylaşımlar gözleri Cengiz İnşaat’ın farklı bir faaliyetine çevirdi. Paylaşımlarda Cengiz’in tahrip ettiği yerlerden biri olan ve İkizdere’nin komşu ilçesi Pazar’ın Haçapit köyü hatırlatıldı. Dört yıl önce Haçapit’te de tıpkı İkizdere’de olduğu gibi büyük bir mücadele yaşandı. Ancak o dönem köylüler taşocağına engel olamamıştı. Şimdi Haçapit halkı ve binlerce insan ‘İkizdere, Haçapit olmasın’ diye çağrı yapıyor.

Her Taşın Altında

Dereleri kurutan HES’ler, zehir saçan termik santraller, doğayı katletme uğruna yapılan otoyollar ve yandaşları zengin eden mega projelerin neredeyse hepsinde Cengiz’in imzası bulunuyor. Bakanlıklarda lisans, çevresel etki değerlendirme (ÇED) süreçlerine ‘takılmayan’ Cengiz, yargı kararlarına da takmıyor. Cengiz’in tüm projelerine ÇED gerekli değildir kararı ve ÇED olumlu kararları verilirken mahkemenin aleyhine verdiği kararlara rağmen faaliyetlerini sürdürüyor. Son olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Genel Müdürlüğü’nden İkizdere’ye gelen bir yetkili düzenledikleri bilgilendirme toplantısında protestoya uğradı. Bakanlık’ın proje tanıtım dosyasında Cengiz İnşaat isminin çıkmasına tepki gösteren İkizderelilerin avukatı Yakup Okumuşoğlu “Bakanlığı Cengiz İnşaat’a mı bağladınız? Bu devlet, Cengiz İnşaat’tan mı ibaret?” ifadelerini kullandı. Cengiz’in yıkım ve talan projelerinden bir kısmı şu şekilde:

Cengiz’in projelerindeki en büyük hukuksuzluklardan biri Çanakkale’nin Karabiga beldesinde yaşandı. Cengiz Holding-Alarko ortaklığındaki Cenal Entegre Enerji Santrali’ni hiçbir yargı kararı durduramadı. ÇED olumlu kararının iptaline rağmen faaliyetlerine devam eden santral, zeytinlik arazilere, konutlara, arkeolojik alanlara yakınlığıyla tartışma konusu olmuştu.

13 Milyon Ağaç Kesildi

Cengiz en büyük hançeri Kuzey Ormanları’na vurdu. Üçüncü köprü, İstanbul Havalimanı ve Marmara Otoyolu projeleriyle milyonlarca ağaç katledildi. Cengiz İnşaat’ın sadece İstanbul Havalimanı için kestığı ağaç miktarı 13 milyon.

Madende 1 Kişi Öldü

Geçen şubat ayında Artvin Arhavi’deki Cengiz Holding tarafından işletilen ve iş makinesinin devrilmesi sonucu bir işçinin hayatını kaybettiği taşocağının kapatılmasına ilişkin davanın sürdüğü ortaya çıkmıştı.

Hasankeyf'i Bitirdiler

Doğanın yanı sıra kültürel miraslara da göz diken Cengiz, Hasankeyf'i yok etme noktasına getirdi. UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesine girebilmek için gerekli 10 kriterden 9'unu yerine getirmesine rağmen, hükümet düzeyinde başvuru yapılmadığı için listeye giremeyen Hasankeyf, geçtiğimiz yıl yapımı tamamlanan İlisu Barajı'nın suları altında kaldı.

İlçe Sular Altında

Artvin'de, Çoruh Nehri yapılan ve ülkenin en yüksek barajı olan Yusufeli Barajı nedeniyle ilçe merkezi su altında kaldı.

Akkuyu'da da O İsim

Rus şirket Rasatom'un yaptığı Akkuyu Nükleer Santral'i'nin faaliyetlerinde Cengiz İnşaat da bulunuyor. Uzmanların felaket olarak yorumladığı santral'in Akkuyu Nükleer Santral'i'nin deniz hidroteknik yapılarının projelendirilmesi ve inşaatını Cengiz Holding yapıyor.

YÖNETİLEMİYEN DIŞ POLİTİKA EKSENİNDE ÜLKEMİZİN İTİBARI SAVRULUYOR!

İKTİDAR, TAVİZKÂR POLİTİKAYA YÖNELİYOR!

ABD Başkanı Biden, 40 yıl sonra soykırım ifadesini kullandı. İktidar, tavizkâr politikaya yöneliyor!

ABD Başkanı Biden, 23 Nisan'da Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yaptığı görüşmede 'önceden bildirimde bulunarak' 24 Nisan'da 1915 olayları için 40 yıl sonra soykırım ifadesini kullandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Biden'ın kendisini hastayken ziyaret etmesini de gündeme getirerek eskiye dayalı dostlukları olduğu sözleriyle karşılık verdi. Bu tavır, iktidarın tavizkâr bir politikaya yöneldiğini, ABD ile gerilimi tırmandırmamaya yöneleceğini gösteriyor.

ABD Başkanı Joe Biden'ın 24 Nisan'da 1915 olaylarının 106'ıncı yıl dönümü vesilesiyle yaptığı açıklamada yaşananlar için soykırım ifadesini kullanmasına karşı iktidarın üç gün rötarlı tepkisi oldukça düşük dozda, alttan alan ve Biden ile dostluğa atıfta bulunan bir açıklamayla geçiştirildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden'ın kendisine yaptığı bildirimden ötürü bu açıklamaya hazır olduğu, kabullenme ve sert tepki göstermeme tavrını benimsediği anlaşılıyor. İktidar medyasının adeta Cumhurbaşkanı'nın bu tavrını son derece olumlu bulan haber ve yorumları yanında muhalefeti tepkisizlikle itham etmeye yönelmesi de Biden'e yönelik yakınlaşma hazırlığı stratejisinin bir parçası olsa gerek.

- Joe Biden'ın uyguladığı diplomasiyi 'tebliğ et, ilan et, gözdağı vererek tepkileri peşinen bertaraf et' şeklinde yorumlamak mümkün.

Biden, göreve geldikten sonra benzer uygulamalardan ilkinin Suudi Arabistan Kralı Selman bin Abdülaziz el Suud'a yaptı. Suudi Kralını bir gün önce telefonla arayıp görüştüktan sonra ertesi gün Cemal Kaşıkçı cinayeti ile ilgili olarak Suudi Arabistan'ı doğrudan suçlayan ve bazı Suudi yetkililere yaptırım içeren raporu onaylayarak kamuoyuna açıkladı. Geçtiğimiz ay 13 Nisan'da Rusya Devlet Başkanı Putin ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi ve Ukrayna'da tansiyonun düşürülmesinin ele alındığı, Biden ile Putin'in önümüzdeki aylarda üçüncü bir ülkede bir araya gelebilecekleri açıklandı. Bu görüşmenin ertesi günü de Biden, Rusya'ya yönelik yeni yaptırım kararlarını imzalayarak uygulamaya koydu.

Biden, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a da aynı 'tebligat sürecini işletti. 23 Nisan'da arayıp, ertesi gün Ermeni soykırımını tanıyacağını, Türkiye'yi değil Osmanlı'yı sorumlu tutacağını, bu konuda Ermeni seçmenlere verdiği sözü yerine getireceğini bildirdi. 24 Nisan'da da bu bildirimini resmileştirdi. Biden'ın hemen ardından birkaç saat sonra ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken tarafından yapılan açıklamada Türkiye'nin S-400'ler konusunda somut adım atmasının beklendiği, ABD'nin bu konudaki tavrının değişmeyeceği dile getirildi. 23 Nisan'daki Biden-Erdoğan görüşmesinin hemen sonrasında aynı gece Kuzey Irak'taki PKK kamplarına yönelik Pençe harekâtının başlatılması da görüşmede bunun ele alındığını, PKK'yi hem destekleyen hem de terör örgütü olarak kabul eden Biden yönetiminin de buna karşı çıkmadığı anlaşılıyor. Diğer yandan geçtiğimiz hafta PYD-YPG-DG yöneticilerinin 'özel vize' ile ABD'ye ziyaretlerinin gündeme gelmesi ise Biden yönetiminin PYD-SDG'ye yönelik destek ve sempatisinin sürdüğü mesajını veriyor.

Yıllardır Tokyo Büyükelçisi olarak görev yapan eski AK Parti Milletvekili Murat Mercan'ın geçtiğimiz Aralık ayında Washington Büyükelçiliği'ne atanmasına karşılık, beş aydır hâlâ kendisine Beyaz Saray'dan randevu verilmedi. Dolayısıyla güven mektubunu sunmasına olanak sağlanmadığı için de Türkiye'nin Washington Büyükelçisinin halen resmi olarak diplomatik statü kazanamadı.

Biden'in süreci Osmanlı dönemine bağlamasına karşılık, ABD yönetiminin resmi olarak birinci ağızdan soykırım ifadesini kullanması ve tanınmasının bir takım hukuki sonuçları olabileceği yönünde de görüşler ABD medyasında dile getiriliyor. Daha önce bu konuda açılan tazminat, mal varlığı, taşınmazlara ilişkin davalar ABD mahkemelerince ABD devletinin bu yönde resmi bir söylemi ve politikasının olmadığı gerekçesiyle reddedilmiş, bazı davalar da düşmüştü. Şimdi bizzat ABD'de yürütme ve iktidarın birinci ağızdan bu kabulü ilan etmesi bu davaların da yeniden gündeme gelebileceğini ancak uluslararası hukuk çerçevesinde sonuç alınmasının güç olacağını gösteriyor.

Yine de Türkiye'nin bu davalarla uğraşmak zorunda kalması, enerjisini, parasal harcamalarını, temyiz süreçlerini beraberinde getirebilecek, yıllar sürecek sorunları Türkiye'nin karşısına çıkartabilecektir. Dolayısıyla Biden'in, başkanlık koltuğunda oturduğu sürece her 24 Nisan'da soykırım ifadesini içeren açıklamalar yapılacağını bugünden öngörmek durumundayız. Bu da Ermeni lobisini ve diasporasını önümüzdeki dönemde harekete geçirecektir.

Birleşmiş Milletlerin 2. Dünya Savaşı sonrasında kabul ettiği soykırım kararı Birinci Dünya Savaşını kapsamıyor ve Türkiye'ye karşı uluslararası hukuk açısından bir zorlayıcı süreç olanaklı görünmüyor. Anlaşılan Biden, açıklamasında Osmanlı dönemine vurgu yaparak bu doğrultuda tavır sergileyeceğini bildirmiş. Ancak iktidarın izlediği dış politikasına yönelik bir mesajın örtülü şekilde verilme istendiği düşünülebilir.

Dolayısıyla S-400'ler, F-35, Halkbank davası gibi bir şekilde çözülebilecek, farklı formüller üretilebilecek sorunlar ortada dururken, Biden'in Türkiye'nin kesinlikle kabullenemeyeceği, geri adım atamayacağı soykırım konusunu yeni bir sorun başlığı olarak gündeme taşınması, önümüzdeki süreçte Türkiye'yi siyasi, askeri ve bölgesel düzeyde sıkıştırmayı hedefleyen hamlelerin öncü mesajı gibi görünüyor. İktidarın Haziran'daki randevu karşılığında ılımlı tepki, sorunu büyütmemeye, dış politika ve ekonomideki kırılmalardan kaynaklı zafiyetlerden ötürü daralan manevra alanından ötürü olası taviz taleplerine fazla direnmeme tavrına yönelmesi kanımca hiç de şaşırtıcı olmaz.

Soykırımı resmen kabul ederek iktidarın tavrını test eden Biden, şu anda buradan umduğu sonucu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sergilediği tavırla elde etmiş görünüyor. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde Doğu Akdeniz, Kuzey Suriye, Libya, Kuzey Irak, Kıbrıs gibi konularda iktidarın Biden yönetimince yeni testlere tabi tutulacağını, tavizler talep edileceğini, sıkıştırılmak isteneceğini öngörmekteyim.

İKTİDARIN KÖŞEYE SIKIŞMIŞ-ÇARESİZLİK HALİNİ FIRSAT OLARAK GÖRENLER

İktidarın köşeye sıkışmış-çaresizlik halini fırsat olarak gören Biden'in yanı sıra, aynı durumun farkında olan diğer bölge ülkeleri de iktidarı taviz ve geri adıma zorlayacak hamleleri peş peşe gerçekleştiriyorlar. AB, Rusya, Yunanistan, Mısır, İsrail, Suudi Arabistan gibi diğer ülkeler de Türkiye'ye karşı kendi hamlelerini gerçekleştiriyorlar. Mısır'ın öne sürdüğü koşullara yönelik adımlarda son olarak NATO'daki Mısır vetosu da kaldırıldı!

Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye İlerleme Raporu'nda gündeme getirdiği yaptırım ve tam üyelik müzakerelerinin kesilmesi tavsiyesi yanında Avrupa Konseyi'nin de üyeliğin askıya alınması çağrısını bu çerçevede görmek gerektiğini daha önce dile getirdim. Biden'in 23 Nisan'daki telefon diplomasisinin hemen öncesinde Türkiye'nin F-35 programından çıkarıldığının resmi olarak duyurulması ve ödenen 1,5 milyar doların iadesi ya da akıbetinin ne olacağı konusunda cevap dahi verilmemesi, ABD'nin iktidara bakış açısını yansıtmaktadır.

CAATSA yaptırımlarının kapsamının genişletileceği ve Türkiye Savunma Sanayii'ne yönelik yaptırımlar konusunda üçüncü ülkelerin de sorumlu olacağını ilan edilmesi, önümüzdeki süreçte Türkiye'yi daha da sıkıştıracak, zorlayacak adımlarla ilgili bir işaret olarak görülmelidir.

Bu çerçevede Kanada'nın Türkiye'de üretilen İHA ve SİHA'lara yönelik elektronik parçaların satışını durdurması, Türkiye'ye ihracat yasağı getirmesi üzerinde dikkatle durulmalıdır. ABD'nin ATAK helikopterlerine motor teslimini askıya alması yanında, Milli Tank projesinde İngiltere ve Almanya ile yürütülen motor müzakerelerinin sonuçsuz kalması ve Güney Kore ile anlaşma çabasına girilmesi yine CAATSA yaptırımlarının bir diğer sonucudur. Her ne kadar Güney Kore ile anlaşmaya varıldığı dile getirilse de bu ülkenin de ABD'nin olası yaptırım tehdidi karşısında anlaşmadan vazgeçmesi kuvvetle muhtemeldir.

Kanada Türkiye'ye İHA-İHA parçası satışlarını ihracat yasakları kapsamına alırken, aynı konuda Rusya'nın sergilediği tutum da oldukça tehditkâr niteliktedir. Rusya Başbakan Yardımcısı Borisov, Türkiye'nin Ukrayna'ya SİHA satışlarına devam etmesi durumunda askeri ve teknolojik alandaki işbirliğinin gözden geçirileceğini,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

bundan zararlı çıkacak tarafın Türkiye olacağını açıkladı. Bunun yanı sıra Suriye ve Libya'da Türkiye açısından sıkıntılar yaşanabileceği tehdidini de örtülü şekilde dile getirdi.

Geçtiğimiz hafta Rus savaş uçaklarının Suriye'de Türkiye sınırına yakın bölgelerdeki TSK destekli Suriye Milli Ordusu (SMO) ve Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) mevzilerini bombalaması bu açıklamaların hemen ardından gerçekleşti.

- Salgın gerekçesiyle Türkiye'ye seyahat yasaklarını başlatan Rusya'nın, daha ağır korona tablosu içindeki Mısır'a uçuşları başlatma kararı alması ve Mısır'a turistik rezervasyonların başlatılması, Rus turistlerin Mısır'a yönlendirilmesi, üzerinde dikkatle durulması gereken bir gelişmedir. Rusya'nın Türkiye'yi siyasi, askeri ve ekonomik açıdan tavize zorlama baskısını artırdığını, bunu yakında yeni adımların izleyeceğini öngörmekteyim.

Mısır'ın normalleşme için öne sürdüğü koşullar ve talepleri doğrultusunda, Libya'ya Suriye'den götürülen paralı silahlı cihatçı milislerin geri çekilmeye başladığı yönündeki haberler, Mısır ve Arap medyası yanında Avrupa medyasında da yer alıyor. NATO bünyesindeki Akdeniz Diyalog Forumu'nda Mısır'a veto uygulayan iktidar bu vetoyu kaldırdığını ve Mısır'ı desteklediğini bildirdi.

Ülkemizin ulusal ve bölgesel çıkarları açısından doğru olduğunu ifade ettiğimiz bu adımlara karşılık, henüz Mısır'ın Doğu Akdeniz'de, Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile enerji anlaşmalarında, Doğu Akdeniz Enerji Forumu'nda, Yunanistan ile imzaladığı Deniz Sınırları Mutabakatı'nda Türkiye lehinde bir adımı ya da politika değişikliği söz konusu değil. Libya'daki tüm yabancı askeri güçlerin çekilmesi yönünde BM ve diğer ülkelerin yanı sıra özellikle Mısır'ın ısrarlı taleplerinin de yakında karşılanması bu açıdan şaşırtıcı olmaz.

İktidar Suudi Arabistan ile ilişkileri normalleştirmek için de peş peşe geri adımlar atıyor. Cemal Kaşıkçı cinayetinden sonra doğrudan Prens Selman'ı ve Suudi yönetimini itham eden, cinayete karışan Suudi yöneticilerin Türkiye'de yargılanması gerektiğini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, eski Başkan Trump'ın tavrı sonrası suskun bir tavra büründü. Biden'ın açıkladığı Kaşıkçı raporunda ise ses vermeme yoluna gitti. Ardından Suudi Arabistan'da yapılan yargılamalara saygı duyulduğu açıklandı.

Ancak Suudi yönetimi bir yandan Türk ihraç ürünlerine resmen ilan etmediği ambargoyla adeta Türkiye'ye ekonomik yaptırım uygularken, Suudi Arabistan'daki 8 Türk okulunu kapatma kararı aldı. İktidar yine tepki göstermedi.

Yunanistan, Güney Kıbrıs ve Fransa'nın baskısıyla AB'nin geçtiğimiz yıl Ekim zirvesinden bu yana gündemde tuttuğu yaptırım tehditlerinin ardından Doğu Akdeniz'deki tüm faaliyetlerde taviz verilerek askıya alındı. Bölgede bir tek sondaj ya da sismik araştırma gemisi kalmadı. Hepsi ya limanlarda demirli ya da Karadeniz'de görevlendirilmiş durumda. Buna rağmen AB yaptırımları hâlâ masada ve Haziran ayındaki liderler zirvesinin de gündeminde ilk sırada.

İsrail ile bir an evvel ilişkileri düzeltmek isteyen iktidar, İsrail Enerji Bakanını resmen Eylül ayında Türkiye'de düzenlenecek toplantıya davet ederek en üst düzey hamlesini yaptı. Mısır'ın İhvan taleplerinin peş peşe yerine getirilmesi gibi İsrail'in de normalleşme şart koştuğu Hamas liderlerinin Türkiye'de ağırlanması ve faaliyetlerine izin verilmesinin önlenmesi, Hamas yetkililerinin Türkiye'den çıkarılması taleplerinin karşılanmaya başladığı, Hamas üyelerinin peyderpey sınır dışı edilerek Katar'a gönderileceklerinin İsrail'e taahhüt edildiği dile getiriliyor. AB ve ABD'yi arkasına alarak Türkiye'yi Doğu Akdeniz'de ödün vermeye zorlayan, gemileri geri çektiren Yunanistan bir yandan silahlanmaya hız verirken diğer yandan da 9 ay olan zorunlu askerlik süresini 12 aya çıkartarak Yunan ordusunu takviye ediyor.

Sondaj ve doğal gaz aramalarının dışında Nükleer Enerji alanında da Türkiye'yi sıkıştırmak için yeni hamlelere girişiyor. AB ve ABD nezdinde yaptığı girişimlerle Akkuyu'da Rusya tarafından inşaatı devam eden Nükleer Santral'in Akdeniz için büyük bir nükleer tehdit oluşturduğu, yeni bir Çernobil faciasının yaşanabileceği teziyle Türkiye'yi bir başka açıdan baskı altına almaya, sıkıştırmaya yöneliyor.

Sıraladığım tüm bu gelişmeler iktidarın diplomatik ve akılcı öngöründen uzak şekilde yıllardır uyguladığı dış politikanın Türkiye'nin önüne çıkartmaya başladığı ve her gün bir yenisi eklenen faturalardan bazıları. Yakın gelecekte, önümüzdeki günlerde bu faturaların daha da kabarması, iktidarın daha fazla baskı altına alınarak, kuşatılması, tavizlere zorlanması söz konusu olacaktır.

KIBRIS'TA ÇÖZÜM AMACIYLA YAPILAN 5+BM TOPLANTISINDAN SOMUT BİR SONUÇ ÇIKMADI!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kıbrıs'ta çözüm amacıyla BM gözetiminde yapılan gayri resmi 5+BM toplantısından somut bir sonuç çıkmadı. Tarafların başta benimsedikleri tavizsiz, kendi çözümleri dışında müzakereye kapalı yaklaşım, yeni bir sürecin yollarını tıkadı. İktidar ve KKTC, Rauf Denktaş'ın yıllarca savunduğu eşit-egemen 2 devlet çözümünü şimdi kendi çözüm modeli gibi sunsa da, 2004'te Annan Planı'na evet kampanyası yürüten de yine bu iktidardır!

27-29 Nisan'da Cenevre'de gerçekleştirilen 5+BM formatındaki gayri resmi Kıbrıs görüşmeleri sonuçsuz şekilde dağıldı. BM Genel Sekreteri Guterres toplantı sonunda, "Kıbrıs sorunun çözümüne yönelik resmi görüşmelerin tekrar başlaması için yeterli ortak zemin bulamadık. Bir sonraki görüşme için olası en iyi koşulların yaratılması için devam edeceğiz" dedi.

Görüşmelerin önceliklerden farkı Türkiye ve KKTC'nin federasyon yerine yeniden egemen eşitliğe dayalı "iki devletli" çözüm modelini masaya getirmiş olmalarıydı. Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), çözüm modelinin BM Güvenlik Konseyi tarafından daha önce kararlaştırıldığı şekilde "federasyon" olduğunu savunuyor. Bundan geri adım atılmasının söz konusu olmadığını belirterek iki devletli çözümü gündemlerine bile almayacaklarını, hiçbir şekilde konuşmayacaklarını belirttiler. İki tarafın iki ayrı çözüm modelini savunması ve uzlaşya yanaşmaması Cenevre görüşmesini sonuçsuz bıraktı.

- Bu beklenmedik bir sonuç değildi. Daha önceki değerlendirmelerimde sürecin bu şekilde noktalanacağına yönelik öngörümü dile getirerek, tarafların baştan sergiledikleri bu tutumun çözüm ve müzakere kapılarını kapattığını ifade ettim. Nitekim sonuç bu şekilde oldu.

KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Cenevre Zirvesi'nin sonuçsuz kalmasını "tarihi bir adım" olarak yorumlarken, bunun gerekçesini ise Kıbrıs görüşmeleri tarihinde ilk kez "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile kalıcı ve sağlam bir anlaşmanın olabileceğini kayıtlara geçirdikleri" şeklinde açıkladı.

Görüşmeler sonrası açıklama yapan GKRY Cumhurbaşkanı Nikos Anastasiadis ise KKTC'nin 6 maddelik iki devletli çözüm önerisini "gerçekçilikten uzak bir hayal kırıklığı" olarak nitelendirdi.

Gelinen aşamada Kıbrıs sorununda yakın gelecekte bir çözüm umudu görünmüyor. Dolayısıyla Türkiye ve KKTC, iki devletli çözümün uluslararası alanda kabul görebilmesi için diplomatik girişimlerine hız vermek bunu bir kampanyaya dönüştürmek, KKTC'yi tanıyan devlet sayısını artırmak durumunda. Kaldı ki, iktidar her ne kadar bunun ilk kez kayda geçirildiğini, tarihi bir dönüm noktası olduğunu öne sürse de KKTC'nin ilk Cumhurbaşkanı rahmetli Rauf Denktaş'ın en baştan itibaren masaya getirdiği öneridir egemen iki devletli çözüm. KKTC'nin ilanı da zaten bu teze dayanmaktadır. O zaman da Türkiye bu çözüme sonuna kadar destek verdi. En son 2000'deki müzakerelerde de Denktaş yine aynı tezi gündeme getirip ısrarcı oldu ve o dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Denktaş ile ortak açıklama yaparak bunu dünyaya ilan etti.

Aksine AK Parti iktidara geldikten sonra iki devletli çözümde ısrardan geri adım atarak, Denktaş'ı dışladı. Federasyon ve ciddi toprak tavizlerini öngören Annan Planı'na destek vererek referandumda 'Evet' kampanyası yürüttü. Öyle ki, 2004 referandumunda, Türkiye'de TOBB'dan TESKOMB'a varana kadar tüm kuruluşları da devreye sokarak medyada KKTC halkını referandumda Annan Planı'na 'Evet' demeye, desteklemeye çağıran tam sayfa ilanlar yayınlattı. Nihayet Türk tarafı 'evet' derken, Rumlar 'hayır' dedi ve bir ay geçmeden de GKRY, AB tam üyeliğine alındı. İktidar şimdi 21 yıl sonra egemen-eşit iki devletli çözüm modelini kendilerinin ortaya çıkarttığı yeni bir şeymiş gibi sunarak buradan bir siyasi nema çıkartmayı hedefliyor.

BM Genel Sekreterinin 2-3 ay sonra tekrar gündeme getireceğini vurguladığı yeni girişime kadar, Türkiye Kıbrıs konusunda süratle yeni bir siyasi-diplomatik strateji belirleyerek hayata geçirmelidir. KKTC'nin uluslararası tanınması girişimlerine hız verilmeli, 3 ay sonra tekrar kurulacak masaya, çok daha güçlü, saygın ve en azından 4-5 ülke tarafından egemen devlet olarak tanınan bir KKTC ile birlikte oturulmalıdır.

KUZEY İRAK'A YÖNELİK OPERASYONLAR SÜRÜYOR!

Türkiye Irak'ın yeniden imarı için vaat ettiği 5 milyar doları henüz devreye sokamadı. Kuzey Irak'a yönelik operasyonlar sürüyor. Son olarak Bağdat yönetimi daha önce TPAO'ya verilen El Mansuriye doğalgaz sahası işletme ve geliştirme projesini iptal edip yeniden ihaleye çıkarttı ve sahayı Çinlilere verdi. Bu gelişme, TPAO açısından önemli bir kayıp olmanın yanında Türkiye-İrak ilişkilerinde de yeni bir irtifa kaybı!

Kuzey Irak'taki PKK kamplarına yönelik operasyonlar karadan ve havadan 23 Nisan'dan bu yana sürerken, Türkiye-İrak ilişkilerinde de yeni sıkıntılar yaşanıyor. Uzun süre Irak merkezi yönetimiyle ilişkileri sıkıntılı olan Türkiye geçtiğimiz yıl yeni Irak Başbakanı Mustafa Kazimi ile yeni bir sayfa açma girişiminde bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davet ettiği Başbakan Kazimi beraberinde oldukça kalabalık üst düzey bir heyetle Ankara'ya geldi. Ankara-Bağdat ilişkilerinin normal rayına oturtulması, Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattının yeniden tam kapasiteye ulaştırılması, Bağdat üzerindeki İran nüfuzunun nispeten kırılması, PKK'ya karşı ortak

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

terörle mücadele gibi başlıklar altında yığılan sorunların aşılması adına Kazımı'nın Ankara ziyareti önemliydi. Ayrıca Irak'ın yeniden imarı ve inşası için geçtiğimiz yıllarda Kuveyt'te düzenlenen uluslararası toplantıda en büyük yardım vaadinde bulunan ülke 5 milyar dolar ile Türkiye idi. O günden bu yana ilişkilerdeki sıkıntılar nedeniyle bu destek devreye giremedi. Başbakan Kazımı'nın Ankara ziyaretinde Cumhurbaşkanı 5 milyar dolarlık desteğin de en kısa sürede kullanıma sunulacağı vaadini dile getirdi. Beş aydan bu yana Bağdat ile Ankara arasındaki ilişkilerde umulan ilerleme sağlanamadı. Irak'ın El Mansuriye bölgesindeki zengin doğalgaz yataklarının işletilmesi ve geliştirilmesini Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) veren sözleşme iptal edilerek söz konusu doğal gaz sahaları yeniden ihaleye çıkartıldı. TPAO'nun aldığı sahada başlangıçta günlük 2,8 milyon metreküp doğalgaz çıkarılması ve günlük üretim miktarının 10 milyon metreküpe çıkarılması hedefleniyordu. TPAO Irak'ta artan terör olayları nedeniyle doğalgaz sahasındaki çalışmalarını durdurdu. Bağdat yönetimi doğalgaz çıkarılması ve sahadaki çalışmaların sürdürülmesi çağrılarını karşılık gelmediği gerekçesiyle TPAO'nun kontratını iptal ederek sahayı yeniden ihaleye çıkarttı. İhalenin Çin enerji şirketi Sinopac'a verildiği ve sözleşme imzalandığı Bağdat yönetimi tarafından açıklandı. Hem TPAO hem de Türkiye Irak'taki devasa doğalgaz sahasının işletilmesi ve doğalgaz üretimi olanağını yitirirken, Çin şirketinin gelip sahayı kapatması ve en az 49 yıl işletmesini üstlenmesi ülkemiz adına ciddi bir kayıp!

Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi'nin Mart ayında Türkiye'nin de aralarında yer aldığı 6 bölge ülkesini kapsayan ziyaretinde diğer sınır komşumuz İran ile de 25 yıllık 400 milyar dolar tutarında ekonomik-stratejik-enerji ve yatırım işbirliği anlaşması imzalanmıştı.

Tarihi ve kültürel bağlarımız olan Irak ile gelinen noktada TPAO'nun sözleşmesinin feshedilerek, ihalenin Çin'e verilmesi de ayrıca ikili ilişkiler açısından üzerinde durulması gereken ve ülkemizin kayıplarını büyüten bir sonuç. **Irak'ta yaşanan bu son gelişme, iktidarın izlediği dış politikanın ortaya çıkarttığı yeni bir ekonomik bedel olarak görülmelidir!**

RUSYA, SURİYE'DE TÜRKİYE'NİN KONTROLÜNDEKİ BÖLGELERE YÖNELİK YENİ HAVA SALDIRILARI GERÇEKLEŞTİRMEYE HIZ VERDİ.

Rusya, Suriye'de Türkiye'nin kontrolündeki bölgelere yönelik yeni hava saldırıları gerçekleştirmeye hız verdi. Daha önce Cerablus ve El Bab'daki akaryakıt pazarlarına karşı düzenlenen roketli saldırıların ardından bu kez doğrudan Fırat Kalkanı harekât bölgesinde Tel Rifat'ta TSK destekli bölgeler ve ÖSO-SMO mevzileri Rus savaş uçakları tarafından vuruldu!

Fırat Kalkanı harekât bölgesindeki Cerablus ve El Bab'a daha önce roket ve füze saldırıları düzenlenmişti. Bu saldırıların Suriye ordusu tarafından mı, bölgede konuşlu Rus birliklerince mi düzenlendiği konusunda farklı iddialar ortaya atılmıştı.

- Ancak 29 Nisan'da TSK kontrolündeki ve TSK destekli ÖSO-SMO denetimindeki bölgelere doğrudan kimlik gizlemeye gerek duyulmaksızın Rus savaş uçakları ağır bombardıman gerçekleştirdi.

İktidarın Rusya'ya yönelik bir uyarı ya da kınama mesajı yayınlamaması, saldırılara sessiz kalması oldukça dikkat çekici. Fırat'ın doğusundaki Tel Rifat PYD-YPG-SDG kontrolünde.

- TSK'nın Fırat Kalkanı harekât alanına sınır olan Tel Rifat'a karşı operasyon düzenlemek üzere uzun süredir hazırlık yapmasına ve TSK destekli ÖSO-SMO güçlerinin kent çevresinde konuşlandırılmasına karşılık, bugüne kadar gerek Rusya gerekse İran TSK'nın Tel Rifat harekâtına izin vermediler.

Rusya ve Esad'a bağlı Suriye ordu güçleri Fırat Kalkanı bölgesinde çeşitli kentleri ve özellikle ekonomik alanları, akaryakıt depolarını, seyyar rafinerileri bombardıman ederek tahrip operasyonlarını artırdı. Geçen hafta gerçekleşen son saldırıda Rus savaş uçaklarının YPG-SDG mevzileri karşısındaki ÖSO-SMO mevzilerini bombalaması aynı zamanda TSK'ya ve Türkiye'ye mesaj amaçlı olarak görülebilir.

Tel Rifat ve çevresindeki yerleşimlerin SDG-YPG kontrolünde olması yanında YPG-SDG'nin sık sık buradan TSK ve SMO kontrolündeki bölgelere sızmaya çalıştıkları, Afrim ve civarında vur-kaç sızmalarıyla saldırılar gerçekleştirdikleri biliniyor.

Rus uçaklarının hava saldırısı gerçekleştirdiği SMO-ÖSO mevzilerinin bulunduğu bölge Türkiye sınırına oldukça yakın ve 10 Km. mesafede. Bölgede TSK'nın yanı sıra Rus birliklerinin, İran destekli Suriye güçlerinin ve SDG'nin kontrolünde olan sahalara yer alıyor.

Aynı güzergâhtaki Azez ilçesinde de TSK üssünün yanı sıra Türk polisi, PTT ve sağlık görevlileri bulunuyor. Azez de Türkiye sınırına 5 Km. mesafede ve Rus uçaklarının bombardımanında Azez civarındaki SMO mevzileri de hedef alındı.

Rus askeri polisi ve Rus ordusunun üslerinin bulunduğu Tel Rifat'ın hemen dışındaki bölgelerin ise YPG-SDG denetiminde olduğu Rusya'nın bu operasyonlarla YPG-SDG'yi TSK destekli ÖSO ve SMO'ya karşı korumaya aldığı kaydediliyor.

Rusya bu son hava saldırısından önce mart ayında Cerablus'ta mazot pazarına, El Bab'da petrol rafinerisine ve TSK gözetimindeki İdlib'te de tır parkı ve gaz dolmuş tesislerini hedef alarak bombardıman gerçekleştirmiş, ağır ekonomik ve insani kayıplara yol açmıştı.

- Aynı zamanda bu bölgelerdeki TSK üslerine de yakın olan bu alanlar oldukça stratejik bölgeler olarak değerlendiriliyor.

Rusya'nın son dönemde TSK kontrolündeki bölgelere roket, füze ve savaş uçağı saldırılarını yoğunlaştırması yanında Suriye Ordusu ve YPG-SDG saldırılarına da olanak sağlayarak zemin hazırlaması Suriye'deki Rusya-Türkiye işbirliği açısından kabul edilmesi mümkün olmayan hamleler.

İktidarın giderek artan bu saldırılar ve kayıplar karşısında tepki vermemesi, suskun kalması da en az Rusya'nın saldırıları kadar dikkat çeken bir tavır. Bu açıdan önümüzdeki günlerde Suriye'de TSK ve desteklediği ÖSO-SMO kontrolündeki bölgelerde sıcak gelişmelerin yaşanabileceği, Rusya ve ABD destekli YPG-SDG ile çatışmaların olabileceği öngörümü paylaşmak isteriz.

TÜRKİYE'DE BELEDİYECİLİĞİN ÖYKÜSÜ VE İŞLEVLERİ

Bugünün şehirleri de, belediyeciliği de öncekilerden bazı farklılıklar göstermektedir. Üzerlerinde yıllardır talanın yarattığı yükü taşımaktadırlar. Sınıfsal parçalanmışlıkları derinleşmiştir. Bu yüzden yorgun şehirlerdir. Bütün bu nedenlerle belediyeler sanıldığından çok daha önemli birimler haline gelmiştir

Türkiye'de belediyeler ile merkezi hükümetlerin gerilimini iktidar-muhalefet partilerinin siyasal yaklaşımlarının ötesinde, daha geniş bir resim içinde okumak mümkün. Bu resim bazen merkezi hükümetler tarafından kısıtlanmış olsa da belediyelerin güçlü-etkili işlevlerini görmemize imkân sağlar. Bunların başında da belediyelerin, demokratik bir kültür-siyaset üretebilme potansiyeli gelir. Son elli yıllık tecrübe göstermektedir ki merkezi düzeyde demokratik yönelimler de ancak yerel dinamikler ve dalgalarla mümkün olmuştur.

Osmanlı modernleşmesinden bugüne kadar merkez-yerel ilişkisine dair tecrübe de bu bağlamda önemlidir. Kamu hizmetlerinin vakıflardan Şehremaneti yönetimine geçmesinden başlayıp adım adım ulus devletin kuruluşuna ve oradan da 1960'lı yıllara kadar yerel gerçekte edilgen olmuştur. Zira Osmanlı ve Cumhuriyet'in yereli merkezden belirlenmiş; belediye başkanları da merkezden atanmıştır. Bu durum nüfus bakımından en büyük iki kent; İstanbul ve Ankara'nın belediye serüveni üzerinden okunabilir. 1580 sayılı Yasa İstanbul'da vilayet ve belediyeyi birleştirmişti. İstanbul Valisi aynı zamanda İstanbul Belediye Reisi idi. Belediye Meclisinin görevleri, Belediye ve Vilayet Meclisi üyelerinden oluşan İstanbul Umumi Meclisi'ne bırakılmıştı. Ankara'da vilayetten ayrı bir belediyenin varlığı kabul edilmiş ama Belediye Başkanı seçimi Dahiliye Vekili'ne bırakılmıştı. Yani Cumhuriyet döneminde de yerel, merkez tarafından kuşatılmıştı.

Şehir yönetimlerinin seçilen başknlara devredilmesi için ilk kez 1963'te yerel seçim yapılmış; İstanbul ve İzmir'i Adalet Partisi (AP), Ankara'yı ise Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) adayları kazanmıştı. (İstanbul'da kazanan AP'li Nuri Eroğan, kamu görevinden zamanında ayrılmadığı için CHP'nin itirazıyla adaylığı düşmüş; yerine CHP adayı Haşim İşcan Belediye Başkanı olmuştur). Belediyeler, böylece yeni ve yerel işlevleriyle görünür olabilmştir.

Dipten gelen ilk dalga: Toplumcu belediyecilik

Türkiye'de belediyeler ile merkezi hükümetlerin ilişkilerinde hem muhalif üretkenlik hem de gerilimi göreceğimiz üç önemli dönem bulunuyor. 1973, 1989 ve 2019 yerel seçimleri. Bu dönemlerin her birini dipten gelen dalgalar belirlemiştir.

1960'lardan itibaren dünyadaki eğilime uygun olarak kentsel hareketler ve sendikalaşmanın etkisiyle merkeze karşı yerelin önemine dair düşünce ve arayışlar da gelişmiştir. Bu yönelim özellikle 1968'den itibaren hem ana muhalefet partisi CHP'de karşılık bulmuş hem de kendine yeni yerel kanallar açabilmştir. CHP'nin 1973 yerel seçiminde üç büyük kent dahil 33 ilin belediye başkanlığı kazanması bu ilk dalganın neticesidir. Bu dalga ile yerel-merkez ilişkisinde bir kırılma yaşanmış; kimi CHP'li ve CHP dışı muhalif belediyeler ile merkezi siyaset arasında gerilim derinleşmiştir. Esasen CHP içinde devletçilikten halkçılığa doğru söylemin değişmesi de bu dinamiklerle ilgilidir. Toplumcu belediyecilik de ifadesini bulan bu yeni siyasi tutum ve deneyimin etkisiyle CHP 1977'de yeni bir başarıyla 67 ilin 42'sinde belediyeleri kazanmıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu ilk dalga ile gelen CHP'li belediyeler merkezi iktidarın engellerine rağmen güçlü modeller üreterek belediyelerin önem ve işlevleri üzerine kapsamlı tartışmaya imkân da sağlamışlardır. Ankara'da Vedat Dalokay ve devamında Ali Dinçer, İstanbul'da Ahmet İsvan ve devamında Aytekin Kotil, İzmir'de İhsan Alyanak ve İzmit'te Erol Köse bu yeni belediyeçiliğin en çok anımsanan isimleridir.

Dalokay'ın belediye ödenekleri kesildiğinde belediye mülklerini satması, belediyeye borç para verilmediğinde İller Bankası'nın suyunu kesmesi ve daha başka uygulamalarla merkezi engellere karşı ürettiği stratejiler belediyeçiliğin radikal eylemleri olarak kayıtlara geçmiştir.

İsvan belediyeçiliğinin de iz bırakan uygulamaları vardır. Belediyede ulaşım ile ilgili ilk birim ve ilk tercihli yol uygulaması, fırın sahiplerinin tekeline karşı İstanbul Halk Ekmek fabrikasının kurulması İsvan'ın çalışmalarıdır. Kamu arazilerini türlü hilelerle uhdesine geçiren sermaye gruplarına karşı, mekân yıkacak kadar güçlü mücadele onun zamanında başlamıştır. Belediye binasında açtığı Belediye Mallarına Tecavüz Sergisi bugün de konuşulmaktadır.

Erol Köse'nin İzmit Yeni Yerleşmeler Projesi sadece sosyal konut üretimi bakımından değil, katılım politikaları açısından da iz bırakmıştır. Aile çevresinin belediye ile ilişkilenebilmesine izin vermemiş nadir başkanlardan biri olarak ülkeyi yönetenlerin özelleştirme tutkusuna karşı İzmit koyundaki arazileri kamulaştırmış, kentlerde ilk özel toplu taşıma uygulamasını getirmiştir.

1977 seçimlerinde İstanbul'da Aytekin Kotil, önceki başkan İsvan'ın Ankara'da Ali Dinçer, Dalokay belediyeçiliğinin projelerini de sahiplenen bir belediyeçilik mirası bırakmışlardır. İzmir'de İhsan Alyanak iki dönem başkanlık yapmış; kendine özgü bir belediyeçilik deneyimi bırakmıştır. Aynı dönemde üç büyük şehrin alt belediyelerinde ve başka şehirlerde de dikkat çeken toplumcu belediyeçilik örnekleri ortaya çıkmıştır.

1977 yerel seçimleri pek çok il-ilçede yepyeni belediyeçilik deneyimlerine de tanıklık etmiştir. Diyarbakır'da Kürt kimliğiyle tanınan Mehdi Zana seçimi kazanmıştır. Böylece Cumhuriyet'ten beri bu coğrafya, ilk kez kendi içinden aykırı bir sesi belediye başkanı yapmıştır. Fatsa ve Terzi Fikri belediyeçiliği de dönemin sosyalist versiyonu olarak 1979 yılından itibaren yolsuzluklara ve karaborsaya karşı mücadele, aleniyet ve halk komiteleri deneyimi ile yerel yönetim tarihine geçmiştir.

Bütün bu belediyeçilik deneyimleri 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'yle birlikte dağıtılmış; bu ilk dalgayla oluşan birikim yok edilerek belediyeler, Cumhuriyet döneminde olduğu gibi yeniden merkezi yönetime katı biçimde bağımlı hale getirilmiştir.

İkinci büyük dalga: Yeni liberalizm koşullarında sosyal demokrat belediyeçilik

Türkiye'de ikinci yerel demokratik dalga 1980'lerden itibaren sermayenin beklentilerine göre kentlerin yeniden düzenlendiği ANAP belediyeçiliğine ve hükümet politikalarına karşı 1989 yılı yerel seçimlerinde ortaya çıkmıştır. Bu yeni dalga ile birlikte İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere Türkiye'nin 39 ilinde Sosyal Demokrat Halkçı Parti belediye başkanlıklarını kazanmıştır. Böylece hem toplumcu belediyeçilik deneyimini yeni koşullarda sürdürebilmek mümkün olmuş hem de iktidar hedefi için ciddi bir imkan sağlamıştır. Ülkede hakim olan siyasi muhafazakarlık ve yeni liberalizm koşulları altında özellikle üç büyükşehir belediye deneyimi önceki örneklerdeki gibi Türkiye'nin yerel yönetim tarihinde derin izler bırakmıştır.

İstanbul'da 0-1 yaş arasındaki çocuklara süt dağıtımı, kent içi tramvay taşımacılığı, meslek odalarıyla işbirliği, 1970'li yıllarda başlatılan tercihli yol projesini geliştirme, yayalaştırma alanları, kent ve imar hukukuna aykırı projeleri durdurma, Park Otelin fazla katlarının ve Sarıyer'de Boğaz İmar Planına aykırı lüks sitelerin yıkılması, gecekondu bölgelerine daha fazla belediye hizmeti, biyolojik arıtma tesislerinin inşası, ilk doğalgaz kullanımı, Taksim-Levent metrosunun temelini atma, Kazlıçeşme'den dericilerin Tuzla'daki yeni tesislere taşınmaları gibi uygulamalar Nurettin Sözen belediyeçiliğinin iz bırakan deneyimleridir.

1989'da Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olduğunda, 1970'lerde toplumcu belediyeçilikle başlayan Akkondu projesini Kentkoop-Batıkent ile tamamlama, Ankaray ve metro projeleri, kanalizasyon ve doğalgaz şebekesi gibi büyük yatırımları yapan Murat Karayalçın, geliştirdiği modellerle Türkiye'nin yatırım ve kaynak üretme politikalarında da ufuk açmıştır. Metronun yap-işlet-devret metoduyla yapılmasını isteyen Özal'a karşı tahvil ihraç yöntemini seçmesinin önemi, bugünkü kamu kaynaklarının heba olmasına yol açan uygulamalarla karşılaştırıldığında daha iyi anlaşılabilir. Projelerin gerçekleşme sürecinde demokratik katılım, kamu yararı, mali şeffaflık ve kamusal denetim belediyeçilik tarihinde altı çizilecek önemdedir. Ankara'yı memur şehirden kültür ve tarih turizmi ile de yarışan bir kent haline getirmesi, kent halkının yönetime katılmasını esas alan Ankara Kurultayı uygulamaları da Murat Karayalçın belediyeçiliğinin iz bırakan deneyimleridir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Aynı şekilde 1989'da İzmir Büyükşehir Belediyesinde denetimsiz kamu taşımacılığının örneği olan minibüsleri kaldırarak denetimli kamu taşımacılığına yönelmesi, deniz otobüslerinin kent ulaşımına dahil edilmesi, kentte metro projesinin bütün ön aşamalarını tamamlaması, Belediye Meclisi toplantılarının kamu tarafından izlenebilmesi gibi uygulamalar da Yüksel Çakmur belediyeciliğinin örnekleri olarak iz bırakmıştır.

Elbette bütün bu süreçte üç büyük kent dışında da pek çok il-ilçede önemli toplumcu belediye deneyimleri gerçekleştirilmiştir.

Küresel Zamanların Yeni Toplumcu ve Kültürel Belediyeciliği

Türkiye'de yerelde gerçekleşen üçüncü büyük dalganın belki başlangıcı değil ama en yüksek aşaması 2019 yılı yerel seçimleridir. Başlangıcı değil çünkü önceki yerel seçimlerde de Mardin, Diyarbakır, Van gibi Kürt coğrafyasındaki belediye deneyimleri kültürel belediyecilik olgusunu Türkiye'nin gündemine getirmiştir. Çok dilli belediyecilik bu deneyimin en önemli özelliği olarak literatüre geçmiştir. Keza halkçı-sosyalist belediye deneyimleri bu dönemde Samandağ, Hozat, Ovacık, Aknehir, Mazgirt gibi bazı ilçe ve beldelerde yaşanmıştır.

2019 yerel seçimlerinin en dikkat çeken yanı muhalefet partilerinin ittifak ile büyük şehirlerin bir bölümünü; bilhassa İstanbul ve Ankara'yı kazanmış olmalarıdır. Böylece ilk iki dalgada olduğu gibi üç büyükşehir bu seçimde de iktidar-muhalefet geriliminin odağında yer almıştır. Bu seçimde Millet İttifakı'nın başarısının yanı sıra HDP de üç büyükşehir, 8 il ve 56 ilçe/belde belediye başkanlığını kazanarak belediyecilik alanını genişletmiştir. Seçimi ilgi çekici kılan bir husus da Komünist Başkan Mehmet Fatih Maçoğlu'nun Dersim Belediye başkanı olmasıdır.

Türkiye, 2019 yerel seçim sonuçlarıyla modernizmin kısıtladığı kimlik alanı ve neoliberalizmin kısıtladığı iktisadi-toplumsal alanda belediyelerin yeni sesiyle tanışmıştır. Bu aynı zamanda Türkiye'nin yeni siyasal rejimi olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi içinde yapılan ilk yerel seçim olduğu için de önemlidir. Daha fazla merkezleşmeyi öngören yeni hükümet sistemiyle daha fazla demokrasi-çeşitlilik öngören yeni belediyeciliğin aynı anda işlemesi bir gerilime de işaret eder. Nitekim daha şimdiden bu gerilim gündeme oturmuştur.

Sonuç: Yorgun şehirlerde yeni(den) belediyecilik

Türkiye'de belediyeciliğin öyküsü ve bugünü bize özetle şunları söylüyor:

Yerelde meydana gelen ilk iki dalganın kesintiye uğramasında sadece belediye başkanlarının başarı ya da başarısızlıkları değil ilgili parti politikaları, konjktürel koşullar ve hükümetlerin reaksiyonları gibi pek çok faktör etkili olmuştur.

Bugünün şehirleri de, belediyeciliği de öncelilerden bazı farklılıklar göstermektedir. Öncelikle bugünün şehirleri nefes damarları daralmış birer beton yığını gibidir. Tarihsel kimlikleri bile bu yığınlar içinde görünmez olmuştur. Üzerlerinde yıllardır talanın yarattığı yükü taşımaktadırlar. Sınıfsal parçalanmışlıkları derinleşmiştir. Bu yüzden yorgun şehirlerdir. Dolayısıyla şehirler ve belediyeler eski işlevlerin yanısıra iktisadi, kültürel ve siyasal yeni bazı işlevler de üstlenmiş bulunuyorlar. Fiziksel-mekânsal olduğu gibi toplumsal görevleri de çeşitlenmiştir. Hatta ulus devlet pratiklerinin miras bıraktığı meselelerde de Avrupa'da olduğu gibi yerel yönetimler potansiyel çözüm aracı olarak görülmektedir. Bütün bu nedenlerle belediyeler sanıldığından çok daha önemli birimler haline gelmiştir.

Türkiye, bu eğilime uygun olarak belediye/büyükşehir yasalarını defalarca değiştirmiştir. Ne var ki bu arayış yarım kalmış bir yolculuk gibidir. Çünkü merkezîyetçiliğin güçlü dinamikleri bu sürecin önünde durmaya devam etmektedir. Şimdi, çok daha katı merkezleşme anlamına gelen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile bu dinamikler güçlenmiş görünüyor. Belediyeler, önündeki sorunlar hiyerarşisinde en baştan beri bulunan bu merkezi kışkıracı yarattığı gerilimi aşabildiklerinde ve iktisadi-politik dayanışma içinde kendi yorgun şehirlerini tedavi edebilecek ve onun içindeki toplumsallıklara nefes alanı açabileceklerdir.

128 MİLYAR DOLARIN BUHARLAŞTIRILMASINDA KAMU ZARARI 259 MİLYAR TL

Yitirilen rezervler bir milli güvenlik meselesi

Ülkemiz kanun devleti olma vasfını bile kaybetti

Aşıda İşimiz Allah'a kaldı

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün toplumsal olaylarda ses ve görüntü kaydı alınmasını engellemeye yönelik genelgesi kabul edilir değil. Bıraktık bir 'hukuk devleti' olmayı, Erdoğan Şahsım Hükümetinin elinde, ülkemiz 'kanun devleti' olma vasfını bile kaybetti. Erdoğan Şahsım Hükümeti, kanunsuz suçlar uyduruyor, kanunsuz emirler yayımlıyor, kanunsuz yasaklar koyuyor.

Söz konusu genelgeyle, Anayasanın, kanunların ve Anayasa Mahkemesi kararları yok sayılıyor. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bu genelgesinin iptali için biz bugün Danıştay'a dilekçemizi verdik.

2019 başından 2020'nin Kasım ayına kadar ortalama 6 lira 28 kuruştan buharlaştırılan 128 milyar doları, bugün yeniden o kasaya koymak için 259 milyar lira daha fazla ödemek gerekiyor. Bu zararın hesabını sorumluları elbette verecek.

Yitirilen bu döviz rezervlerinin, aynı zamanda ülke için bir "milli güvenlik" meselesi haline de geldi. Hini hacette kullanılacak döviz rezervleri, Erdoğan'ın siyasi ikbali için eritilmiş, ülkemiz elindeki önemli bir finansal kalkan yitirilmiştir. Bugün tam da bu nedenle, tüm dünya Erdoğan'a parmak sallıyor, Erdoğan'da dönüyor, millete parmak sallıyor.

Aşı tedariki ise tam bir skandala dönüştü. Erdoğan önce aşı tedarikinde sıkıntı yaşanacağını söyleyen Sağlık Bakanına uyarı verdi, ardından 'İnşallah Sputnik, inşallah Biontech, inşallah Sinovac, inşallah yerli aşı gelecek' dedi. Anladık ki, işimiz yine Allah'a kaldı.

Basın Özgürlüğünde Kongo İle Ruanda Arasındayız

Türkiye'de gazeteci olmak çok zor zanaat... Patron baskısının yanında, artan ekonomik sıkıntılar, adliye koridorlarında süren davalar, resmi ilan kesme cezaları yetmez gibi bir de ceberut Erdoğan Şahsım Hükümetinin zulmü var. Bu ağır şartlar altında Türkiye, Dünya Basın Özgürlüğü liginde 179 ülke arasında 153. sırada. Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin dört sıra altında, Ruanda'nın üç sıra üstündeyiz. Bugün ülkemizde kutlanacak bir basın özgürlüğü maalesef yok. Bu nedenle Dünya Basın Özgürlüğü Gününü, görevini hakkıyla yapan gazeteciler ve ülkemizde, demokrasiden, hukuk devletinden yana olan herkes için bir mücadele günü olarak kabul ediyoruz.

Adaletle Değil Zulümle Yönetmeye Çalışıyor

"Adalet mülkün temelidir." Binlerce yıllık devlet töremizin bize öğrettiği temel ilke budur. Ama bugün devletimiz, kendilerine sözde "muhafazakâr", sözde "yerli ve milli" diyen kadrolar elinde, adaletle değil, zulümle yönetilmeye çalışılıyor. Aslında yönetilmiyor savrulup duruyor. Bıraktık bir "hukuk devleti" olmayı, Erdoğan Şahsım Hükümetinin elinde, ülkemiz "kanun devleti" olma vasfını bile kaybetti. Erdoğan Şahsım Hükümeti, kanunsuz suçlar uyduruyor, kanunsuz emirler yayımlıyor, kanunsuz yasaklar koyuyor. Sarayın kibirlisi artık kendini, millet iradesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Anayasa'nın ve kanunların üstünde görüyor. Temel insan haklarını ve hürriyetlerini tanımıyor.

O Genelge İçin Danıştay'a Başvuruyoruz

Erdoğan Şahsım Hükümeti; artık toplumsal olaylarda, verdiği talimatın sonucu olarak ortaya çıkan şiddetin görüntülenmesini bile engellemeye çalışıyor. Bir genelgeyle Anayasa, Kanunlar, Anayasa Mahkemesi'nin kararları yok sayılıyor. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bu genelgesinin iptali için biz Danıştay'a dilekçemizi verdik. Peki, Kanuna ve Anayasaya rağmen, Erdoğan bunu neden istiyor? Boğaziçi'nde kayyum siyasetçi rektörü protesto eden öğrencilere, 1 Mayıs'ı meydanlarda kutlamak isteyen işçilere, hakkını aramak için sokağa çıkan herkese, uygulanan şiddet görüntülenmesin, milletin haykırıları, feryatları duyulmasın diye istiyor. Atama İçişleri Bakanı'nın icadı gayri ciddi gerekçelerle, milletin hakkına hukukuna tecavüzü görüntüleyenler engellenmeye çalışılıyor.

Burası İşgal Altındaki Kudüs mü?

Bir başka orantısız güç kullanımı, bir başka zulüm görüntüsü Gaziantep'ten geldi. Bekçiler, polisler camiye basıyorlar, cami cemaatine biber gazı sıkıyorlar. El insaf! Burası işgal altındaki Kudüs mü? Burası Türkiye... Beğenmediğimiz 1990'larda bile, "Camdan karakollardan", "Konuşan Türkiye'den" korkulmazdı. 30 yıl sonra Erdoğan Şahsım Hükümeti, hem de 21. yüzyılda, karakollara demir perde, milletin ağzına ise fermuar çekmek istiyor. Bunun içinde pandemi bahane.

Bir Önergeyle Ödeme Sistemini Felç Etiler

Erdoğan Şahsım Hükümeti ülkeyi yönetemiyor. Yönetemedikçe de telaşlanıyor, hırçınlaşıyor, otoriterleşiyor. Otoriterleştiği de kriz ve kaos ağırlaştırıyor. Artık hükümet, devlet aklıyla yönetmiyor. Trol aklıyla yönetiyor.

Sarayın kibirlisinin kulağına, o gün kim daha yakınsa, istediğini alıyor. Kanunmuş, kuralmış, hukukmuş hak getire... Saray'dan fermanı koparan işini yürütüyor. Bunun en son örneğini geçtiğimiz Cuma sabahı yaşadık. Ülkenin ödeme sistemini allak bullak edecek bir düzenleme, tam da iftardan önce Parlamento'ya getirildi. Sarayın vesayeti altındaki AK Parti ve MHP guruplarının, talimatla el kaldırdığı saray önergesi apar topar onaylandı ve geçti. Ertesi sabahta Resmi Gazete'de yine apar topar yayınlandı. Ama birde baktık bu önergeyle ülkenin ödeme sistemi felç olmuş. AK Parti'nin çeklerle ilgili yaptığı bu düzenlemenin, altındaki imzalara bir bakın. Eski topçu yeni trol var. Eski müftüler var, sosyologlar var... Ama içlerinde bir tane ticaret erbabı yok. Ne ticareti, ne ekonomiyi, ne de devleti yönetmeyi bilmiyorlar. Saray bunların eline bir önerge vermiş, onlar da ellerine yüzlerine buluşturmuşlar. Tam bir kaht-ı rical... Tam bir cehl-i ekberlik.

Ülke Erdoğan'ın Yap-Boz Tahtasına Döndü

Kaş yapayım derken, göz çıkarıyorlar. Çeklerin yazılmasını engelleyelim derken, karşılığı olan çeklerin de bankalara ibrazını engelliyorlar. Sabah elinde çekiyle bankaya gelen çekini karşılığı var ama tahsil edemiyor. Maaşlar, kiralar tüm ödemeler ortada kalacak. Büyük bir kaos yaratılıyor. Yeni Ticaret Bakanı da önce bir basın açıklamasıyla, bu kanun hükmünü aşabilir miyim buna uğraşiyor. Sonra bakıyor bu işler basın açıklamasıyla olmuyor, yayımladığı uygulama tebliğiyle, Meclis'in çıkardığı yasağı değiştiriyor. Ama çıkardıkları tebliğin, tarihi ile gününü bile bir araya getirip tutturamıyor. Herkese, "Bu kadar beceriksizliğe de, pes doğrusu" dedirtiyorlar. Meclis iradesi, hukukta normlar hiyerarşisi çöpe atılıyor. Damadın ayrılırken dediği gibi "At izi it izine karıştı." Koskoca ülke Erdoğan'ın yap-boz tahtasına döndü. Erdoğan, AK Parti grubuna "Yok kanun, yap kanun" diye talimat veriyor. Kanun teklifleri komisyonlardan tartışılmadan geçiyor, komisyonlara bile gitmiyor aşağıda önergeye dönüşüyor. Genel Kurul'da eller inip kalkıyor iş bitti zannediliyor ama iş bitmiyor, ülke kaosa sürükleniyor.

Vatandaş Kral Değil Kural İstiyor

İstişare, denge, denetim hak getire... Kararlar çok hızlı alınacakmış, işler çok hızlı yürüyecekmiş diye pazarlanan tek adam vesayet rejimi, artık ülkeyi yönetemiyor. Millete hiçbir şey veremiyor, milletin cebini boşalttı. 2018 Temmuzundan bu yana, tam 73 Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlamışlar. Bunlardan 45'i, önceki kararnamelerde değişiklik yapan kararnameler. Yani yaptıkları her 10 düzenlemenin 6'sı, bir önce yaparak bozduklarını düzeltmeye yönelik. Hukukun yap-boz tahtasına döndüğü, istikrarın olmadığı, öngörülebilirliğin kalmadığı, kanunların işlemediği bir memlekette, yatırım olur mu? Aş ve iş büyür mü? Huzur kalır mı? Elbette Hayır. Ama her gün kriz üstüne kriz ve kaos olur. Tıpkı bugün olduğu gibi. Onun için Anadolu irfanına sahip Polatlılı çiftçimiz, "Biz kral değil, kural istiyoruz" diye haykırıyor. Kuralın olduğu memlekette adalet olur. İstikrar olur, şeffaflık olur, hesap verme olur. Tüyü bitmedik yetimin hakkı korunur. Şuanda bu topraklarda bunların hiçbiri yok.

128 Milyar Doları Buharlaştırdılar, 259 Milyar TL Kamu Zararı Yarattılar

Milletimizin alın teriyle, bin bir emekle ürettiğini ihraç ederek, zar zor biriktirilen 128 milyar dolar iki yılda, gizli saklı, buharlaştı. Bağımsız Merkez Bankası'nın elindeki, en önemli araçlardan biri olan, döviz rezervlerini kullanma yetkisini, başında bir siyasetçi olan, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bir protokolle devrettiler. Yasaların Merkez Bankasına, "Siyasetten bağımsız bir şekilde kullanacaksın" dediği rezervleri, siyasetçinin elinde oyuncak ettiler. Hala 128 milyar doların nerede olduğunu, bu rezervlerin nasıl, kime, kaçta, ne kadarının, ne zaman satıldığını açıklamadılar. Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin, tüm bu sorularımıza cevap vermesini halen bekliyoruz. Ortada çok büyük bir kamu zararı var. 2019 başından 2020'nin Kasım ayına kadar ortalama 6 lira 28 kuruştan buharlaştırılan 128 milyar doları, bugün yeniden o kasaya koymak istesek, 259 milyar lira daha fazla ödeyeceğiz. Bu zararın hesabını sorumluları elbette verecek.

Seçimden Sonra Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu Kurarız

Geçtiğimiz hafta söyledik, çağrımızı bir kez daha tekrarlıyoruz. Gelin TBMM'de bir Araştırma Komisyonu kuralım. Dönemin Para Politikası Kurulu üyelerine, ki çoğu hala yerlerinde. Hazine bürokratlarına, kamu bankası genel müdürlerine işin aslını astarını soralım, öğrenelim. Sorumluları tespit edelim. Ya Erdoğan Şahsım Hükümeti bu teklifimize tamam der ya da seçimden sonra, bizim iktidarımızda, aynen AK Parti'nin ilk göreve geldiği dönemde yaptığı gibi, TBMM'de bir Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu kurarız ve buharlaşan 128 milyar doların hesabı, o komisyonda sorumlular tarafından millete verilir. 128 Milyar dolar meselesi sıradan bir iş değildir. Dünya tarihine geçecek büyüklükte bir finansal fiyaskodur. Olağanüstü bir skandaldır.

Bir Milli Güvenlik Meselesi

Tabii yitirilen bu döviz rezervleri, aynı zamanda ülkemiz için bir “milli güvenlik” meselesi haline de gelmiştir. Hini hacette kullanılacak döviz rezervleri, Erdoğan’ın siyasi ikbali için eritilmiş, ülkemiz elindeki önemli bir finansal kalkan yitirilmiştir. Bugün tam da bu nedenle, tüm dünya Erdoğan’a parmak sallıyor, Erdoğan’da dönüyor, millete parmak sallıyor. Dün Uluslararası Finans Enstitüsü, dolar kuru tahminini yukarı çekti. Faiz lobileri faizin artırılması taleplerini, her gün biraz daha yüksek sesle dillendiriyorlar. Eritilen rezervlerle, ne yazık ki dışarıdaki yatırımcıların, risk iştahının insafına kalmış durumdayız.

Yüksek Faiz, Değersiz TL Milleti Eziyor

Yüksek faizler, değersiz Türk lirası, esnafı, çiftçiyi, işçiyi, herkesi eziyor. Merkez Bankası’ndaki uzmanlar da durumun farkında. Enflasyon Raporu’nda uyarıyorlar; “ABD’de faizler yükselirken, düşük reel faiz vermek çok ama çok zor” diyorlar. Ama çiçeği burnundaki Başkan herhalde bu raporu okumamış çünkü durumun farkında değil. Eski siyasetçi, çiçeği burnunda TCMB Başkanı, reel sektörün giderek sıklaşan ziyaretlerini kabul ediyor. Öyle anlaşılıyor ki faiz indirim baskısı artıyor. Zaten kamuoyuna da bu açıklamalar yapılıyor. Başkan da yaptığı, daha doğrusu okuduğu konuşmada, yılın ikinci yarısında, “Muhtemel bir faiz indiriminin” izlenimini vermeye çalışıyor.

Varsa Kredi, Yoksa Borç

Erdoğan Şahsım Hükümeti, salgında millete doğru dürüst destek vermedi. Varsa yoksa kredi, varsa yoksa borç. Şimdi o borçları geri ödeme zamanı geldi. BDDK’nın yaptığı düzenlemelerle, bankalardaki sorunlu kredilerin gerçek boyutu şuanda görülüyor. Ama bu düzenlemelerin süresi Haziran sonunda bitiyor. Bir de üstüne yüksek faiz baskısı var. Bu tabii ki, borçların çevrilmesini çok daha güçleştirecek. Yeni düzenlemeler yapılmazsa, halinin altına sorunlar süpürülürse tahsili gecikmiş alacaklar, hem artacak hem de görünür hale gelecek. Yani tam bir “Aşağı tükürseniz sakal, yukarı tükürseniz bıyık” durumu var. 2021’in ikinci yarısında ekonomiyi yönetmek için, ince ayarların yapılması gerekiyor. Ama metal yorgunu Erdoğan’ın Şahsım Hükümeti, en kalın ayarı bile doğru düzgün yapamıyor.

Şahsım Hükümeti, Vatandaşına En Az Destek Veren Üçüncü Hükümet

Erdoğan Şahsım Hükümeti, salgının ne ekonomik boyutunu, ne eğitim boyutunu, ne de sağlık boyutunu yönetebildi. Salgın üç koldan da milletimizi ezip geçti. Tüm dünya esnafını, çiftçisini, işçisini paraya boğdu. Bunlar ise milleti borca boğdu. Akran yani bize benzeyen ekonomiler içinde yurttaşlarına bütçesinden en az, doğrudan gelir desteği veren üçüncü Hükümetiz. Bize benzeyen ekonomiler vatandaşlarına, milli gelirlerinin ortalama yüzde 4’ü kadar, doğrudan destek verirken, Erdoğan Şahsım Hükümeti bunun yarısını bile vermedi. G-20 üyesi Türkiye, güçlü bir ekonomi olduğunu iddia ediyorsa, yurttaşlarımıza, en az kendine benzeyen ekonomiler kadar, destek verebilmeliydi. İnsanlarımızı borca batırarak zora düşürmemeliydi. Ama bunların hiçbiri olmadı. Şimdi de desteksiz kapanmanın tüm yükü, yine esnaflarımızın omuzlarına yıkıldı. 17 günlük kapanmaya giderken, milletimize; doğru dürüst bir gelir desteği verilmedi. Doğru dürüst bir kira desteği, ciro desteği verilmedi. Günlük kazançlarıyla yaşayan seyyar satıcılara, ev işçilerine doğru düzgün destek verilmedi. İhtiyaç sahibi ailelerimizin, elektrik, su, doğalgaz, internet faturaları ödenmedi. Doğru düzgün bir gelir desteği onlara da verilmedi. Küçük esnafımızı zincir marketlere ezdirmeyecek düzenlemeler yapılmadı. Milyonlarca yurttaşımızı desteksiz eve kapattılar.

İnsanlar Canına Kıyor, Magazin Yıldızının Ameliyatı Kadar Yer Bulmuyor

Kapanmada güçlü bir destek paketine duyulan acil ihtiyaç, hafta sonu Türkiye’nin dört bir yanından gelen acı haberlerle apaçık ortaya çıktı. Mersin’in Mut ilçesinde, “Kaç gündür siftah etmeden dükkân kapatıyorum” diyen, 48 yaşındaki esnafımız Murat Gümüş, evinin önünde yaşamına son verdi. İzmir’in Buca ilçesinde kahvehane işletmecisi, 50 yaşındaki Erdal Şenözpak, ekonomik sıkıntılara katlanamayarak, yaşamına son verdi. Antakya’da 25 yaşındaki Mehmet Gökhan Kaya, 8 katlı apartmanın çatısından atlayarak canına kıydı. Yine Diyarbakır Kayapınar’da 22 yaşındaki Şeyhmus Turfan, ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar etti. Tüm bu insanlarımızı aynı gün içinde kaybettik. Bu acı haberler, bir magazin yıldızının ameliyatı kadar medyada yer bulmadı.

Acil Destek Şart

Oysa biz bu yeni kapanma nedeniyle, hiçbir kusuru yokken perişan edilen esnafı, işsizi, yoksulu ayakta tutacak bir destek paketini, Cuma günü açıklamıştık. Paketin adını da “Sen Sağlığını Korum, Ben Destek Olurum Türkiye’me” koymuştuk. Gün devletin, milletine destek olma günüdür. Önerilerimiz uygulanırsa, esnafımız, vatandaşımız bu dar günde devletin sıcak elini üzerinde hisseder. Umutsuzluğa düşmez. Yaşam sevincini yitirmez. Esnafımızı, insanımızı ve nice canları kurtarabiliriz. Son iki yılda milletimiz çok hırpalandı. Erdoğan Şahsım Hükümeti elinde, son iki yılda işi, gücü olan, 2 milyon yurttaşımız işinden oldu. İşsizlerin sayısı 10

milyonu geçti. Dünya Bankası yeni bir rapor açıkladı. Diyor ki, son iki yılda yoksulluk sınırının altında yaşayan yurttaşların sayısı, 3 milyon 2 yüz bin kişi artmış, 10 milyon 171 bin kişiye sızramış. Türkiye hızla orta sınıfını kaybediyor. İşsizlik ve yoksulluk giderek katlaşıyor. Bir yandan da hayat pahalılığı milletin alım gücünü ezip geçiyor.

Üretici Enflasyonu, Tüketici Enflasyonunu İkiye Katladı

Bugün Nisan ayı enflasyon rakamları açıklandı. Bağımsız Enflasyon Araştırma Grubuna göre, Nisan'da tüketici fiyatları yüzde 2,6 artmış. TÜİK'e göre ise; Nisan'da tüketici fiyatları yüzde 1,7, üretici fiyatları da yüzde 4,3 artmış. 12 aylık tüketici ve üretici enflasyonu sırasıyla TÜİK'e göre yüzde 17,8 ve yüzde 35,2 olmuş. 12 aylık üretici enflasyonu tüketici enflasyonunun iki katına çıkmış. Bu, 2018 Ağustosundaki kur şokundan sonra, üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki en yüksek fark. Bu durum önümüzdeki döneme ilişkin enflasyon beklentilerini de olumsuz hale getiriyor. Çekirdek enflasyon göstergeleri de çok parlak değil. Mutfaktaki yangın ise öyle böyle değil. Son bir yılda, çilek yüzde 67, ayçiçek yağı yüzde 54, mısırözü yağı yüzde 51, tavuk eti yüzde 45, domates yüzde 44, sivri biber yüzde 38 zamlanmış. Bunlar tabii TÜİK'in rakamı. Markette, pazarda etiketlerdeki artış bunun çok daha üzerinde.

Orta Sınıf Enflasyon Kırbacıyla Dövüldü

Otomobil almak orta sınıf için artık hayal olmuş. TÜİK'in rakamlarına göre, son bir yılda, benzinli otomobil fiyatları yüzde 117, dizel otomobil fiyatları yüzde 81 artmış. Televizyon ve bulaşık makinesi fiyatlarındaki artışlar ise sırasıyla yüzde 99 ve yüzde 73 olmuş. Orta sınıf hem işsiz kalmış, hem de enflasyon kırbacıyla dövülmüş.

Kaybedilen Kuşağın Telifisi Olmaz

Salgının sadece ekonomik boyutu değil, eğitim boyutu da son derece kötü yönetiliyor. Koskoca bir kuşağı kaybediyoruz. En az 4 milyon yavrumuz salgın döneminde EBA'ya ulaşamadı. İnternet alt yapımızın zayıflığı uzaktan eğitimi çok zorlaştırdı. Eğitim-Bir-Sen'in yaptığı bir araştırmaya göre, her 100 öğretmenden 46'sı, evinde kaliteli internet hizmeti olmaması nedeniyle, uzaktan eğitime erişmekte zorlanıyor. Bakın her şeyin telifisi olur, ama kaybedilen bir kuşağın telifisi olmaz. Eğitimde kaybedilen kuşak, yoksulluğun nesilden nesile aktarılması demektir. Gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderek katlaşması demektir. Düşen verimlilik ve orta gelir tuzağına sıkışıp kalmak demektir. Ve en acısı kaybolan umutlar ve hayatlar demektir.

Kalpleri Millete Mühürlü

Salgının sağlık tarafında da işler iyi gitmiyor. İlk iki zirveyi sağlık çalışanlarımızın olağanüstü fedakârlıklarıyla aştık. Geçtiğimiz Mart başında salgın büyük ölçüde kontrol altına alınmıştı. Vaka sayıları günlük 10 binlerin altındaydı. Ekonomide açılma süreci başlamıştı. Ancak Erdoğan'ın sorumsuzca lebalep doldurduğu parti kongrelerinin ardından, Türkiye'miz, salgında üçüncü zirveyi yaşamaya başladı. Lebalep kongrelerin tamamladığı, 24 Mart'tan bu yana, o da resmi rakamlara göre, 10 bin 382 insanımız yaşamını yitirdi. Pek çok yurttaşımızda sevdiklerini kaybetti. Büyük acılar yaşandı. Ama Erdoğan Şahsım Hükümetinin gözleri var görmez, kulakları var, duymaz. Kalpleri millete karşı mühürlü. Onlar için varsa yoksa yandaşları. Varsa yoksa burunlarına pudra şekeri çeken beslemeleri... Kendi hataları nedeniyle pik yapan salgını kontrol etmek için, 17 günlük kapanma ilan etiler. Millete pek çok yasak getirdiler. İnsanları canlarıyla cüzdanları arasına sıkıştırdılar. Ama görüyoruz ki millete yasak olan, Erdoğan'a yasal. 12 Nisan'da yayınlanan bir genelgeyle millete ağız tadıyla bir iftar yasak ama Erdoğan'a toplu iftar serbest... Şimdi şu arkada fabrikalara koruma ordusuyla toplu iftara gidiliyor. Yani şu arkadaki aşılınmış koruma ordusu süper bulaştırıcı. Aşılamadıkları ama işler durmasın diye, fabrikalarda çalıştırdıkları emekçilerimizin sağlığı için bu tehdit oluşturuyor.

Kuralı Koyan, Kurala Uymazsa Fedakarlıklar Boşa Gider

Yine milletimiz cenazesini ancak 10 yakınıyla defnedebiliyor. 10'dan fazla yakının cenaze törenine katılması yasak. Ama Erdoğan, lebalep protokol cenazelerine katılmaya devam ediyor. Şu hale bakar mısınız? Anadolu Ajansı da cenaze görüntülerini servis etmiyor. RTÜK'de lebalep görüntüler için aba altından sopa gösterip, sansür uygulamaya çalışıyor. Yönetenler kendi koydukları kurallara uymazlarsa, bir de bunu millettten saklamaya kalkarlarsa, kuralı koyan, kurala uymadığında, milletin yaptığı tüm fedakârlıklar boşa gider. Bunu daha yeni gördük. Ama anlaşılman yönetenler hala akıllanmamışlar.

İşimiz Yine Allah'a Kaldı

Aşı tedariki tam bir skandala dönüştü. Sağlık Bakanı çıktı, önümüzdeki iki ayda aşı tedariki sıkıntılı dedi. Milletin aşı randevuları sabah iptal edildi. Millettten gelen tepkiler yükselince çark edildi. Randevular yenilendi. Ardından Erdoğan çıktı. "Ben aşı tedarikinde, herhangi bir sıkıntı yaşayacağımızı kabul etmiyorum" diyerek, Sağlık

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bakanına ayarı verdi. Bu ayarı verirken de, inşallah Sputnik, inşallah Biontech, inşallah Sinovac, inşallah yerli aşı gelecek deyince, anladık ki, işimiz yine Allah'a kalmış. Elde aşı yok diyen Sağlık Bakanı da Erdoğan'dan fırçayı yiyince, milyonlarca doz aşidan, aşı bolluğundan bahsetmeye başladı. Beyler biraz ciddi olun. Söz konusu milletin canı, milletin cüzdanı.

Sorunun Parçası Olan, Çözümün Parçası Olamaz

Çürük tahta, çivi tutmaz. Bu ucube sistem, iflah olmaz. Sorunların parçası olanlar, sorunların çözümü olamaz. Milletimiz de bunu görüyor. Artık seçim istiyor. Sandık önüne gelsin diyor. Şunu bilelim, ülkemizin hiçbir sorunu çözümsüz değildir. Hele hele milletimiz kesinlikle çaresiz değildir! Ülkemizin potansiyeli çok yüksektir. Yeter ki iyi yönetilsin. Biz insanımızın, ülkemizin gücünü iyi bilen, devletimizi tanıyan kadrolarımızla, çiftçimize, işçimize, işsizlerimize, iş insanlarımıza, emeklilerimize, emeklilikte yaşa takılanlara söz veriyoruz: Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin sizden aldığı her şeyi, iktidara geldiğimizde sizlere misliyle geri vereceğiz.